Budapest, 1903. Nyolcadik évfolyam. 9. szám. Péntek, január 9.

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal: József-körut 18.

Főszerkesztő: VÉSZI JÓZSEF. Felelős szerkesztő: BRAUN SÁNDOR. Kiadja: A SZERKESZTŐSÉG.

Egész évre 28 k., (14), 1/2 évre 14 k., (7), 1/4 évre 7 k., (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 frt).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

A nép háza.

Budapest, január 8.

(K.) Régi, meghitt hajlék te, aki most üresen állsz a Sándor-utcában, pedig annyi sok esztendőn keresztül arravaló és nem arravaló emberek közül milyen sokan tülekedtek, hogy joguk legyen kapudon átlépni s üvegtetőd alatt semmit se csinálni, csak sütkérezni és mindig sütkérezni: — vajjon mit érzesz most szomoru elhagyatottságodban? Aki voltál az ország háza, érzed-e vajjon, hogy vagy most a senki háza? És tudsz-e valamit arról a nemes vetélkedésről, melylyel az állam és a főváros egymáson iparkodnak tultenni a nagylelküségben, hogy melyiküké *ne* légy? A főváros reméli, hogy az állam drága váltságdijat kér érted, az állam pedig siet kijelenteni, hogy odaád ingyen — óh te szegény rozzant palota, bánt-e valami haragos vagy érzékeny gondolat s szeretnél-e föld alá süllyedni szégyelletedben? Nemrégen még ugy volt, hogy egy-egy érdekesebb napon ugy nőttek ki a muzeumkert fáin a suszterinasok, mint közönséges fán az almák vagy szilvaszemek; nemrégen még ugy volt, hogy lovasrendőrök vigyáztak, nehogy a rongyosok eláljják a hozzád vezető szent utat; nemrégen még ugy volt, hogy a világon körülbelül az volt a legdrágább belépőjegy, amelylyel csarnokaidba lehetett jutni: — és most? Magad vagy a halott és a koporsó, önmagadba vagy temetve s a süket csöndet, melyben alszol, talán csak elvétve töri meg egy-egy kocsi robogása. Az se fiakker már, csak valami rongyos, kósza komflis ...

*

Az alvó házba éjnek idején besuhan egy idegen. Elödöng a sötét folyosókon, mig valamelyik üvegajtón bebotlik a néhai ülésterembe. Ott megáll és kiváncsian néz körül. De már előtte terem az elhagyott ház őrző szelleme.

— Mit keressz itt?

— A hajlékot, — mondja az idegen, — amely állitólag az enyém volt, de amelybe most tehettem először a lábamat.

— Hát ki vagy?

— A *nép* vagyok.

Az őrző szellem már galléron akarja ragadni, hogy kidobja. De eszébe jut, hogy telik az idejéből és szóba áll az idegennel.

— Hohó, — mondja, — nem a nép vagy, szélhámos vagy. Ha a nép volnál, nem most jönnél ide, mikor fényesebb hajlékba mehetsz és fényes nappal. Ha a nép volnál, nem ma volnál itt először. Mert ez a Ház a nép háza volt.

Az idegen csöndesen rázza a fejét.

— Igaz, sokszor mondták nekem, hogy ez az én házam. De nem volt az. Nem volt még nekem házam sohasem. Szabad is nekem házat szereznem. Hallottam ugyan róla, hogy volna valahol egy házam és tőlem függ, hogy kiket akarok oda küldeni. De tőlem ugyan sohse kérdezték, hogy ki a választottam. És nem is volt még alkalmam, hogy válaszszak. De azt jól megnéztem, hogyan és kik választanak. Láttam, hogy az én tizennyolc milliós rokonságomból kiszemeltek vagy nyolcszázezret s azokról kimondták, hogy elég érettek és elég függetlenek, hogy választhassanak. Aztán láttam azt is, hogy a nyolcszázezer között volt legalább nyolcszáz, aki mindegyik rendelkezett legalább ezer szavazattal. Ez a nyolcszáz dirigált, hogy a többi hogyan szavazzon. Ez a nyolcszáz a hivatala, befolyása, ingó vagy ingatlan vagyona révén csinálhatott a többivel, amit akart. És csinált is. Igazában tehát nyolcszáz ember választott négyszázat a saját köréből s minden képviselő csakugyan képviselt két embert: magát és egy érdektársát. Mikor aztán a négyszáz meg volt választva, bevonult ebbe a házba s azt mondta, hogy a nép képviselve van. De én, a nép, ma vagyok először ebben a házban.

Az őrző szellem egy kicsit összerázkódik. Azt mondja:

— Kezdem sejteni, hogy maga nem a nép, hanem a szocializmus.

— Nem vagyok az, — feleli az idegen. — A nép vagyok. Nekem szólt a költő, hogy a nagyvilágon e kivül nincsen számomra hely. Bele is törődtem. De mért nincs számomra hely itthon sem? Ez nem igazság. Valahol mégis csak kell lennem.

— Mit akar tehát?

— Csekélység az egész. Nem merek én követelőzni, csak ugy kérek valamit, ami egészen ártatlan idea. Eszembe jutott, hogy az a négyszáz ember, aki nyolcszáz ember akaratából és nyolcszázezer ember szavazatával most egy uj hajlékban képvisel engem, talán nem venné tőlem rossz néven, ha én beköltözném ebbe az elhagyatott hajlékba. Nem akarok én velük versenyre kelni. Nem kell nekem hatalom és szavam mellé zsandár, aki cselekedetre váltja. Csak arra gondolok, hogy meghuzódom ebben az üres házban és inkább csak begyakorlás okáért, mint komoly szándékkal, megvitatom én is azokat a kicsi és nagy kérdéseket, melyek az országot foglalkoztatják. Ha játéknak tetszik: legyen játék. De mégis lehetne benne valami tanulságos, hogy ugyanazok a kérdések ugyanabban az időben két helyütt is megvitattatnának: a fényesebb hajlékban teljes fogaanattal, ebben a rozoga hajlékban ártatlan akadémikus értékkel. Cselekedni tovább is ők cselekednének, a négyszázak, de valamelyes véleményt mi is mondanánk, a milliók. Minden bizonynyal kisülne, hogy négyszáz oskolázott és fegyelmezett uriember különb intézője lehet az ország sorsának, mint mi oskolázatlan és kitaszitott milliók. De hát baj volna az? Nem. Vagy talán nem volna kizárva, hogy

TÁRCA

A komédiákból.

Lehet, hogy csak komédiáztam . . .
De igy mi nem komédia?
Mint a gladiátor halála,
Kinek a néptömeg tapsára
Komédiából meg kell halnia.

*

Lehet, hogy csak komédiáztam . . .
De olyan színész is akad,
Kinek festett, hazug képére
A könny pereg s játéka vége,
Hogy szive mégis megszakad.

*

Lehet, hogy csak komédiáztam . . .
Neked az volt . . . Komédia!
Szegény megsebzett gladiátor,
A cirkuszban hogy zúg a mámor
És néki mégis meg kell halnia!

Pásztor Árpád.

A hol a pénz nem isten

— REGÉNY —

Irta: JÓKAI MÓR

(22)

A Cava erre adott egy olyan csattanós pofont, hogy azt mindenki meghallhatta, de nem a megsértőjének, a kormányosnak, hanem a Negritónak, aki szemközt állt vele. Elég volt neki.

A Capitano nagyot nevetett rajta.

— No nézd, — szólt hozzám fordulva, — ennek a pápua leánynak annyi etikett-érzéke van, mint egy infansnőnek, aki a kapott sértésért nem a sértőt pofozza fel, hanem a cavalier servantját, amért nem sietett megtorolni a megbántást.

No de ha a véleményezett vőlegény elmulasztotta a cavalier servant kötelességét betölteni, akadt más gavallér, aki azt elvállalja. A Ruffo jött tüzbe. Rátámadt a kormányosra: „Hallja ön Sennor, tartsa ön szem előtt a tizedik parancsolatot: Ne kivánd a másét! Mert majd aztán akadni fog más ember is, aki azt a parancsolatot felejti el, ami ezt tiltja.“ — S ezzel a kés nyelét markolta meg, mely az öve mellé volt dugva. Az a disznóölő kés volt, amit mindig magával hordott a Ruffo.

Ezt a kézmozdulatot én is észrevettem, ugy mint a Capitano.

Kedvem támadt maliciózusnak lenni.

— Nem tudom, kedves kapitányom, az ön ideális felfogása s a párbajellenes liga alapszabályai szerint csak a spádét nem szabad-e az embertársunk hasába ütnünk; de a disznóölő kést már szabad?

— Gonosz egy fogas kérdés, — felelt rá a Capitano.

A karám közös tanyája volt a sárgabőrü szigetlakóknak s a Ruffonak. Ott voltak a műhelyeik, a raktáraik. Volt nekik, mivel eldicsekedni. A Negrito megmutogatta a halszáritóját, a Ruffo a husfüstölőjét. A téli idényre, amit ez ég alatt az esőszak képvisel, a paradicsomban is gondoskodni kell. Nagy rend volt mindenütt. Kukoricafentők az eresz alá felakgatva, kokuszdió a vermekben, pálmaszilva az eszterhaj alatt, sonkák a kürtőben, sajtok, kászuturók a polcokon, burgonya, yamszgyökér bambuszfödél alatt, vaj, zsir, olaj birkabőr-tömlőkben. Gazdagság mindenütt. Ami pénzzé át nem váltható.

Engemet mégis bántott egy gondolat. Ez a Ruffo, aki mészároslegény, hentes, (derék mesterember) ez legyen majd az idők elkövetkeztével a hites élettársa annak az angyalnak, akit e volkánsziget törvénye számára kijelölt. Más nincs. Szereti őt ez a böllér? Talán nem is nagyon. Hát ő ezt a mészároslegényt? Sehogysem.

Hahaha!

Nevessünk az ideálizmuson!

Hasztalan bujdosunk el egy laktalan szigetre, az emberi lélekkülönbség utánunk vándorol, az idegek alkotása, a temperamentumok ellentéte

mi higgadtabb, elfogulatlanabb, bölcsebb és illetékesebb törvényhozók tudnánk lenni, akik vihar idején sutra dobnánk minden taktikát, mert a saját bőrünkről volna szó? No hiszen ez se volna éppen utolsó tanulság. Egy hatalom, befolyás és erő nélkül való parlament volnánk, amelyik csak megbeszéli a dolgokat, de semmit sem intéz. S aztán vagy az sülne ki, hogy semmit sem érünk s azt ugy-e nem lehetne elég drágán megfizetnie a hatalomnak? — vagy pedig az, hogy mégis csak kár becsületes, munkabiró és munkaszerető embereket kidobni, mikor ez a szegény ország nagyon is el tudná birni a *több* segitséget. Hát azért jöttem volna ide, hogy talán megalkudhatnánk. Ez a régi ház ugyse kell senkinek, adják ide nekem.

Az őrző szellem megvakarja a fejét.

— Beszéljen a fővárossal.

— Lehet azzal egyáltalán beszélni?

— Hát beszéljen az állammal.

— Azzal *ma még* nem lehet beszélni.

*

Hajnalodik. A Nemzeti Muzeum kiterjeszti kőkarjait a régi Ház felé: „az enyémnek kell lenned, mert én már nem tudom befogadni az egész *multat!*"

Vagy igaz. Erről meg is feledkeztünk. A nép üres háza jó lesz, hogy befogadja a multat. A *jövő* nem költözhetik beléje ...

BELFÖLD

Koerber Budapesten. *Bécs*ből jelentik, hogy *Koerber* miniszterelnök a szakminiszterekkel szombaton Budapestre utazik a kiegyezési jegyzőkönyvek és törvényjavaslatok aláirása céljából. A Reichsrathot e hó 15-ikére hivták egybe. Az első ülés napirendjén lesz a cukoregyezményről és a véderőről szóló javaslatoknak, továbbá a költségvetésnek és a sajtótörvényjavaslatnak első olvasása. Az *ifjucsehek* ragaszkodnak az obstrukcióhoz és hir szerint csak a cukor-egyezményt nem fogják megobstruálni.

A kereskedelmi miniszter Bécsben. *Láng* Lajos kereskedelemügyi miniszter, mint *Bécs*ből jelentik, tegnap este odaérkezett, hogy az urakodóház tagjainál az ujév alkalmából tisztelegjen. A *miniszter* tisztelgett *Ferenc Ferdinánd* főhercegnél is.

A kereskedelmi szerződések. A *N. Fr. Presse*nek azt jelentik Berlinből, hogy a német birodalmi kormány elhatározta, hogy Ausztria-Magyarországot, Olaszországot és Oroszországot föl fogja szólitani az uj kereskedelmi szerződések tárgyalásainak megkezdésére. Ugyanilyen fölszólitást intéz a német kormány Svájchoz és Belgiumhoz is. Az irásbeli fölszólitás ugyan még nem jutott a kormányok kezéhez, de az osztrák és a magyar kormányoknak diplomáciai uton értesükre jutott, hogy Németország részéről a fölszólitás tervbe van véve s legközelebb meg is fog történni. Az osztrák és a magyar miniszterek utolsó tanácskozásaik folyamán megbeszélték a helyzetet, mely a német kormány kilátásba helyezett üzenete folytán előáll. Semmi kétség, hogy az uj szerződések fölötti tárgyalások a közel jövőben már megindulnak. Oroszország, Olaszország, Svájc és Belgium és esetleg az Unió legott hozzáfoghat a tárgyalásokhoz, mig Ausztria-Magyarországot parlamenti nehézségek akadályozzák meg ebben. A legkedvezőbb föltevések mellett is a vámtarifa elfogadása mindkét parlamentben hosszabb időt fog igénybe venni. Mielőtt pedig az uj vámtarifa elfogadva nincsen, addig a tárgyalásokat megkezdeni nem lehet.

Széll Kálmán üdvözlése. Bács-Bodrogvármegye közigazgatási bizottsága, *Latinovics* Pál főispán inditványára elhatározta, hogy *Széll* Kálmán miniszterelnököt, a kiegyezési tárgyalások befejezése alkalmából föliratával üdvözli. A folirat igy hangzik:

> Nagyméltóságu m. kir. miniszterelnök ur! Bács-Bodrogvármegye közigazgatási bizottsága 1903. évi január hónap 3-án tartott rendes ülésén nagy lelkesedéssel hozott egyhangu határozatából folyólag örömmel üdvözöljük nagyméltóságodat a kiegyezés előkészitő munkálatainak sikeres befejezése alkalmából. Az ország közvéleménye aggódva, izgatottan várta a fejleményeket. Aggodalma daczára azonban erős volt a hite és reménye, hogy nagyméltóságod kiváló közszolgálati multja, lankadatlan kitartó buzgalma hazafias erényei, az igaz szabadelvüségtől áthatott lelke, kiváló erkölcsi és szellemi tulajdonságai a megegyezés helyes és az országra nézve üdvös utját megtalálandják. Az ország közvéleménye hitében és reményében nem csalódott. Hosszu, fáradságos hazafias küzdelmével s önfeláldozó munkásságával sikerült nagyméltóságodnak a két kormány tárgyalásainál hazánk gazdasági érdekeit megóvni, biztositani. Fogadja nagyméltóságod a vármegyei közigazgatási bizottság hazafias üdvözletének, mély tiszteletének és változhatatlan ragaszkodásának kifejezését. Lelkes örömmel óhajtja ez a közigazgatási bizottság, hogy nagyméltóságod felelősségteljes müködését és közszolgálati munkásságát koronázza továbbra is biztos siker s legyen kormányzati müködése, mint eddig, ugy a jövőben is hazánkra nézve áldásdus. Zomborban 1903. január hónap 3-án. *Latinovics* Pál s. k. főispán, mint a közigazgatási bizottság elnöke.

Képviselő-jelölés. A *Major* Ferenc halálával megüresedett zsámbokréti kerületben az országgyülési néppárt báró *Kaas* Ivort fogja föllépteni.

KÜLFÖLD

Osztrák Reichsrath. A Reichsrath, mint már emlitettük, e hó 15-én kezdi meg üléseit a karácsonyi szünet után. Az első ülésre a következő napirendet állapitották meg: A sajtótörvény első olvasása; a brüsszeli cukorkonvenció első olvasása; a költségvetés első olvasása; a véderőjavaslatok első olvasása. A napirend ilyetén megállapitása lehetővé teszi a cseheknek, hogy elhalaszszák ama kérdés eldöntését, vajjon folytatják-e az obstrukciót. A csehek ugyanis már régebben kijelentették, hogy a sajtótörvényt és a cukorkonvenciót nem fogják megobstruálni. A király a mai általános kihallgatások során *Vetter* grófot, az osztrák képviselőház elnökét fogadta.

Az uj szerb külügyminiszter nyilatkozata. *Lozanics* Simon, az uj szerb külügyminiszter egy bécsi lap levelezőjével folytatott beszélgetése alkalmával kijelentette, hogy ő a Cincár-Markovics-kormány programmjának alapján lépett be a kabinetbe. E programmban a mostani kormány hangoztatta annak föltétlen szükségét, hogy Szerbia ápolja valamennyi államhoz, különösen pedig a Balkánon leginkább érdekelt Ausztria-Magyarországhoz és Oroszországhoz való jó viszonyát. A két nagyhatalom közt, melyek jóakaratát Szerbia egyformán igyekszik megnyerni, tudvalevőleg megegyezés van, az 1897-iki megegyezés, melynek határai közt a Balkán minden vezérlő államférfiának mozognia kell.

Ez a megegyezés Szerbiára nézve már csak azért is beeses, mert a balkáni országok állami függetlenségét biztositja. Lozanics miniszter azonban meg van arról győződve, hogy Szerbia abból csak akkor huzhat hasznot, ha az emlitett két nagyhatalom beeses tényezőnek tartja őt a béke és rend fönntartásában a Balkánon. Mindkét hatalomnál csak oly Szerbia kelthet bizalmat, mely gazdaságilag és pénzügyileg meg van erősödve s védereje kellőleg szervezve van. Erre a Szerbiára kell törekednie a mai kormánynak. Üres szavak semmit sem használnak s a politikában csak az tud valamit elérni, aki nyujtani is tud valamit. Minden szolgáltatás ellenszolgáltatással jár. Szerbiát abba a helyzetbe kell hozni, hogy minden esetben nyujthasson valamit, különben senkisem fogja őt elősegiteni céljai elérésében. Ami a macedóniai reformakciót illeti, a miniszter azt hiszi, hogy Ausztria-Magyarország és Irország egyesült fáradozásainak sikerülni fog üdvösebb reformokat vinni keresztül a közigazgatásban, mint aminőt a szultán ismeretes irádéja igér. Szerbia nem kiván többet macedóniai és ó-szerbiai vérei számára, mint amennyit Törökország a maga érdekében is megadhat.

Törvény a trösztök ellen. *Roosevelt* elnök tegnap *Henderson* képviselőházi elnökkel és *Gowernon* képviselőházi taggal tanácskozott a trösztök ellen tervezett törvényhozásról. Hir szerint az elnök azt a

---

megdönti a hit, az ethika törvényeit, a vér követeli a maga jogait. „Egy" embert könnyü volt teremteni a világalkotónak; de „két felet" nehéz.

Minő oedipuszi talánya a sorsnak e sziget lakóinak a végzete!

Itt van egy égből leszállt angyal: csupa eszményiség, az ártatlanság, a tisztaság és a lángoló szeretet bálványképe, akinek minden arcvonása a lelkét tükrözi vissza. Aki vagy királyné lesz, vagy hetaera. Ahogy királyára vagy bolondjára talál. — Ha a világ meg talál nyilni előtte. „Ha!"

Bájainak, erényeinek kincse felfoghatatlan. Szépsége és jósága a mithologiába szárnyal.

S mit ád hozzá még a prózai fogalmak összesége.

Ez az ideális teremtés dusgazdag. Apjának földbirtoka, amit eszével, két kezével, fátumával szerzett, igaz uton, milliókat képvisel. Opálbányája, koralltelepei számokkal kifejezhetlen kinceseket rejtenek. Gazdasági termékei prédára bocsátani valók. Ha ez az aetheri lény a nagyvilágban megjelenik, az egész világ a lába előtt fog térdelni: válogathat müvészek, királyfiak, hősök, nábobok között... Es most ide van elitélve egy világtól elszakitott szigetre, ahol egyetlen számára rendelt élettárs egy henteslegény. Azt kell neki szeretnie. — S még kérdés, hogy az fogja-e az ő szerelmét viszonozni? — Itt volna a másik: a délceg nimród. Szintén előkelő vér: urnak született, büszke, dölyfös, a milyennek illik egy férfinak lennie. Kölcsönösen szeretik egymást. Össze is illenének. De valami törvény, a mi utánuk jött az elhagyott világból, melyet ők világrajöttük előtt nem is ismertek, tiltja a szerelmet. Még most nem tudnak e tilalomról semmit. De majd mikor a szent keresztségben megkapják a neveiket: a leány neve lesz Mária, a fiué Johannes, akkor majd megtudják, hogy Mária és Johannes egy pár nem lehetnek, hogy közöttük áll a Sion hegye és a Vatikán.

Az erdő megzendült, vidám női szózat hangzott. Lejöttek a hajóból azok, akik imént odafenn maradtak. Valami mondanivalójuk volt. A Cara hozott ajándékot a Cavanak. Egy szép fehér inget patyolatból, amit ők hárman fontak, szőttek, varrtak: azt hozták el keresztelői ajándékul.

Az indus leány nem értette, hogy mire legyen az jó?

— Mit csináljak én ezzel a lebernyeggel?

— Ezt felveszed holnap a keresztelőnél.

— Hát holnap esni fog a zápor? Akkor én elbujok a félszerbe.

— Nem a felhő keresztel meg, hanem egy kegyes atya, akit az Isten küld hozzánk.

— Az is csip?

— Dehogy csip, az megáld és megszentel.

— Aztán minek az nekem?

— Hogy a menyországba juss.

— De én félek a menyországtól, hisz ott villámlik és menydörög.

— Ott van az örök boldogság édenkertje. Mi mind együtt oda kivánkozunk.

— Aztán minek nekem ahhoz ez a burok?

— Hogy szemérmesen jelenhess meg a szent atya előtt, amikor megkeresztel.

(Folytatása következik.)

Diána.

— A *Budapesti Napló* eredeti tárcája. —

Irta: *Gergely István.*

Pont három órakor otthagyta rendes asztaltársaságát. Miközben rásegitették a bundáját, többször is kérdezte a pincértől:

— Aztán mondja, csakugyan nem volt foghagyma ebben a kolbászban? Egy csöpp se?

A fiuk hangosan fölkacagtak az asztalnál, mert most már nyilvánvaló, hogy Pali valami találkára siet. Az öreg pincér pedig könnybelábadt szemmel esküdözött:

— Egy csöpp se, nagyságos ur, — hová gondol?!

— És ha máskor ötvenkrajcáros bélyeggel ellátott folyamodványban rendelek kolbászt, — ne hozzon, — érti? — Szervusztok, fiuk!

— Kézcsókomat ő nagyságának, — sivalkodott utána az egyik piktor, aki ma délutánra mütermét átengedte Palinak. Valami rosszkedvü elégületlenség fogta el a fiut, amikor asszonyát igy profanizálták, noha sejtelmük se lehetett, kiről van szó. Elkomolyodott.

Künn csunya télies locspocsban éktelenkedett a világ. A városliget felől langyos szellő surolta végig az Andrássy-utat és korai tavaszias áramlatával ronda sárrá változtatta át a fehér havat.

— Ugy látszik, minden, ami szép ezen a világon, piszokkal kezdődik, — elmélkedett Pali. — A tavasz is. A mi szerelmünk is. Az első találka idegen helyen... Es mennyi hazugság! Es mennyi kényelmetlenség! Most három óra öt perc, — istenem, ötvenöt perc mulva!

Aztán elgondolkodott, mit kell még bevásárolnia. Fönt lesz már minden a szobában — most még csak csokoládé-kuglert kell beszerezni, mert azt nagyon szereti az asszony. Pali a földalattiba ült és a Gizella-térig váltott jegyet.

kívánságot hangoztatta, hogy a parlament még ebben az ülésszakban foglalkozzék ezzel a kérdéssel. A szenátusban *Hoar* szenátor törvényjavaslatot nyujtott be a trösztök ellen.

Változás a diplomáciában. A *Magyar Távirati Iroda* értesülése szerint a király gróf *Kuefstein* berni osztrák-magyar követet nyugalomba helyezte és neki ez alkalommal a Lipót-rend nagykeresztjét adományozta. Utódjául ő felsége báró *Heidler* belgrádi követet, ennek utódjául pedig *Dumba* követet nevezte ki.

Chamberlain Dél-Afrikában. Chamberlain gyarmatügyi miniszter a tiszteletére Pretóriában adott lakomán beszédet mondott, amelyben kijelentette, hogy Milnerrel együtt olyan tervet állapítottak meg, amely a kártérítési követelések rendezését siettetni fogja. Az összes kártérítési követeléseket lelkiismeretesen meg kell vizsgálni, de nagy számuknál fogva nem lehetett valamennyit egyszerre elintézni. A birodalom két millió fontot fizetett és kész még többet adni, mihelyt a követelések megvizsgálását befejezik. Akik a birodalmat szolgálták, azokról nem fog megfeledkezni a kormány. Transvaalnak a háboru költségeihez való hozzájárulását a kormány valamennyi osztály képviselőivel meg fogja vitatni, beleértve a tőkepénzeseket is, akiket erre a célra meg fognak adóztatni. A kormány nem szándékozik olyasmit tenni, ami az adóterhet célszerütlenül növelné és a gyarmat gyors és okos fejlesztését megnehezitené. Transvaaltól nem fognak olyat követelni, amit önként nem adna meg, ha önkormányzatu gyarmat volna. A miniszter végül kijelentette, hogy kétségbeesnék az imperiálizmus sorsa felől Dél-Afrikában, ha az egyesült királyságban mindenki különös adóterhet viselne, mig a gyarmatok hasznot huznának belőle.

Akció Venezuela ellen. *Castro* elnök tegnap Bowen amerikai követet fogadta, aki átadta neki a hatalmasságok válaszát Venezuela javaslataira. Az elnök azonnal összehivta a minisztertanácsot. Az hiszik, hogy Castro este megadja a választ a hatalmasságok közleményére. A caracasi bankok abban állapodtak meg, hogy a kormánynak napról-napra előlegeket adnak a csapatok zsoldjának kifizetésére.

Matos venezuelai felkelővezér szerint Venezuela szerencsétlenségének oka Castro elnök, aki erkölcs és kormányzóképesség nélkül való ember, szóval, valóságos vadember. Castro folyton üldözött mindenkit, akit ellenségének tartott, katonákat, kereskedőket és parasztokat egészségtelen börtönökbe vettetett és bilincsre veretett. Két éven át minduntalan felgyujtották a munkások házait és a hajósok csónakjait és megsarcoltak és bombáztak olyan városokat, amelyeknek egyetlen bünük az volt, hogy forradalmi csapatoktól voltak megszállva. Az európai hatalmasságok közös eljárására azok az önkényes intézkedések adtak okot, amelyeket Castro az idegenek ellen tett. Mihelyt Castrot megfosztják méltóságától, Venezuela visszakapja nyugalmát és hitelét. Matos azt gondolja, hogy az amerikai Egyesült-Államoknak a helyett, hogy visszautasitották a választott birói tisztet, éppen ellenkezőleg közbe kellett volna lépniök. Ez lett volna kötelességük Amerikával és az egész emberiséggel szemben.

London, január 8.

A *Reuter*-ügynökség jelenti Caracasból tegnapi kelettel, hogy a szövetséges hatalmasságok válasza a venezuelai kormánykörökben nagy levertséget okozott. Azt jelentik továbbá jó forrásból, hogy *Bowen* holnapnál hamarabb nem várja Venezuela válaszát.

Berlin, január 8.

Báró *Holleben* washingtoni német nagykövet hosszabb szabadságra ment. Helyébe a német nagykövetség ideiglenes vezetésére báró *Sternburg* nagykövetségi első titkárt nevezték ki. Politikai és diplomáciai körökben ez az eset nagy feltünést kelt, mert érthetetlen, hogy a *Venezuelával* való fontos tárgyalások küszöbén megy hosszabb szabadságra a nagykövet, holott csak néhány hét előtt tért vissza szabadságutjáról. Valószinünek tartják, hogy *Holleben* nem is foglalja el ujra állomáshelyét. Állitólag kegyvesztett lett, mert a venezuelai kérdésben nem állott a helyzet magaslatán. Illetékes körökben az ő rovására irták, hogy *Roosevelt* elnök visszautasitotta a békebirói tisztet s azzal okolják a nagykövetet, hogy ezt az ügyet nem tudta nyomatékkal megoldani.

Washington, január 8.

Bowen amerikai követ közölte *Hay* államtitkárral *Castro* elnök ujabb nyilatkozatát, amelyben ez késznek nyilatkozik, hogy a választott birósággal alávesse magát és elismeri, hogy jogosult az, hogy a német és angol igényeket a hágai választott biróság elé terjeszszék. Egyes részletek még elintézendők, mielőtt a bizottság kiküldése szóba jönne. Még nem tudják, hogy miképpen fogja fogadni Castro azt a követelést, hogy bizonyos összegek fizettessenek, amihez a szövetségesek ragaszkodnak.

London, január 8.

A *Reuter*-ügynökség értesülése szerint lépések történtek abban az irányban, hogy a venezuelai ügyben érdekelt hatalmak képviselői *Washingtonban* tanácskozzanak. Azt hiszik, hogy Castro elnök meg fogja bizni Bowen amerikai követet, hogy e tanácskozáson Venezuela képviselőjeként szerepeljen.

A marokkói lázadás. Egy párisi lapnak azt táviriák Londonból, hogy Spanyolország és Anglia Marokkóra vonatkozólag egyezményt irtak alá. Ezt azonban a madridi Fabra-ügynökség a leghatározottabban megcáfolja.

Madrid, január 8.

A *Liberal* jelenti Tangerből: *Hacsaliszuszi* tábornokot, amikor sebesülten visszatért Fezbe, a szultán parancsára börtönbe vetették, mert állitólag ő okozta a szultán seregének vereségét azáltal, hogy kegyetlenül bánt a kabilokkal.

Madrid, január 8.

A király elnöklésével tartott minisztertanácsban *Silvela* miniszterelnök közölte, hogy a Marokkóból érkező hirek igen optimisztikusak. Reméli, hogy a legközelebbi ütközet a szultán csapatai és a felkelők közt meghozza a végleges döntést.

A szerb alkotmány módositása. Megbizható részről közlik, hogy *Sándor* király alkotmánymódositást akar legközelebb végrehajtani és már meg is bizta *Georgevics* Andra volt minisztert, aki Szerbia legkiválóbb jogásza, az alkotmányrevizió kidolgozásával. Hir szerint az uj alkotmányt már három hónap mulva proklamálni fogják.

HIREK

A marskirály.

Sousa, a legnépszerübb amerikai zeneszerző, kit röviden a „marskirálynak" neveztek s nótáit nálunk többnyire az éjszakai mulatókban játszották, — haldoklik.

Fényes kávéház. Ragyogó lebuj,
Benn festett lányok, pezsgőgőz, kacaj,
Egyik asztalnál mámoros fiuk,
Az élc repül, virul az ifjuság
És a cigány a vendégek között,
Fülükbe huz egy vig melódiát,
Mit messzi tenger másik oldaláról
Hozott vándorlóutjáról haza.

Vad, féktelen dal, pattogó zene,
Néger fiuk dalolják nyári este
A Missouri partján kedvesüknek,
Amig fölöttük kéklő ég ivén
Az ezüstös hold villog és ragyog.

És zeng a dal. A festett képü lányok
Vihogó hanggal rikoltnak bele,
S a füstben, zajban, hangos zürzavarban
Nő, egyre nő a vig hangáradat,
Az asztalok márványlapján ütemben
Cseng a pohár és minden láb dobog
S a kávéház forrongó levegője
A furcsa hangú dallal egybefoly . . .

* * *

Sousa! Amig a halállal csatázol
Köszönt ezer hang ösmeretlenül,
A nótát zengik idegen világba'

Mire kibujt a föld alól Gerbeaud előtt, megváltozott az idő és köd boritotta el az asztaltot és az alkonyi borulat. Nem az a köd, nem az az alkony, amely a magasságból száll alá, — hanem az a sötét párázat, amely mintha a földből nőne ki, a mikor még világos minden odafent a levegőben, de a házsorok között mintegy a maga erejéből már megkezdődött az éjszaka.

— Négy órakor még sötétebb lesz, — pompás, legalább nem ismernek rá, — szólt és valami különös szeretettel vitte a tortácskákat, elmosolyodva, mintha már látná, mint merül bele a fekete krémbe valakinek a fehér fogsora. — Három óra tizenöt pere . . . Valjon mit csinál most ő? Készülődik-e?

Elfogta a türelmetlenség, belevetette magát egy fiakkerbe. Alig érezte a valóságot, amint a kocsi ablaka előtt álomszerüen repültek el a házak, az Erzsébet-sétány, a paloták, a villamoskocsik. Mikor a kocsi egy rázással hirtelen megállt, mintha fizikai erővel lökte volna vissza a valóságba!

A lépcsőházban már pislogtak a gázlángok, — de Pali még lejebb csavarta, félve, mint a tolvaj, hogy rajta ne kapják. És félve, mint a tolvaj, nyitotta ki a kölcsönzött lakás ajtaját. Senkise látta és dühös volt, amiért ideges, hiszen nem baj, ha látják.

De bent a meleg csöndességben magához tért: ezt a legényszobát szerelmi fészeknek teremtették.

És most főpróbát tartott az idegen szobában. Kipróbálta a kis gyertya világosságát a vörös ernyő mögött, a zöldfedelü villamoslámpát, végül a csillárt és lassan-lassan elveszitette az idegenség bénitó érzését. Ura lett a szobának, mert kiismerte titkait, sőt a maga egyénisége szerint igazitotta.

Aztán rendezkedni kezdett. Imhol együtt van minden, amit az asszony enni vagy inni szeret.

— Itt van a Heidsick, — hol a Martell? Helyes, majd vegyitjük. Itt a kaviár, a Perigord-libamáj. — gyümölcs, — milyen szép gyümölcs! A La France-rózsák — hová tegyem?

Mosolygott, mintha valami huncutul jó gondolat jutott volna eszébe. Az ágytakaró alá rejtette a virágokat.

— Három óra negyven pere! — aztán végig tekintett az elrendezett asztalon. — Érdekes, bennünket a gyümölcs, a bor és a dohány hozott össze, de nem reméltem, hogy ennyire. A közös izlés étel és ital dolgában imhol az első csókhoz fog vezetni minket.

Elővette az asszony arcképét és valami eszelős mosolylyal nézte, nézte . . . Es rajtakapta magát, hogy erőszakosan kell visszaidéznie emlékezetébe az asszony vonásait.

— Diána! — igy nevezte fejedelmi asszonyát, aki nálánál is magasabb és akinek legyőzhetetlen alakján ugy ömlik el a szépség, mint a legnagyobb női kevélység palástja, — Diána, valjon ez a te legelső kalandod? No persze, harminchárom évvel és ezzel a talentumos termettel! És ezzel a természetes elszántsággal! Hanem éppen ezért örjöngök érte, hogy egyénisége kiválóbb és dacosabb az enyémnél. Valjon milyen lesz, ha belép? Ugy fogja ideadni az első csókját, mint valami istennő egy halandónak, akit aztán ugyis megöl, hogy ne fecsegheseen.

Visszatette az arcképet és ujból elrendezte a gyümölcsöt. A francia alma eszébe juttatott valamit.

— Tudom, abban a pillanatban szerettünk egymásba, amikor egy francia almát megfelezttünk. A fogára néztem, amikor beleharapott, — ő meg majd a fogamra, majd a szemem közé, — hja, az almának tradicioi vannak, már a paradicsom óta! Most már tudom, mért csillog az asszony szeme, ha urát jóizüen enni látja, — szinte tekintetével emelve minden falatot a tányértól az ajkig. Ahol pedig beállt a közöny, a férfi társtalanul eszik, még ha felesége mellett is ül. — Három óra ötvenöt pere . . .

Kirohant a lépcsőházba, — valaki időközben megint fölcsavarta a lámpákat, gazság. Es milyen légvonat van itten, — rögtön megérezte, hogy meghült. Prüszentett, náthája lesz, — konstatálta a mártiromság némi érzésével. Hála Istennek senkise jár ebben a magányos házban, a lépcsőház üres, — csak ne találkozzék senkivel az asszony, hiszen annyian ismerik.

Most egy hölgy lép a lépcsőházba, — ő az? Nem. A hölgy a telefon-készüléknél csenget. Egy örökkévalóság. Megint csenget. Egy hang a negyedik emeletről: parancsol nagysága. — Hozzon le egy zsebkendőt! — Istenem, ismét egy örökkévalóság! Oh csak sietne az a szobaleány! Pali az előszoba nyitott ajtaja mögé vonul. Nézi az óráját. Négy óra. Valjon mi lesz? A cseléd már visszatér, — lassan, lomhán, lustán, — Pali a szemével fölpofozza. Ismét csönd a lépcsőházban. Pali kijön és a korlát felé hajol . . .

Jön! Jön már! Diána az első kanyarodónál van, — ebben a pillanatban valaki jön a negyedik emeletről. Pali visszaugrik a sötét előszobába, hogy az idegen ne lássa. Aztán lépve-lopva kisurran, figyel, — megnézi-e az idegen Diánát. Az első és második emelet kanyarodójánál találkoztak, — Diána a muffjába dugja az orrát, — aztán szalad.

Pali visszasiet az előszobába. Vár. A következő pillanatban pedig egy hatalmas, fekete női árnyék suhog el mellette, be a világos szobába. Pali bezárja az előszoba ajtaját, de nem mert mindjárt bemenni a világos szobába. Erzi, hogy röhög, hogy rajta van az arcán a komisz térfigőg röhögő lárvája. Szinte erőszakkal simitja ki arcát, — aztán valami affektált nyugalommal belép a szobába.

Diána ott áll az ajtó mellett.

Behunyt szemmel, sápadtan, lecresztett karokkal, szinte betegen.

És szomorú, legutolsó csatádba
Vig dáridó, vad rikoltás vegyül . . .

P.

Budapest január 8.

— BUDAPESTI NAPLÓ. December 31-én uj előfizetés nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, méltóztassanak a megujításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— **Személyi hirek.** *Frigyes* főherceg ma délelőtt Bécsből visszaérkezett Pozsonyba. — *Mária Henriette* és *Gabriella* főhercegnők délben Pozsonyból Bécsbe érkeztek. — *Thallóczy* Lajos osztályfőnök, mint értesülünk, heves influenzában megbetegedett és a Vörös-kereszt-kórházban ápolják; Thallóczy a veszélyen már tul van.

— **Az udvar Budapesten.** A király február 4-én érkezik kíséretével együtt a fővárosba. Február 7-én lesz az udvari bál s az erre szóló meghivókat a főudvarmesteri hivatal a jövő héten küldi szét. A király többször kirándul Gödöllőre vadászatra s hetenként kétszer, a rendes hétfői és csütörtöki kihallgatásokat is megtartja. A várkapitány már megtett minden intézkedést a király fogadására, s a jövő hétfőn megkezdik a palota termeinek fűtését.

— **Beteg püspök.** Dr. *Kohl* Medárd püspök, aki csak a napokban érkezett vissza Rómából a fővárosba, erősen meghült és az ágyat kénytelen őrizni.

— **Kihallgatás József Ágost főhercegnél.** A királyi palotában holnap, pénteken délután öt órakor *József Ágost* főherceg kihallgatást ad lakása fogadótermében. A kihallgatásra eddig a következők jelentkeztek: *Gromon* Dezső honvédelmi államtitkár, gróf *Apponyi* Albert, a képviselőház elnöke, *Forinyák* Gyula táborszernagy, *Rakovszky* István az államszámszék elnöke, *Márkus* József főpolgármester, *Halmos* János polgármester, *Rudnay* Béla főkapitány, *Ludmann* Gyula vezérőrnagy, honvédgyalogsági dandárparancsnok, *Bacsák* ezredes *Jekelfalussy* Zoltán, gróf *Zichy* Aladár, gróf *Széchenyi* Imre, *Ujfalussy* főhadnagy kamarások, báró *Bánffy* Gyula gárdahadnagy stb.

— **Soroksáriak a belügyminiszternél.** A soroksári polgárok sehogy sincsenek megelégedve a község ügyeinek vezetésével. A mult kedden népgyülést tartottak, melyen mintegy ezer polgár volt jelen. A népgyülés, melynek elnöke dr. *Bányai* Sándor, jegyzője pedig dr. *Schreyer* Jenő ügyvéd volt, egyhangulag elhatározta, hogy a sérelmek orvoslása, különösen pedig egy második gyógyszertár felállítása érdekében hat tagból álló küldöttséget meneszt *Széll* Kálmán belügyminiszterhez. A küldöttséget, melynek elnökévé dr. *Bányai* Sándort választották, e hét folyamán fogja a miniszterelnök fogadni.

— **Kautz Gyula ünneplése.** A Belvárosi Polgári Kör lényes és nagyszabásu ünnepély keretében leplezi le nagyérdemü elnökének, dr. *Kautz* Gyula belső titkos tanácsosnak arcképét szombaton este nyolc órakor a kör Koronaherceg-utcai helyiségében. Ugyanebből az alkalomból az elnök tiszteletére diszvacsorát is rendeznek, amelyen részt vesz a kormány több tagja és a politikai élet kitünőségei.

— **A német császár szónoki sikere.** A németországi munkaadók mindenáron azon voltak, hogy szónokló császárjuknak a Krupp temetésén tartott beszéde alkalmából munkásaik hódoló föliratot küldjenek. A stettini Vulkán-hajógyár munkásai azonban sehogy sem akarták meghódolni Vilmos előtt s kijelentették, hogy ők nem irják alá ezt a feliratot, mert az nem más, mint megtévesztése a császárnak a munkások érzelmei felől. Ez a határozat elég érdekes magában véve is. Erdekességét azonban még inkább fokozza az, hogy a Vulkán munkásai nem tartoznak a szocialista-párthoz, sőt a legtöbben liberálisok. Vilmos császár tehát büszkélkedhetik szónoki sikereivel. Most már nemcsak a szocialisták, a liberális munkások is imádják.

— **Vörös László nyilatkozata.** *Vörös* László országgyülési képviselő ur felkért bennünket a következő nyilatkozat közzétételére:

> A mult év utolsó napján megjelent nálam a *Közgazdaság* cimü hetilap egyik munkatársa s a lap szerkesztőjének megbizásából felkért, hogy a zónadijszabásnak f. é. január hó 1-én életbelépő módositására nézve véleményt mondjak, illetve az általa felteendő kérdésekre válaszoljak.
>
> Egész röviden és teljes határozottsággal nyomban kijelentettem, hogy a tervbe vett dijszabási reformról nem nyilatkozom, sőt azt is kértem, hogy nevem e kérdéssel összeköttetésbe ne hozassék.
>
> A *Közgazdaság* f. évi január hó 5-én megjelent első számában mindazonáltal az én véleményemet is közli a zónadijszabás módositásáról, amely vélemény természetesen nem az enyém, hanem a szerkesztőség legsajátabb gyártmánya, amit további félreértések megelőzése végett kénytelen vagyok konstatálni.
>
> *Vörös László*,
> országgyülési képviselő, ny. államtitkár.

— **Az Erdélyi Kárpát-Egyesület** az ujév alkalmából üdvözölte védnökét, *József Ágost* főherceget. Az üdvözlésre báró *Feilitzsch* Arthur országgyülési képviselőhöz, az E. K. E. elnökéhez a következő táviratí válasz érkezett:

> Fogadják legbensőbb hálatelt köszönetünket üdvkivánataikért és azoknak hazafiui szivemből fakadó viszonzását őszinte üdvözlettel
>
> *József Ágost* főherceg.

— **Rákóczi emlékezete.** A Kassán tervezett Rákóczi-kiállitás tárgyában e hó 11-én, azaz vasárnap délelőtt 11 órakor nagygyülés leend Kassán dr. *Takács* Menyhért jászóvári prépost elnöklete alatt. E gyülésen a kiállitás érdekében tett eddigi intézkedésekre vonatkozó előterjesztéseken kivül *Gerlóczy* Géza, az előkészitő-bizottság elnöke a Rákóczi-szoboralap gyüjtési módozatára nézve is javaslatot tesz. Gróf *Zichy* Jenő, a kiállitás egyik védnöke szintén résztvesz a gyülésen és evégett már szombat reggel Kassára utazik.

— **Az uj braunschweigi régens.** *Berlinből* jelentik, hogy az udvar köréből kiszivárgott hirek szerint a császár haragszik *Albrecht* hercegre, a braunschweigi régensre, mert nem tud kellő energiát kifejteni a cumberlandi herceg ellen, akinek a pártja Braunschweigban egyre erősödik. *A császár állitólag öccsét Henrik herceget szemelte ki Albrecht herceg utódául* és a braunschweigi tartománygyülés tagjai hajlandók is arra, hogy a császár öccsét választják meg, aki ebben az esetben természetesen kilépne a tengerészet kötelékéből.

— **Külföldi ujságirók szövetsége.** A bécsi külföldi ujságirók szövetsége december 30-ikán tartott közgyülésén a vezető-szindikátusba ismét beválasztotta az eddigi tagokat. *Szczepanski* Alfrédet (Kuryer Warázawski), dr. *Horowitz* Jánost (Daily Chronicle) és *Greiml* Hermant (Hamburger Nachrichten). A szövetségbe a lefolyt évben ötvenhat európai és amerikai lap képviselője tartozott.

— **A veszprémi püspök betegsége.** Báró *Hornig* Károly veszprémi püspök állapotáról a következőket jelentik: A püspök már a nyár óta vesebajban szenved. Állapota azonban javult s a nyáron Karlsbadban kurát tartott. Augusztusban és szeptemberben Veszprémben tartózkodott, októberben pedig résztvett a lepsényi katholikus templom felszentelésén. Ez alkalommal meghült s állapota ismét rosszabbra fordult, de csakhamar jobban lett és igy résztvehetett Budapesten az angol kisasszonyok december 8-iki ünnepi miséjén. Állapota ezután fordult csak komolyabbra, ugy hogy Bécsbe vitette magát, ahol dr. *Frisch* kormánytanácsos kezeli a *Löw*-féle szanatóriumban. Az orvosok véleménye szerint operációra van szükség, melyre most teszik az előkészületeket s legközelebb megoperálják a püspököt. A kezelő orvos-tanár bizik benne, hogy az operációval a bajt megszüntetheti. A püspök állapota nem oly aggasztó, mint eleinte hitték. Hornig püspök január 3-án sajátkezü levelet irt Veszprémbe, amelyben szivélyesen emlékezik meg veszprémi jóembereiről és örömét s hálaját fejezi ki az általános részvét fölött.

— **Arckopeleplezés a testőrszobában.** Szép ünnepség ment végbe ma délelőtt a királyi palota testőr-őrszobájában. Ugyanis *Leu* testőraltiszt, aki szabad idejében festészettel is foglalkozik, az őrszoba számára megfestette a király életnagyságu képét tábornoki diszegyenruhában s a képet az őrszobának ajándékozta. A jól sikerült képet ma szép ünnepség keretében leplezték le. Összegyült az őrszobán a várkapitányság tisztikara *Galle* Antal várkapitány főfelügyelővel az élén, a testőrség báró *Bánffy* Gyula gárdahadnagy vezetése alatt, akinek hazafias szellemben elmondott beszéde közben hullott le a lepel a képről.

— **Lefoglalt lap.** *Nagyváradról* táviratozzák, hogy a törvényszék vizsgálóbirója a *Nagyváradi Napló* „Királysértés egy hirlapi cikkben“ cimü cikkéért lefoglalta. A lap e cikkben a kolozsvári ujság királysértő cikkét őszintének és bátornak mondja. A szerkesztőségben, a nyomdában és a dohánytőzsdékben az összes példányokat elkobozták.

— Mi baj? — kérdi ijedten Pali.

Az asszony tagadólag int fejével.

— Látták?

Diána megvetőleg vállat von.

— Edes! — szól Pali és közelébe lép, hogy átölelje.

Es ekkor az asszony ráemeli tekintetét, egy egészen uj, ismeretlen, idegen tekintetet és uj ismeretlen, idegen hangon végre megszólal;

— El akarok menni, — engedjen! — Aztán egymást kaszáló lábakkal a diván felé imbolyog és lerogy, mintha önnöntestének sulyát nem birná.

Pali megbutultan állt előtte. Rá sem ösmert asszonyára.

— Parancsol teát?

Diana olyan mozdulatot tett, mintha undorodnék, de azért nyeldeklett, mint a lázbeteg szokott, ha kinozza a szomjuság.

— Talán pezsgőt konyakkal? Vagy gyümölcsöt? Ez majd jót tesz.

Mintha menekülni akarna, az ajtóhoz ugrott az asszony és szinte eszelősen rimánkodott:

— Hadd menjek el, bocsásson!

Es ekkor Pali odalépett, két kezével ajkához szoritotta az asszony fejét és az első csókot rányomta ajkára. Hidegen, vacogó fogakkal türte Diána a csókot, vergődve a férfi keze között, mint valami nyomorék veréb, de egyszerre kiegyenesedett és dühös undorral lökte el magától Palit.

Pali pedig leült egy székre és szórul-szóra ezt gondolta:

— Most ugy nézek erre az asszonyra, mint a borju a kapufélfára. — Gépiesen ismételte ezt a mondatot gondolatban, ugy, hogy megijedt: azt hitte, hangosan mondta. Az undort pedig, amelylyel az asszony ellökte magától, ugy érezte egész arcán, mint a halotti kéz hideg érintését; de nem bánta. El se tudta képzelni, hogy ezt az asszonyt még egyszer megölelhesse.

Imhol beleszeretett egy asszonyba, látta társaságban mint győzelmes királynőt, mindig vidáman és könnyelmüen, szerelmük az étkezésnel kezdődött a közös izlés öröménél, az önnön-egészségének örvendő ember-állat legkezdetlegesebb ösztönénél, — és most az első találkánál szemközt áll egy egészen uj, idegen, ismeretlen asszonynyal, aki átlátszón és erőtlenül reszket, mint az aszpik. A sasból veréb lett.

Megbénultan, türelmetlenül és ijedten várta a jövendőket.

— Bocsásson el, hadd menjek, — kérlelte ujra az asszony, de hangjában már volt valami melegség, engedékenység és izgalomért való esengés.

— Kérem — szólt udvariasan Pali és fölállt. Az asszony is.

— Ne haragudjék, Pali.

A férfi szótlanul kezet csókolt neki és megfogta a kilincset.

— Ugyebár, Páli, ma együtt vacsorázunk, ugy tudom, magát is meghivták? Eljön.

— Még nem tudom.

— De eljön? Akarom, kérem .... Nincs egyéb dolga ...

— De van.

— Mi?

— Ki kell találnom a maga viselkedésének okát! — szólt sértődötten. De már kinyitotta az ajtót. Es pedig fájdalmat szinlelvén. Az asszony pedig hosszan ránézett, tapadón és esdeklőn, — aztán kisietett. Pali szinte félve, hogy visszatérhet, rögtön behuzta a závárt. Aztán felsóhajtott:

— Csakhogy már künt van!

Mikor a telirakott asztalt megpillantotta, felkacagott azzal a humorral, amelyet csak akkor ösmerünk, ha egészen egyedül vagyunk:

— Valóban az első találkát másként képzeltem el.

De elmult ez a humora, amikor később a kődös utcák sötétségében barangolt. Az egész délután egy álomképpé mosódott el, amelyből teljes határozottsággal csak egy mozzanat vált ki: egyre érezte homlokán mint halotti kéz érintését a rengeteg undort, amelylyel az asszony ellökte magától.

— Nem értem, nem értem ...

Egyszerre talált valami magyarázatot, de nem tudott belenyugodni. Es ekkor elhatározta, hogy csakugyan fölmegy oda vacsorára, ahol tudta, hogy megtalálja Diánát.

Az asszony ismét istennő volt, tele erővel, kevélységgel, diadallal, — csak a szemén ült valami enyhe fátyol, mint nyári égen egy-egy pihés bárány-felhő. Vacsora után visszavonultak egy szegletbe.

— Szeretsz? — kérdezte az asszony; először tegezte.

— Nem hittem volna ...

— Mit?

— Lássa, a mi szerelmünk ugy növekedett, mint két rózsatő, melynek a nyár teljességében egymásra kell borulnia, büszkén és szabadon. Es ... és ... ma aztán minden másként volt.

— Kedves barátom, — szólt az asszony elmélázva és lesütötte a szemét — ugy gondolom, csak a tiszta szerelem találkozhatik igy, ahogyan maga most leirta. Nincs tapasztalatom — pedig ugy látszik, maga megátalkodott bünösnek tart, — de ugy sejtem, hogy a bünös szerelem első csókja mindig csunya. Kell, hogy csunya legyen. Es a vége is kell, hogy nagyon csunya legyen. Ami közte van, az bizonyára őrült mámor, tán nagyon szép.

— Mesebeszéd. Maga ma délután megundorodott tőlem. Hiszem, érzem, tudom. Előttem áll a pillanat ...

— Ugyan mikor? — kérdezte remegőn az asszony és hangjában fájdalom vonaglott, amért ilyesmit róla feltételeznek, de a részvét is, hogy ilyen gondolat kinozhatja a szeretett férfiut. — Ugyan mikor, — mondd, no mondd. — Es végre tegezni kezdte és magafeledten megragadta a kezét.

— **Major Ferenc temetése.** Dr. *Major* Ferenc országgyülési képviselő holttestét ma helyezték örök nyugalomra a székesfehérvári temetőben. Délután három órakor volt a temetés, amelyen megjelent a város egész lakossága. A szertartást *Várossy* Gyula püspök celebrálta nagy papi segédlettel. A temetésen testületileg vett részt a város tisztikara és az orvosszövetség. Az országgyülési képviselők közül megjelentek: Gróf *Zichy* Aladár, *Rakovszky* István, *Szüllő* Géza, *Darányi* Ferenc, *Meszlény* Pál, *Kovács* Pál, *Trubinyi* Géza és *Szőcs* Pál. Négyóra volt, amikor a gyászmenet kiért a temetőbe s a sirt felhantolták. Major Ferenc régi jóbarátja *Steiner* Fülöp püspök tőszomszédságában aluszsza örök álmát.

— **Uj népkönyvtárak.** A *Muzeumok és Könyvtárak Országos Tanácsának* népkönyvtári szakbizottsága ma délután *Berzeviczy* Albert elnöklete alatt ülést tartott a Nemzeti Muzeumban. *Rákosi* Jenő főrendiházi tag *Radisics* Jenő miniszteri tanácsos, *György* Aladár. *Porzsolt* Kálmán előadó titkár, dr. *Schönherr* Gyula és dr. *Fodor* Oszkár hozzászólása után elhatározta a szakbizottság, hogy uj népkönyvtárak elhelyezésére a következő helyeket hozza javaslatba a Muzeumok és Könyvtárak Országos Tanácsánál: 2000 koronás népkönyvtárt kapnak: *Kolozsvár, Szarvas, Békés-Csaba, Selmecz-Bélabánya, Liptó-Szent-Miklós, Hajdudorog, Balmazujváros, Kaposvár*, 1000 koronás népkönyvtár pedig a következő helyekre kerül: *Vágszerecd, Friedberg—Végvár, Székely-Keve, Abrudbánya, Zalatna* és *Piski*. Javaslatba hozza ezenkivül a népkönyvtári szakbizottság mint uj intézménynek, a tanyai népkönyvtáraknak létesitését és ily tanyai vándornépkönyvtárak elhelyezésére kijelöltettek a következő helyek: a *békésmegyei kisgerendási* tanyák, *Szentes, Kecskemét* és *Hódmezővásárhely*, valamint Liptómegye négy községe: *Hibbe, Német-Lipse, Király-Lehota, Liptóujvár* vándorkönyvtárt kapnak.

— **A Fertő-tó lecsapolása.** Gróf *Batthyány* Tivadar tudvalevőleg mozgalmat inditott a Fertő-tó lecsapolása ügyében, még pedig a mosonmegyei *Nezsider* község érdekében. A mozgalom sikere érdekében e hó 14-ikén egy monstre-küldöttség utazik Budapestre, hogy a miniszterelnöknél, a pénzügyi és földmivelési miniszteréknél a nagyfontosságu terv támogatását kérje.

— **Uj kórházi igazgató.** *Miskolcz*ról jelentik, hogy az ottani kórház igazgató-főorvosának dr. *Köllner* Károlyt, a kórház eddigi főorvosát nevezték ki, miután dr. *Singer* Henrik, az eddigi igazgató-főorvos, állásáról lemondott. Báró *Vay* főispán dr. *Singert* a kórház tiszteletbeli igazgatójává nevezte ki elismerésül harmincéves kórházi eredményduus működéséért és megbizta Singert a sebészeti osztály változatlan vezetésével.

— **A Pasteur-intézetből.** A Hőgyes tanár klinikájára tegnap több veszett kutya által megmart ember érkezett. A temesmegyei Német-Szent-Péter községben veszett kutya garázdálkodott s hat embert harapott meg, innen átmenekült Majláthfalvára s ott, mielőtt ártalmatlanná tehették volna, szintén hat embert sebezett meg. Ugyancsak tegnap érkezett három veszett kutya által megmart ember Ordöngös-Füzesről az intézetbe.

Pali küzdött magával, megmondja-e. Erezte, ha kimondja, ostobaságot követ el, — lapos izléstelenséget mond és hamis hangot visz az őszinte beszédbe. Még ki se mondta és már előre hallotta szavának hamis csengését, a méltatlan disszonanciát, sőt már előre érezte a megbánást is, — még se tudott ellenállni. Van igy az ember, mikor hazugságot hord magában.

— No mondd, — faggatta az asszony.

— Megutáltál...

— Miért?

— Mikor megcsókoltalak... Nem tehetek róla. Kivételesen foghagymás kolbászt ettem ebédre.

Az asszony elképedt és ugyszólván kiejtette kezéből a férfi kezét. Csak bámult, mint aki a magasságból leesett, de nem tudja, hová. Ajkai körül az a fájdalmas mosoly vergődött, amelyet asszonyok arcán otromba izléstelenség idéz elő, — és orrcimpája reszketett, mintha undorodnék. Hüledezve ült egy darabig, végre megszólalt:

— Istenem, milyen közönséges és aljas a férfi lelke! Csak ilyen motivum jut eszetekbe, amikor egy asszony becsülete és boldogsága krizisének legutolsó pillanatában visszaugrik a kötelességhez?

Pali motyogni kezdett:

— Egyszerre egy ismeretlen, idegen asszonyt láttam magam előtt..

— Persze, hogy idegenek vagyunk egymáshoz, — de mennyire idegenek!... Nem, nem, barátom, a dolog másként áll. Nos, mit gondol? — kérdezte Diána szánakozó gunnyal.

— Kérem, ne játszszék velem, — dühösködött goromba türelmetlenséggel Pali, hogy fölülkerekedhessék.

— Nos, barátom, rájöttem valamire. Arra, hogy a bün először is nagyon nehéz. Másodszor pedig nagyon csunya. Egyáltalában a bün sokkal rosszabb a hirénél.

———

— **A tüntető körmenetek betiltása.** A főváros tanácsa sokáig foglalkozott avval a kérdéssel, hogy a munkanélkülieket egyetlen agitációs eszközüktől, a tüntető körmenetek tartásától, megfoszsza. A hosszu tanácskozásoknak az lett a vége, hogy a tanács elhatározta, hogy a fő utvonalokon többé nem engedi meg a tüntető körmeneteket s ezt a határozatot avval okolta meg, hogy a mult télen a munkanélküliek zavargásokra vetemedtek. A tanács javaslatával legközelebb a közgyülés is fog foglalkozni, miután ma már a szocialista párt határozatot hozott ebben a kérdésben s elhatározta, hogy azon esetben, ha a közgyülés a munkásokra nézve sérelmes szabályrendeletet elfogadja, a munkások engedély nélkül fognak éppen a tilos utvonalokon tüntető körmeneteket rendezni.

— **Pángermán szász tudósok.** A *Földtani Közlöny* mult évi december havi számában dr. *Papp* Károly egy ismertetés keretében felbáboritó dolgokat tár fel arról a bensö viszonyról, amely a nagyszebeni természettudományi társulat és a németországi tudósok között lönnáll. E társulat németnyelvü kiadványaiban *Beotger* frankfurti tanár nemrég egy nagy palaeontologiai munkát irt, amelyről dr. *Papp* a következőképp szól:

Idegen az iró neve, idegen a folyóirat cime is, amelyben ez a nagy munka megjelent. Pedig magyar ember magyar földön talált rá azokra a gyönyörü fosszíliákra, amiket *Beotger* ebben a müvében feldolgozott. A Marosillye és Lugos között épitett vasut munkálatai közben a kosteji alagut tárta fel azt a palaeontologiai kincset, amelyet a nagyszebeni muzeum ajánlatára a vezető mérnök a nevezett *frankfurti tanárnak* ajándékozott. A mult nyáron — irja tovább dr. Papp — több izben megfordultam Lapugy és Kostej vidékén s fájdalommal mondhatom, hogy a világhirü kövülettermő helyeken igen fáradságos dolog a gyüjtés. S midőn szerencsés véletlenből hatalmas alagut szeli át a fosszíliák temetőjét, a napiényre jutott ezer meg ezer kövület még akkor is a külföldre kerül. A magyar geológusnak pedig, aki az országos felvételek során idejut, vagy a palaeontológusnak, aki a magyar muzeumok részere gyüjt, nem marad más hátra, mint a német tudós után keresgélni".

A nagyszebeni folyóiratról pedig ezt jegyzi meg a cikkiró:

„Már a cs. és kir. közösbadsereg is a hivatalos magyar helység névirást használja, *egyedül* a nagyszebeni természettudományi egyesület *nem tud megválni a Hermannstadt névtől*. Pedig az idén ünnepelte fennállásának ötvenéves fordulóját az egyesület, amelynek évkönyvében *egyetlenegy helyen sem találtam a Nagyszeben nevet*. Miért, hogy éppen ehhez a jeles tudományos egyesü ethez ér oda olyan késön a magyar nyelv szózata"?!

— **Halálozás.** *Körmendy* Sándor hedrabelyi lelkész, a dunántuli ev. ref. egyházkerület főjegyzője 73 éves korában meghalt. Körmendy nevéhez, mint a somogyi egyházmegye volt esperesének nevéhez füződik főleg a csurgói ref. főgimnázium kifejlesztése és szlavóniai misszió-ügy rendezése. Az 1869—72. és 1872—7[illegible]. években a kaposvári kerületet képviselte az országgyülésen függetlenségi programmal. A képviselőházban a nevelésügy tevékeny harcosa volt. Az 1887-iki választáson vele szemben megválasztották gróf *Széchenyi* Pál miniszterét képviselővé. Élete utolsó évtizedében kizárólag az egyházi ügyet szolgálta. Az elhunyt a 48-iki szabadságharcot mint 19 éves ifju harcolta végig, 18 csatában vett részt és főhadnagy lett. Temetése folyó hó 9-én lesz. A dunántuli ev. ref. kerületet *Antal* Gábor püspökkel az élén, a pápai főiskolát, a csurgói főgimnáziumot és a belső somogyi egyházmegyét küldöttség képviseli.

— **A főkapitányság költözködése.** A főkapitányság tudvalevőleg megkapta a mostai palotája mellett levő palotát, amely a Ferenc József-tér s Béla-utca sarkán emelkedik. Az uj helyiségből eddig csak pár lakó költözött ki, s az egész épület májusra üresedik ki. A főkapitányságnak egyik osztálya már az uj házba költözködött, még pedig a *Garlathy* kapitány vezetése alatt álló *szocialista-ügyosztály*, amely az első emeleten kapott helyett. Ezt követi majd a bünügyi osztály s az erkölcsrendészeti osztály, mely most az Arany János-utcában van összeszoritva egy emeletes bérház pár szobájában.

— **Egy koldus és az egészségügy,** Berlinben egy lakásba beállitott egy elég jól öltözött fiatalember és kéregetett. A lakó, aki beteg volt, becsomagolt egy darab vajaskenyeret és más ennivalót és átadta a fiatalembernek, — igy szólván:

— Sulyosbeteg vagyok és azért, fájdalom, nem adhatok egyebet.

Kisvártatva ujra csöngetés. A beteg ajtót nyit s ott látja a koldust, aki a becsomagolt ennivalót oda vetette elébe a földre. Azt mondta, hogy egészségügyi okokból vissza kell utasitania az ennivalókat. A jövőre adjon neki valami kis pénzt.

— **Ingyenkenyér.** A Podmaniczky-utcai kenyérosztó intézmény javára ujabban a következő adományok érkeztek: Berger L. Sándor gyüjtése 21 korona, Havass Dezső 41 korona, Hornyánszky Viktor 5 korona, Beer Arthur 10 korona, Oberbauer Hubert 12 korona, Szücs Lajos 20 korona. A kenyérosztó boltban január 6-ikán 6160 adag kenyeret osztottak ki.

— **Egy öreg honvéd halála.** A magyar szabadságharc viharos napjaiban egy *Krook* nevü vándorló szijgyártó-legény került hazánkba. Krook a svédországi Malmöből jött s fiatal szive lángra lobbant a magyar szabadság eszméjéért. Eljárt az ifjuság gyüléseire, hallgatta Petőfi szózatát s a legelsők közt volt, aki beállt a honvédség soraiba. Sok csatában vett részt, egyik ütközetben megsebesült, majd az ellenség elfogta s mint idegent, hazájába kergette vissza. Azóta Svédországban élt, vagyonra tett szert s mint köztiszteletben álló ember halt meg a napokban. Haláláról unokája, Gurmar Flensburg értesitette a család egyik magyarországi barátnőjét, *Wersényi* Róza selmeczbányai óvónőt s egyuttal elküldte nagyatyjának ereklyéit a kolozsvári ereklyemuzeumnak. Ez emléktárgyak közt van egy gyöngyös kokárda s nehány foszlánya azoknak a büszke lobogóknak, melyek oly diadalmasan lobogtak.

— **Turista-felolvasások.** A Magyar Turista-Egyesület budapesti osztálya az idén is, mint minden esztendőben felolvasó-sorozatot rendez. Ebben a hónapban négy felolvasás lesz: január 10-én *Siegmeth* Károly mutatja be a keleti Beszkideket; január 17-én dr. *Konkoly-Thege* Miklós tart szabad előadást a közlekedési eszközökről hajdan és most. Január 24-én *Choinoky* Jenő Mandsuország hegyvidékeit ismerteti s végül január 31-én dr. *Weninger* László *Vándorlásaim a Todtesgebirgben* cim alatt tart felolvasást. Február, március és április hónapokban is négy-négy felolvasás lesz. A felolvasások mindenkor esti 6 órakor lesznek a Tudomány-Egyetem ásványtani intézetének (Muzeum-körut 4.) előadási termében.

— **Mr. Brodrick nászajándéka.** Az angol hadügyminiszter másodszor házasodott. Ebből az alkalomból az angol hadügyminisztérium egy házi titkát áruják el külföldi lapok, amely titkot egyébként a londoni katonai klubbokban élénken tárgyalnak. Tudniillik nászajándékra kellett gyüjteni a minisztériumban, s egy polgári tisztviselő intézte a gyüjtést. Hát a polgári kollégák különösen viselkedtek. Mosolyogtak, vicceltek, boldogságot kivántak a kegyelmes urnak, de nem irtak alá. A polgári bőkezüségből nem is lett volna nászajándék, ellenben a katonák megmentették a helyzetet. Összegyült vagy kétszáz forint. Hogy miért nem adtak a polgári hivatalnokok? Egyszerüen azért, mert az a panaszuk, hogy minden helyet katonai erőkkel töltenek be előlük.

— **Házasság.** *Adámfi* János kir. s. mérnök eljegyezte szolnoki *Scheftsik* Lillét, szolnoki *Scheftsik* István nagybirtokos és neje, kemecsei *Hajdu* Erzsébet leányát.

Fenyves Mihály Békés-Gyuláról eljegyezte *Reich* Julia kisasszonyt Galanthán.

— **Egy anarkistanő halála.** Filadelfiában egy intézetben körülbelől tizenöt év óta élt egy rendkivül szép nyelv- és zenetanitónő, akit idegenül hangzó neve miatt (Voltairine de Cleyrenek hivták) francia nőnek tartottak. Ez a hölgy csaknem kizárólag felnőtteket tanitott csak és az a hire volt, hogy nagyon szellemdus és rendkivül érdekes. Kevéssel karácsony előtt de Cleyre kisasszonyt egyik visszautasitott hódolója, aki szintén tanitványa volt, revolverlövéssel halálosan megsebesitette s miatt a kórházban haldokolt, az a hir terjedt el, hogy fanatikus anarkistanő és buzgón és sikerrel táradozott azon, hogy elveinek hiveket szerezzen. Ambár a gyilkos, egy tizennégy évvel ezelőtt Észak-Amerikába került Helcher Hermann nevü orosz, haladéktalanul bevallotta a tettét, Voltairine mégis azt állitotta, hogy nem tudja, ki lőtt rá és ismételten állitotta, hogy Helchernek semmiféle oka nem volt arra, hogy gyülölje őt és a halálát kivánja. A leány nemeslelküsége nagyon megrázta a fiatalembert, de semmiképpen sem bánja a bünét, amelyet, mint mondja, nem gyü életből és bosszuból, hanem határtalan szerelemből követett el és amelyért szivesen vezekel az életével. De Cleyre kisasszony holmiai között irásokat találtak, amelyekben az anarkhizmus férfi- és asszonyhiveit dicsőitette, akik az ügyért gonoszlevőkké lettek és hóhér kezétől haltak meg.

— **Egy szerelmes rémtettet.** *Grác*ból táviratozzák, hogy egy *Kraft* Frigyes nevü negyvenkét éves ember ma valóságos vérfürdőt rendezett szerelemféltésből. Kraft reggel kilenc óra tájban megjelent a Krenschger-féle kávéházban s miután a kávésnak feltünően szép, ifju feleségét a konyhába hivatta, revolverrel agyonlőtte az asszonyt. Kraft már régóta ostromolta az asszonyt szerelmével, de Krenschgerné mitsem akart róla hallani. A gyilkos ember a borzalmas tett elkövetése után legott lakására rohant, ahova a rendőrség nyomon követte. Mire azonban a rendőrök megérkeztek Kraft borzalmas drámát rögtönzött. A belépő rendőröket rettenetes látvány várta. Kraft anyja, egy nyolvanötéves asszony keresztülőtt halántékkal, halva feküdt az ágyon, mellette fia feküdt, halva. Hátrahagyott levelében Kraft bocsánatot kért lakásadójától s megirta, hogy viszonzatlan szerelme kergette a halálba. Tudatta egyuttal azt is, hogy minden vagyonát, huszezer koronát, elégette.

— **Egy nevezetes portás elbeszélései.** Abból az alkalomból, hogy *Pessin*, a párisi nagykövetségnek a Dreyfus-ügyből is nevezetes portása meghalt, egy bécsi lapnak párisi tudósítója érdekes dolgokat elevenített fel erről a férfiúról. Pessin félszázadnál is tovább szolgálta a nagykövetséget. A katonaságnál szolgált és onnan vitte el Párisba az ötvenes évek elején gróf *Bülow* őrnagy, akit katonai attasénak neveztek ki akkor Párisba. Gróf Bülow aztán néhány év mulva odahagyta Párist, Pessin ellenben megmaradt a nagykövetségnél portásnak. A későbbi következő nagykövetek Arnim gróf, Hohenlohe herceg és Münster gróf alatt is megmaradt szolgálatában. Mikor a Dreyfus-ügy 1898-ban ujra fölmerült, két estilap a német nagykövetség portását nevezte meg mint olyat, aki „a borderót a francia hadügyminisztériumnak kiszolgáltatta."

— Gróf Münster — beszélte el később az öreg Pessin a fönnebb említett tudósítónak Becon-le-Bruyéreben lévő házikójában, ahova nyugdijaztatása után költözött — behivott a hivatalszobájába és felelősségre vont.

— Pessin — mondotta — lehetséges ez? Ön szolgáltatta volna ki az ugynevezett borderót?

— Kegyelmes uram — feleltem én — negyven év óta szolgálom hiven királyomat; öt nagykövet szolgálatában őszültem meg — és én követhetnék el ilyen aljasságot?

Gróf Münster kezét nyujtotta és igy szólt:

— Kedves jó Pessinem, sohasem kételkedtem hüségében és becsületességében. De nálunk nem mennek rendjén a dolgok. *Iratok tünnek el.* Némelyek végképpen eltünnek, mások viszont ujra odakerülnek az irósasztalomra. Hogy magyarázzam meg magamnak ezt a dolgot?

Akkor már nem türtőztethettem magamat.

— Kegyelmes uram! — mondottam — Az ellenség ott van szemben abban a házban és cinkostársai kegyelmes uramnak saját szolgái között vannak. Szemben a portás, a Müller spion. A fülkéjében egész fordító-irodát rendezett be. Kegyelmes uramnak egyik vagy másik komornyikját ki s be látják menni nála. Mindenféle ürügyek alatt átlutkosnak hozzá. Ott ketten lopják meg excellenciádat és szolgáltatják ki a dolgokat Müllernek. Még azokat a leveleket is kiszolgáltatják, amelyeket excellenciád leánya, a komtesz elhagyogat.

Münster gróf megdicsért, de jól megérdemelt korholásban is részesitett, hogy *miért szólok neki ilyen későn.* Aztán tetten érte a két komornyikot, akiket szép csöndben eltávolitottak, de Münster gróf erre a felfedezésre egy álló hétig beteg volt. A két szolga elbocsátásával az iratok eltünése is megszünt. Hanem Münster gróf nem vette könnyedén a dolgot, mert nemsokára Müller portás is eltünt a fülkéjéből.

Még egy érdekes dolgot is elmondott Pessin a tudósitónak.

— Képzelje csak — mondotta — milyen gonoszul járt el ez a Müller. Nem volt neki elég az a két elcsábitott komornyik. Mikor megtudta, hogy uj cselédre van szükségünk, ügyesen hozzánk juttatott egy fiatal leányt, akinek kitünő bizonyitványai voltak. A leány szorgalmasan dolgozott, nagyon derék, illedelmes teremtés volt és sohasem kért kimenőt. De a feleségemnek feltünt, hogy gyakran nagyon szomoru és levert.

— Talán szerelmi bánata van, fiam? — kérdeztem tőle egyszer.

— Ó, nem szerelmi bánat! Sokkal rosszabb! Ide küldtek önökhöz, hogy *irásokat lopjak* el és egy bizonyos embernek adjam ki azokat. Elzászi születésü vagyok és ha Párisban nevelkedtem is és francia vagyok szivvel-lélekkel, még sem tudom elviselni, hogy önöket, jó gazdáimat meglopjam és eláruljam.

Ez a vallomás felnyitotta a szemünket és bármint sajnáltuk, hogy elbocsássuk a leányt, ezekután egy pillanatig sem tarthattuk meg.

— **A veszettség bacillusa.** *Rómából* azt az érdekes hirt jelentik, hogy *Sormani*, a paviai egyetem tanára felfedezte a veszettség bacillusát. Sormani közölte felfedezését az orvosi társasággal.

— **A bosszu.** Temesvárott, mint tudósitónk táviratozza, egy *Magenheim* Mihály nevü legény a legborzalmasabb módon állott bosszut családján azért, mert őt családja eltaszitotta. A fiatalember könnyelmü életet folytatott, amiért jó hirben álló családja kénytelen volt kitagadni. Magenheim legutóbb mint pincér kereste a kenyerét s ugy látszik, sebogysem tudott kibékülni sorsával s egyre bosszuálláson törte a fejét. Ma aztán az iskola előtt megleste Antal nevü tizenhároméves kis testvérét s egy hosszu késsel ugy hasba szurta, hogy a szegény fiu menten halva rogyott össze. A merénylő azután a rendőrségre szaladt és elmondta, hogy öcsését azért szurta le, mert bosszut akart állani családján.

— **Dankó Pista betegsége.** *Dankó* Pista, a magyar nóta kiváló mivelője sulyos, sorvasztó betegségben fekszik a Pauler-utca 2-ik számu házban, *Wossák* Gyula mérnök lakásán. A kiváló népdalköltő, akinek gyönyörü nótáit szerte énekelik az országban, nemrégiben jött haza Olaszországból, ahol sulyos bajára gyógyulást keresett. Amit a napsugaras olasz ég javitott rajta, azt lerombolta a hosszu, fárasztó ut és Dankó Pista betegen, összetörve érkezett meg Budapestre. Itt mindjárt ágyba került a beteg népdalköltő s feleségének gondos ápolása s *Vladár* főorvos gyógykezelése mellett várja a tavaszt, az enyhe időt, amelytől jobbulását reméli.

— **Koch-expedicio Afrikába.** *Berlin*ből jelentik: *Koch* Róbert professzor, titkos tanácsos hétfőn Nápolyba utazik, hogy onnan a *Markgraf* hajón Beirába, Portugal—Kelet-Afrikába hajózzék. Beirából szárazföldön Rhodesiába megy, hogy az ezidőszerint ott dühöngő marhavészt tanulmányozza és lehetőleg legyőzze. Koch tanár a rhodesiai British Chartered megbizásából utazik, amely meghivta a hires kutatót, mert az angol állatorvosok tehetetlenül állanak szemben Rhodesiában a marhavészszel és teljesen vakságban vannak mibenléte felől. A járvány állitólag a háboru óta dühöng és nemcsak Rhodesiában, hanem egész Dél-Afrikában a legnagyobb pusztitásokat végzi a marhanyájak között. Koch tanár egész tömeg készüléket, orvosságot, vegyiszert visz le előre nem látható esetlegességekre. Természetesen a Chartered Company viseli az expedició teljes költségeit. Kochhal a felesége, dr. *Kleine* főtörzsorvos és dr. *Neufeld*, Koch első asszistense is leutazik Afrikába. Hir szerint *ezer* márka honoráriumot kap Koch naponkint.

— **Népkonyha a Zuglóban.** A Telep-utca 7. sz. alatti vendéglőben levő *Felebaráti társaság* és a Gyarmat-utca 12. sz. alatti vendéglőben levő *Testvériség* cimü asztaltársaság a VII. ker. előljáróság támogatásával az idén is népkonyhát rendeztek be a szegény zuglói tanulók részére. Az asztaltársaságok ez uton kérik fel az emberbarátokat népkonyhájuk támogatására, megjegyezvén, hogy az adakozások a VII. ker. előljáróság cimére küldendők.

— **Egy német tanitóért.** Egy németországi tanitó Budapönenben a saját hibáján kivül elvesztette az állását és családjával nagy nyomorba jutott. Elvesztette a szemevilágát, noha Königsbergben hetekig kezelték. A gyógyitás költségei nemcsak kis összetakaritott pénzét emésztették fel, hanem még adósságokba kellett keverednie. Az alig harmincéves ember pedig nem kaphatott egyebet csekély nyugdijnál és ötven márka segélynél. Erre a szegény ember kollegái léptek sorompóba. Felhivást bocsátottak ki a tanitósághoz. Az első adomány november 5-ikén érkezett be Helgoland szigetéről s most már 10.700 márka vagyona van együtt a szerencsétlenül járt tanitócsaládnak.

— **Adomány.** Az *ingyenlej* javára ma *P. K.* jellel két szinházjegy kiegészitése gyanánt 5 korona 60 fillért kaptunk. — *J.* jel alatt 20 koronát kaptunk az ingyenlej javára. Az adományokat rendeltetésük helyére juttatjuk.

— **A barcelonai sztrájk.** *Barcelona*ból táviratozzák: A hajógyári munkások sztrájkja komoly természetüvé kezd válni és már-már más szakmák munkásaira is kiterjeszkedik. A sztrájkolók erőszakosságokat követnek el. A rendőrséggel ismételten összetüztek, miközben *néhány revolverlövés is eldördült.* A sztrájkolók az északi vasut raktárait leöntötték petróleummal és több állomáson fenyegetik az áruházakat. A város környékén lévő mezőn két bombát találtak, amelyek hasonlók azokhoz, amelyek a liceai katasztrófát okozták. A barcelonai kormányzó elrendelte a polgárőrség összevonását.

— **Hivatásának áldozata.** A csongrádmegyei *Sándorfalva* községben lakó *Elek* János földmives melibe lőtte *Balogh* József végrehajtót, aki foglalni volt nála. *Balogh*ot haldokolva szállitották Szentesre, *Elek*et pedig letartóztatták.

— **Elköltözködő szentesiek.** *Szentes*ről közel 500 család indul el pár nap mulva a temesmegyei *Mosnica* községbe, ahol földbérletet vettek és ott letelepedni szándékoznak. Néhány hónap mulva Szentesről Erdélybe is nagyobb csoportok szándékoznak elköltözködni.

— **Eltünt joghallgató.** *Lakatos* Mihály csikszeredai születésü 18 éves joghallgató december 22-én a fővárosból Csik-Szeredán lakó szüleihez akart utazni. A szülők megkapták a podgyászát, ő maga azonban nem érkezett meg, sőt máig sem adott életjelt magáról. A kétségbeesett szülők azt hiszik, hogy fiuk vagy a fővárosban, vagy utközben bünténynek esett áldozatul. Az eltünt joghallgatót a rendőrség nyomozza. A fiatal ember jobb lábára feltünően sántit. Legutóbb barna őszi felöltőt és barna, csikos ruhát viselt.

— **Egy tüzérezred áthelyezése.** A temesvári hadtestparancsnokságnál uj tarackütég-hadosztály felállitása van tervben, helyette a 20. temesvári tüzérezred Pancsovára helyeztetik át.

— **Az elfogott kivándorlási ügynök.** A ratibori rendőrség — mint közöltük — elfogta a legveszedelmesebb kivándorlási ügynököt, *Albersz* Oszkárt. Ennek a nagystilü szédelgőnek multjáról és a Felvidéken kifejtett működéséről érdekes adatokkal szolgál egy kassai tudósitás. Albersz Oszkár előkelő, gazdag családból származik. Multja nem valami tiszta. Váltó- és okirathamisitásáért több évre el volt már zárva s nem egyszer ült az eperjesi és sátoraljaujhelyi rendőrségi fogházakban, ahová kivándorlásra való csábitás miatt hosszabb időre bekerült. Ezreket és ezreket költött Kassán, ahol fényesen berendezett lakása volt s hivatalosan mint gépügynök szerepelt. Hajotthon volt, állandóan kávéházban tanyázott, ahol mesés összegeket vesztett. Majd napokra eltünt s ilyen alkalmakkor szerezte a fényes életmódhoz a pénzt. Összeköttetésben állott brémai és hamburgi hajósegékkel, akiknek a hajójegyét árulta. A csábitást akképp végezte, hogy kiment a falvakba s ott a népet prospektusokkal és más hasznos tanácsokkal látta el. Állandóan a kassa-oderbergi vasut vonalain üzte mesterségét, a bárgyu utasokat rábeszélve a jegyvásárlásra s fölváltva magyar pénzüket német pénzre. Evi jövedelmét negyven-ötvenezer forintra becsülték. A rendőrség számtalan eljárást inditott ellene. Az összes vasuti vonalokon hivatalosan értesitve voltak a tisztviselők az ő gyakori utazásairól, sőt még budapesti detektivek is figyelemmel kisérték müködését, de in flagranti elfogni nem sikerült, ami ügyességének és bámulatos öltözködőképességének tulajdonitható. Regényeket beszélnek róla, hogy hányszor és miképp ültette föl a rendőrséget s hogyan csuszott ki itt és amott a hatóság karmai közül. Bátran állitható, hogy elfogatása nagy nyereség, mert az amugy is elég sanyaru helyzetben élő felvidéki népre nagy hatással volt s hetenkint százakat és százakat csábitott kivándorlásra.

— **Két veszedelmes elmebeteg.** *Heinel* Ferenc 44 éves napszámos a Vörösvári-ut 87. számu lakásán megőrült s egy konyhakéssel ágyban fekvő beteg feleségére rohant hogy megölje. A házbeliek azonban még idejekorán leugtak és átadták a rendőrségnek, amely a lipótmezei tébolydába vitette. — A másik őrült *Freundl* József 21 éves kintorna-kisérő. Tegnap tört ki rajta az elmebaj a Gyep-utca 54. számu lakásán. Eddig mind csendes bolond olvasóval a kezében, imádkozva járkált az utcákon, Tegnap észrevette, hogy az olvasójából egy szem hiányzik. Erre megtámadta az anyját és fojtogatni kezdte. A rendőrség őt is a lipótmezei tébolydába vitette.

— **Részeg esküdtek.** Hogy Irországban a középosztályban is mennyire elharapódzott az iszákosság, arról különös dolgokat regél a Daily News. A mult szombaton Limerickben félbe kellett hagyni egy esküdtszéki tárgyalást, mert az egyik esküdt holtrészeg volt. A biró szép erkölcsi prédikációt tartott a derék férfiunak. Egy más alkalommal egy esetet kellett tárgyalni, amelyben az iszákosság ellen fennálló paragrafust sértette meg valaki. Csakhogy a tárgyalást nem lehetett megtartani, mivel a tárgyalás napjára nem lehetett kellő számu józan esküdtet egybehozni. Az esküdtszék elnöke felháborodva szólott a dologról és megrótta az esküdteket, akiknek a javarésze a bérlőkből kerül ki, hogy teljesen részegen kerülnek a tárgyalóterembe.

— Ahol ez lehetséges — mondotta az elnök — ott a legjobb törvények is hatástalanok.

Ezenközben az államügyész arról értesült, hogy három esküdtet rendőri őrizet alá kellett venni iszákosság miatt. Ilyen állapotok vannak a Daily News szerint Irországban.

— **Elfogott betörőbanda.** *Sajó* Aladár hirlapirónak a Dohány-utca 86. szám alatt lévő lakásába — mint megirtuk — betörtek s a betörés két tettesét, *Soós* István és *Letyák* Ferenc csavargókat elfogták. Ma büntársaik is kézre kerültek *Rapp* Pál, *Savernoch* János csavargó napszámosok és *Neumann* Antónia rendőri felügyelet alatt álló leány személyében. Az ellopott tárgyak nagy része megkerült. A betörés ügyében egy rovott multu közkatonát is letartóztattak, aki most katonai börtönben ül. Ez, mikor a titkos rendőrök üldözőbe vették a betörés szinhelyén a tolvajokat, látszólag segédkezett az üldözésben. Azonban most alapos a gyanu, hogy a betörésben ő is részes, sőt az ellopott pénz nagy részét megtalálták nála.

— **Őrült Roosevelt előszobájában.** *New-York*ból jelentik, hogy a washingtoni Fehérházban, *Roosevelt* elnök előszobájában tegnap letartóztattak egy embert, aki mindenáron be akart jutni az elnökhöz, mert — ugymond — egy rajta elkövetett sértésért bosszut akar állni. A szolgák eleintén azt hitték, hogy merénylővel van dolguk, de később kiderült, hogy a szeretcsétlen ember tébolyodott.

— **Osztrák élelmesség.** A bécsi *Montags-Revue* cimü hetilapban egy a női divatról szóló cikk jelent meg. A cikk irója beszél a bécsi divatkereskedők nagyszerü izléseiről, s hogy ezt demonstrálja is, fölhozza, hogy az *Arvay J.* és társa cég milyen erős és sikeres versenyt csinál a párisi divatcégekkel szemben. Tudvalevően az Arvay-cég a legrégibb budapesti cég, amnly csakugyan megérdemli a dicséreteket még a bécsi folyóiratból is, de hogy megosztrákositsák, az ellen már tiltakozni kell.

— **Nagy vasuti szerencsétlenség.** *Pittsburg*ból jelentik, hogy a duguesne—virginia—charlestowni vasut egyik személyvonata Duguesne közelében összeütközött egy tehervonattal. A vasuti hivatalnokok jelentése szerint *tiz ember meghalt* és sokan sulyosan megsebesültek.

— **Nagy lopás egy magyar gőzösön.** *Fiume*ből táviratozzák: Az *Ungaro Croata* társaság *Pannonia* nevü gőzösén Dalmáciából jövet a posta-szállitmányból egy 7000 korona aranypénzt tartalmazó zsákot elloptak. A vizsgálatot megindították.

— **Rendőri hirek.** Dr. *Tausz* Béla orvos Podmaniczky-utca 11. számu lakását tegnap tolvajkulcsosal felnyitották s 600 koronát érő ezüstnemüt és ruhát elloptak. — *Bocki* János 41 éves napszámos ma délelőtt a Hungária-körut 59. számu házban eddig ismeretlen okból marólugot ivott. Sulyos belső égési sebekkel került a Rókus-kórházba. — *Szaboljev* Sándor szolga gazdájától, *Kanitz* és *Spitzer* cég kárára 600 koronát sikkaztott. A sikkasztó szolgát a zombori rendőrség ma letartóztatta. — *Bloch* Henrik 53 éves kereskedőseged nemrégen megszökött a nagykállói elmegyógyintézetből. Ma a budapesti rendőrség elfogta és a lipótmezei tébolydába szállitotta. — *Bencsik* Mihály 68-ik gyalogezredbeli közkatona ma este az uj országház előtt a Dunába ugrott és nyomtalanul eltünt a habokban. Ongyilkosságának okát nem tudják.

(x) **Köhögés, rekedtség** ellen elismert páratlan szer a világhirü és közkedvelt *Egger-féle mellpasztillák*, melyek a gyomrot nem rontják és kitünő izüek. Egy doboz 1 és 2 korona, próbadoboz 50 fillér. Kapható minden gyógyszertárban és drogériában.

A szász trónörökösné regénye.

Budapest, január 8.

Uj felvonás kezdődik a szinjátékban: a válópör. És Drezdában szomoru ouvertur döbbenti meg a nézőt, a király haldoklik s a trónörökös hangosan zokog az udvari kápolnában. Misét hallgat és imádkozik, mig Genfben, Lausanneban és Montreauxban tovább bonyolódnak a szerelmi regény szálai. Politikai szempontok is sorra kerülnek már. A *Dresdener Zeitung* hosszu cikkben fejtegeti, hogy a szász trónörökspár afférje az országot sulyos politikai válsággal fenyegeti. A Szászország közvéleményében beállt változást ez a lap igy tolmácsolja:

Az 1849-iki májusi napok óta a *nép még sohasem volt oly mélységesen fölizgatva, mint most.* Véleményének megalkotásában és nyilvánitásában már nincs tekintettel semmire s valószinüleg nem lesz tekintettel levonandó politikai következtetéseiben sem. A szász sajtó nagy része a mi udvarunk tragédiáját kezdetben be sőt családi ügyként kezelte, holott már eredetében *komoly politikai ügy* volt s ebbeli karaktere napról-napra nőtt. A személyek mögött most fölvonulnak a *pártok*, a közvélemény rendezkedik, tömörül. Ennek elsősorban az az oka, hogy a kormány az egész ügyet nem rögtön, mint politikait kezelte, a szász néppel nem közölték nyiltan s részletesen, sőt ellenkezőleg, a hivatalos lap *hamis* hireket terjesztett. A nép hangulata most azok ellen fordul, kik a trónörökösnét vádolták s akik az ő itteni életét *megkeseritették s lehetetlenné tették.* Ezekre a vádakra nem lehet hallgatással felelni, annál kevésbbé, mert *Genfből már tudjuk, hogy a trónörökösné jogi tanácsosa kimeritő emlékiraton dolgozik*, mely okvetetlenül nyilvánosságra is fog jutni. Kétségtelenül *politikai irat* lesz s azoknak fog igazat adni, kik nemrég azt mondták, hogy „ez a nyakéktörténet még veszedelmes lehet Szászországra".

A szászországi események tényleg veszedelmesen hasonlitanak a francia forradalom előtti eseményekhez. A szász napisajtó nagy részétől nem lehet megtagadni azt az elismerést, hogy lehetőleg igyekezett a botrányt takargatni. Most ez már azonban nem lehetséges többé, a sajnálatos eseménynek szabad folyást kell engedni s nemcsak a közvetlenül érdekeltek és a szász nép várják feszülten azon külön törvényszék itéletének *az indokolását*, hova a trónörökösné képviselői január 28-ra megidéztettek. Annyit mondhatunk, hogy gazdag és szegény, öreg és fiatal, az országnak minden rendü és rangu polgára pártkülönbség nélkül *mélységesen szégyenli a dolgot s végtelenül föl van háborodva az országunkban eljátszott szcéna fölött.*

Még csak ez hiányzott! Az országot földulták a társadalmi szenvedélyek. Németországban sehol nem oly élesek a gazdag és szegény közti ellentétek, mint nálunk. A visszafojtott politikai harag sehol nem oly mély, mint nálunk. Mindehhez járulnak a *katholikus udvar és a protestáns nép közti vallási ellentétek.* Ha ezt eddig ki is egyenlitette a népnek az uralkodóházhoz való szeretete és ragaszkodása, most ez az ellentét eredeti hevességében buzog ujra s *egyáltalán nem lehet előre látni, hogy ez a katasztrófa hova vezet.* A protestáns papság is kiméletes tartózkodást tanusitott eddig, de ennek — alapos értesülésünk szerint — immár vége. A reformáció régi szelleme ismét elfogja népünket s ha leggyöngédebb érzelmeiben megsértett protestáns népünkben keletkezik először ez a vallási bullám, akkor ennek utját nem is lehet föltartóztatni. Az ivet tulfeszitették, a hur elpattant.

(Ez az utolsó passzus valószinüleg arra a jezsuita propagandára vonatkozik, mely szemérmetlen vakmerőséggel üzi üzelmeit a szász udvarnál, a tulnyomóan protestáns nép szemeláttára.)

(A válópör.)

Párisból táviratozzák: A *Newyork Herald* párisi kiadása azt jelenti, hogy *Giron* tegnap a legnagyobb titokban elutazott Genfből s meghagyta a szállótulajdonosnak, hogy cimét senkivel se közölje. Giron két nap mulva visszajön téri. *Lujza* hercegnő egyedül van és egy pillanatra sem hagyja el lakását. A hercegnő meghatalmazta ügyvédjét, hogy január 25-ére kérje válókeresetének tárgyalását. A szász királyi család kijelentette, hogy mindenben kezére fog járni a hercegnőnek s még apanázst is fog neki adni, csakhogy mielőbb véget vessen a botrányos ügynek. Egy háromtagu külön biróság Genfbe fog utazni s ott ki fogja hallgatni Gironi. Mihelyt a szász trónörökös fölépül, hivatalos nyilatkozatot fog közzététetni, amely a dolgot egészen uj világitásban tünteti föl.

Drezdából jelentik, hogy *Lujza* hercegnő kivánságára testvére, *József Ferdinánd* főherceg Salzburgból *Genf*be fog utazni, hogy a válópör alatt a hercegnő mellett legyen. Giron a tárgyalás ideje alatt Lausanneban fog lakni, mert a hercegnő kerülni akarja azt a botrányt, hogy a válópör tárgyalása alatt azzal a férfiuval együtt éljen, akinek feleségе akar lenni a válás után. *Lachenal* ügyvéd már előbb keresztülvitte azt, hogy Lipót Ferdinánd kedvesével ne legyen a hercegnő közelében. Egyébként *Lipót Ferdinánd* főherceg is (?) figyelmeztette nővérét, hogy nem illő dolog, ha a szállóban mint *Monsieur* és *Madame Giron* szerepelnek.

Genf, január 8.

A szász trónörökös jogtanácsosa, dr. *Körner* és dr. *Lachenal*, Mária Lujza trónörökösasszony ügyvédje, három nap óta tárgyalnak. A szász trónörökös teljes mértékben felhatalmazta jogtanácsosát, hogy az ő nevében kötelező erejü ajánlatokat tehessen; ezeket azután jegyzőkönyvbe foglalják és Lachenal közli a feltételeket a trónörökösnével. Hir szerint Mária Lujza trónörökösasszony minden tekintetben engedékenységet mutatott, csak azért, hogy gyermekei körül mentül több jogot és szabadságot szerezzen magának. Minden erőlködésével azon van a trónörökösné, hogy gyermekeit bárhol és bármikor láthassa. Az ügyvédek tárgyalásain eleinte csak a házközösség megszüntetéséről volt szó, de a trónörökösné beleegyezett abba, hogy január 28-án félhivatalosan kérjék a válást. A trónörökösné hajlandó a házasságot és családjával való viszonyát a lehető legkiméletesebb formák közt föloldani, együtt akar maradni Gironnal és nőül megy hozzá.

Chemnitz, január 8.

A *Chemnitzer Allgemeine Zeitung*nak táviratozzák *Genf*ből: dr. *Körner*, a szász trónörökös jogtanácsosa táviratilag értesitette a szász udvart, hogy a trónörökösnének évi *30.000 márka* járandóságot fog fölajánlani s ha ezt el nem fogadná, akkor 50.000 márkát ajánl föl évi járandóság fejében.

(A trónörökösné legujabb nyilatkozata.)

Lujza hercegnő a héten a párisi *Journal* egyik szerkesztőjét fogadta, akinek többek közt a következőket mondotta:

— Mindenekelőtt meg kell cáfolnlok mindama valótlanságokat, miket a napilapok rólam terjesztettek. A sétáim bátyámmal és gyermekeim nevelőjével! . . . Egyszer sem hagytam el a szállót. Bevásárlásaim! . . . Egy centime árut sem vettem még Genfben. Egy bizonyos kisasszonynak a jelenléte! . . . Képzelődés. Bátyám támogatásomra jött ide, csak nem gondolják, hogy egy illetéktelen személy jelenléte által meg fog sérteni?

— Hát még a terveim! . . . Akik legendákat költenek rólunk, jobban értesülnek rólam, mint jó magam aki várom, mit hoz a jövő.

— Az egyetlen való tény, hogy örökre elhagytam a szász udvart, csakis leánykori ékszereimet, néhány ruhát és nyolc napra elegendő zsebpénzt hoztam magammal. És az is igaz, hogy udvartartásom egyetlen hü emberre szoritkozik: gyermekeim nevelőjére, aki elkisért ide, udvarmester pedig nem lehet egy hercegnő körül, akinek ereiben Lotharingiai és Bourbon-vér folyik, a nélkül, hogy rá ne fogjuk, hogy a kedvesével utazik? Ha kedvem tartja különben, hogy magamhoz fölemeljek egy odaadó embermet, meg is fogom tenni természetesen, ha majd szabad leszek. De ekkor nyilvánosan.

— Soha rosszat életemben el nem követtem. Szászországból elutazva, senki szivét meg nem sebeztem, semmily gyöngédséget gyászba nem boritottam. Az uralkodói gőg és a férj hitvesi hiusága nem nyom sokat a latban, ha a mérleg másik serpenyőjébe 11 év vértanuságát helyezzük el! . . .

— Gyermekeim! Sokkal kisebbek, semminthogy most megérthetnének valamit, a jövőben pedig megtanitják majd gyülölni anyjukat. A szenvedés, hogy el kellett őket hagynom, az én utánuk vértanuságom és csakis Isten előtt vállalom el érte a felelősséget.

Majd megcáfolta a trónörökösné a lapok hirét, hogy XIII. Leó pápa egyik bibornokát elkütdte hozzá, hogy „kötelességeinek" a teljesitésére figyelmeztesse. És itt igy folytatja:

— Hiszen ha a pápa Szászország és más országok udvarainál az összes boldogtalan házasságokat rendbe akarná hozni, bibornokai egész esztendőn át egyebet se tennének, mint utaznának.

Majd boldog gyermekkorára tér át és azután igy emlékezik meg első báljáról:

— Rezső főherceg halálának előestéjén vezettek be a társaságba. Remegtem a gyász előérzetétől és az első alkalommal felöltött selyem csakhamar a legkinosabb gyász ruhájának adott helyet . . . Innen kezdve egyik csalódás érte a másikat. Előbb füstbe ment egy házassági terv. Ki tudja, tán amott boldog asszony lett volna belőlem. Majd meg a házasságom, mely első pillanatától fogva csakis gyalázatot, szégyent, megaláztatást és durvaságokat hozott nekem. Később még rosszabbak következtek, amiket az én szám nem fog kiejteni.

Egyetlen vigaszom a munka lesz. Mert igenis, — dolgozni fogok.

(A kiábrándult szerelmesek.)

Frankfurt, január 8.

*Genf*ből táviratozzák a *Frankfurter Zeitung*nak, hogy a szász trónörökösné ügyvédje és *Giron* meghatalmazottja között tárgyalások folynak, amelyek valószinüleg rövid idő mulva, talán *nagyon meglepő eredménnyel* fognak végződni.

(A trónörökös.)

*Drezdá*ból táviratozzák, hogy a trónörökös tegnap misét hallgatott az udvari kápolnában. A mise alatt a pap prédikált s beszédében a trónörökösnéről is megemlékezett s istenhez fohászkodott, hogy vezérelje őt vissza az igaz utra. A pap fohászára *a trónörökös hangosan felzokogott* s a templomban összegyült ájtatos hivőkre megrendítő hatással volt a mélyen megszomorodott atya és férj fájdalmának hangos megnyilatkozása. Itteni jól értesült körökben megcáfolják azt a hirt, mely szerint a trónörökös Budapestre érkezik, hogy itt találkozzék Ferenc József királylyal.

(A gyermekek.)

Lujza trónörökösnő gyermekei felé fordul most az egész világ figyelme. Bizalmas körben megható dolgokat beszélnek róluk. Elbitették velök, hogy anyjuk nagyon beteg s hosszabb ideig kell távol maradnia hazulról. A napokban a két kis herceg letérdelt anyja ágya előtt s imádkozott, hogy az Isten gyógyitsa meg s küldje vissza anyuskát minél hamarabb. Az ujév estéjén, amikor a királyi család tagjai ujra összegyültek a karácsonyfa körül, megkérdezték a gyermekeket, vajjon nem örülnek-e a karácsonyfának? Erre a legidősebb herceg tagadólag rázta a fejét s igy szólt:

— Óh nem! Anyuska nélkül nem szép a karácsony . . .

A trónörökösné saját boldog gyermekkorára visszaemlékezve, azt akarta, hogy az ő gyermekei is olyan szabadon neveltessenek, mint ő. És az ő gyermekeinek szabad volt lármázni a fejedelmi lakosztályokban s a királyi palota folyosóin. Délután azonban, amikor a trónörökösné déli álmát aludta, tilos volt a lárma, ilyenkor plakátokat aggattak a folyosókra s a plakátokra nagy betükkel ez volt nyomtatva:

— Csend legyen, ő királyi fensége alszik . . .

Igy adták a gyermekek tudtára, hogy csendesen viseljék magukat s ők szót fogadtak,

(Klerikális kéz.)

Berlin, január 8.

Arra a hirre, hogy a szász udvar nem gondoskodik a hütlen trónörökösné szigoru megbüntetéséről, következőket jelentik a *Berliner Tagblatt*nak Drezdából: „Meg vagyunk róla győződve, hogy a dologban benn van a klerikálisok durva keze. Ha ugyanis Drezdában nagyon feszitik az ivet, nem tartozik a lehetetlenségek közé, hogy a trónörökösné kitér hitéből. Ez természetesen nem volna a római érdekek javára, mert a protestáns anyának volna némi befolyása a királyi gyermekekre. A klerikálizmusra és a

pápai uralomra mérhetetlen csapás volna, ha egy szép napon valamelyik szász trónörökös, vagy uralkodó protestáns hajlamokat mutatna, vagy épen visszatérne a lutheránus vallásra, amelyet ősei dicsőséggel követtek és védtek. Ebből lehet kimagyarázni azt, hogy az ultramontánok minden befolyásukat felhasználják arra, hogy a szász udvar mindenképpen enyhe magatartást tanusitson a trónörökösnével szemben s bizonyos, hogy emellett más fontos érdekek is közrejátszanak".

FŐVÁROS

(*) **A Sándor-utcai országház sorsa.** A Sándor-utcai képviselőház épületét, mint illetékes helyről értesülünk, a főváros, amely a telek tulajdonosa, ingyen kapja meg. Az átadásra kiküldött bizottság a tárgyalások folyamán megállapította, hogy az épület 748 öles telkét, amelynek 374.000 korona az értéke, a törvényhozás 1865 óta ingyen használja. Magának az épületnek 65.000 korona az értéke, mai állapotában azonban semmire sem használható. A bizottság mindezek figyelembe vételével azt a javaslatot tette, hogy a rozoga épületért a fővárostól semmiféle kárpótlást ne kérjenek. Az átengedés megtörténte után dönt a főváros arról, hogy mire használja az épületet. Eddig három javaslat van rá: 1. oda tegyék a főváros közgyülését; 2. rendezzék be fővárosi muzeumnak és könyvtárnak; 3. nagy népkönyvtárrá alakitsák át, nyilvános olvasótermekkel. Bármire használják is, az átalakitás legkevesebb 20.000 koronába kerül.

(*) **A budai gázgyár ügye.** A tanács ma elhatározta, hogy a budai gázgyár ügyében átiratot intéznek a müegyetemi tanácshoz, hogy küldene ki szakértőket, a következő kérdésekre való válaszadására:

1. Hány köbméter gázt képes a budai gázgyár most — teljes üzemben termelni? 2. Hány köbméter gázt tud — kisegitésképp — a pesti oldalon levő gázgyár, az öt dunai hidon fekvő csövek segélyével, a budai oldalnak naponta nyujtani? 3. Mennyi a budai részek mai szükséglete s e tekintetben milyen fejlődés várható? 4. Lehet-e a mai budai gázgyár termelésével s a pesti oldalról nyujtott segitséggel a mai szükségletet ledezni és mennyi ideig? 5. Ha nem lehet, milyen kisegitő eszközöket kell alkalmazni, a nélkül, hogy uj gázgyárat legyen szükséges Budán állitani?

(*) **A sertés-vágóhidi szabályzat módositása.** A tanács a mai ülésében hozzájárult ahhoz, hogy a sertés-vágóhidi szabályzatot akként módositsák, hogy a vidéki, de Budapesten lakó földbirtokosok vagy tenyésztők három darab levágott sertést hozathassanak be a saját háztartásuk céljaira, a behozatali dijak lefizetése mellett. Elfogadta a tanács a közélelmezési bizottságnak azt a javaslatát is, hogy a süldő-sertések vágóhidi és vásári dijait a felére szállitsák le.

(*) **Alapitvány a lelenchház javára.** Néhai *Szvoboda* Antal budapesti polgár 5000 forint alapitványt tett az országos lelencház javára. A főváros hatósága az alapitványt elfogadta s most a belügyminiszter jóváhagyta az alapitó-oklevelet.

(*) **Ingyenes sirhelyek a kerepesi-uti temetőben.** A tanács a mai ülésében kimondotta, hogy ezentul a kerepesi-uti köztemetőben ingyenes sirhelyet semmiesetre sem engedélyez. Kivételt csakis a közéletben nagy szerepet vitt emberek részére fognak tenni. A többi temetőkben azonban esetleg ezentul is adnak ingyenes sirhelyet az arra érdemeseknek.

A főváros közgyülése.

Budapest, január 8.

Csekély érdeklődés mellett folytatta ma a közgyülés a napirend még elintézetlenül maradt ügyeit. Elsősorban a *kordár-iparra vonatkozó szabályrendelet-tervezetet* tárgyalták.

A tervezetet nemrégiben a közgyülés visszaadta a tanácsnak ujabb tárgyalás végett s ez elsősorban a jogügyi bizottságot hallgatta meg, amely azt a javaslatot tette, hogy — ugy, amint *Polónyi* Géza inditványozta — a szabályrendelet-tervezet 10. és 11. szakaszai közé vegyenek föl egy olyan ujabb szakaszt, amely a közszolgák kötelező társulását rendeli el, hogy ekként az egyénenkénti 50 koronás biztositékon tul is, testületileg nyujtsanak a közönségnek teljes biztositékot. Az uj szakasz igy hangzanék:

A közszolga tagja a székesfőváros területén levő oly hordár-iparásulatnak, szövetkezetnek, vagy egyesületnek, amely kellő vagyoni viszonyok között van s a tagjai részéről elkövetett károkért, a közszolgának a fővárosnál kezelt biztositékán tul, szavatosságot vállal.

Ez a rendelkezés a közönség érdekeit teljesen megvédelmezi s az ipartörvénynyel sem ellenkezik. Ennek a javaslatnak az elfogadása esetén jövőre az iparengedélyt az egyes közszolga fogja kapni, ugy hogy biztositékot is köteles tenni; a testületi kötelezettség csak a letett biztositékot tulhaladó károk fedezetére fog szólni.

A közszolga-dijszabásra vonatkozólag, ugyancsak a régebbi közgyülésen, *Gonda* Dezső bizottsági tag tett módositó inditványt, amelylyel a közrendészeti bizottság foglalkozott, egyszersmind azonban általánosságban is tárgyalás alá vette a szabályzat-tervezetet s a jogügyi bizottságnak erre vonatkozó javaslatát. A *közrendészeti* bizottság nem járult hozzá annak a kimondásához, hogy a közszolga csakis akkor kaphat iparengedélyt, ha valamely szövetkezetnek vagy egyesületnek tagja. Kivánja a közrendészeti bizottság, hogy a közgyülés a közszolgáknak csakis a *kötelező ipartársulati egyesülését* mondja ki. Mert az ipartársulat, amely különben több száz taggal már meg is alakult, arra fog törekedni, hogy teljes biztositékot nyujtson. E mellett az ipartársulati kötelező tagság kimondását nem tartja törvénybe ütközőnek a közrendészeti bizottság s hivatkozik arra, hogy a kereskedelemügyi miniszter is ugyanezt a nézetet tartotta szem előtt, amikor a zsibárus-, őszeres-, bérkocsis-szabályrendeletekben a kötelező ipartársulati tagságra vonatkozó rendelkezéseket jóváhagyta. Ennélfogva javasolja a közrendészeti bizottság, hogy a szabályrendelet 10. és 11. szakaszai közé vegyék föl a következő uj szakaszt:

Minden közszolga köteles az iparengedély elnyerése után a közszolga-ipartársulatba belépni. Ennek hiányában részére a rendőri igazolvány és rendszám ki nem adható."

A dijszabásra nézve nagyobbára Gonda Dezső javaslatát fogadta el a közrendészeti bizottság.

A tanács a közrendészeti bizottság javaslatához járult hozzá s ezt ajánlotta elfogadásra a mai közgyülésnek.

A közgyülés, az ekként előterjesztett szabályrendelet-tervezetet egyhangulag, változatlanul elfogadta.

A jogi- ipari- és rendészeti-ügyosztály előterjesztést tett azirányt, hogy az 1899. évben alkotott azt a szabályrendeletet, amely a *főváros gyalogutain való közlekedés biztositására* vonatkozik, abban a részben módositsák, amely rész a bolt-ernyőknek és bolti lámpáknak a talajtól való magasságát megszabja. Ez a szabályzat ugyanis a régebbi rendelkezések szerint volt 2·3 méter magasságot 2·5 méterben állapitotta meg. A bolt-ernyőknek és lámpáknak ilyen magasságba való áthelyezése egyrészt tetemes költségébe kerülne az üzlettulajdonosoknak, másrészt a közlekedés biztosságára sem okvetlenül szükséges, mert a 2·3 méter (7½ láb) magasságba helyezett ernyő vagy lámpa alatt a legmagasabb termetü ember is bátran elhaladhat, még akkor is, ha esernyőt tart a feje fölött. Javasolja tehát az ügyosztály, hogy a szabályzat 5. szakaszába állitsák vissza a régi 2·3 méternyi magasságba való elhelyezésre vonatkozó rendelkezést. A teljes szabályzatot ma mutatta be az ügyosztály, amelyhez a tanács is hozzájárult, azzal együtt, hogy a kirakatbeli lámpákon cégtáblairatot vagy az üzlet minőségét jelző jeleget, védőjegyeket stb. szabad alkalmazni, de egyéb hirdetésszerü felirásokat nem.

A szabályzattervezethez *Némai* Antal, *Somogyi* Vilmos, *Sigmund* József, *Schubert* Sándor adott be módositásokat s a közgyülés ezeket nagyobbára elfogadta. Ilyen a többek közt az, hogy ezentul szabad lesz a lámpákra hirdetéseket is alkalmazni; továbbá, hogy a kávéházak előtti lámpák április 1-től október végéig 2·3 méternél alacsonyabbra is elhelyezhetők.

A *belvárosi plébánia-templom* körül levő boltok lebontása folytán a templom-alap károsodik s ezért a közgyülés évi 2400 korona kárpótlást szavazott meg.

A budapest-ujpest-rákospalotai villamos közuti vasut-társaság fölemelt alaptőkéjének a sorsolási-, illetőleg törlesztő-tervét a közgyülés elfogadta.

Hozzájárult a közgyülés ahhoz, hogy *Irányi* Dániel mellszobrát a Gyár-utca és Andrássy-ut sarkán állitsák föl.

Nyugdijügyek elintézése után, a közgyülés véget ért.

SZINHÁZ, ZENE

** **Vigszinház.** Pierre *Veber* ellenállhatatlan hatásu bohózatában, a *Louteban*, mely messze tuljár első jubiláris előadásán, ma este egy uj *Loute* állt ki a lámpák elébe. Egy uj *Loute*, akinek a szinpadon való megjelenése nemcsak egy kissé kaviárszerü jelleget adott a mai szinházi esténk, hanem valami komolyabb jelentőséget is.

Arról volt ugyanis szó, hogy ma este egy uj szinházi csillagnak a fénye készül kigyulni a budapesti szinházi égen. . . .

Ki ez az uj *Loute?*

Négy esztendeje, van tán valamicskével több is, hogy egy nagyon fiatal és nagyon bájos leányka elvégezte a *Nemzeti Szinház* szinésziskoláját s ennek az ifju leánykának valahányszor csak a vizsgálati előadásokon a deszkákra kilépett, nyomában járt a siker s a komoly kritika is, amely nem igen szokott foglalkozni apró kis szinésziskolás lányok első szárnypróbálkozásaival, fényes jövőt jósolt ennek a fiatal talentumnak s a jövendő egy „star"-ját látta benne. S hogy a komoly kritikában kellett valamelyes komolyságnak lennie, ezt abból lehet következtetni, hogy a fiatal növendékszinésznő egy — *nemzeti szinházi* szerződéssel a zsebében hagyta el a szinésziskolát. Ekkor azonban az történt, hogy a jövendő számára megjósolt szinpadi „star" — a müvészi karrierek sorsát nemcsak Thália ő nagysága, hanem Amor urfi is intézi, — otthagyta a festett világot és lemondva a költői szárnyalásról, beevezett a házasélet szürke prózájába. . . .

Ezek az érdekes antecedenciái a mai, még érdekesebb vigszinházi *Loute*-esténk. Az ifju és bájos növendéklelány ma este, mint tökéletes széppé éretf, ifju és bájos asszony, egy betücskével meggyarapitva a leánykori nevét, visszatért a szinpadra, keresve a dicsőség fonalát ott, ahol pár évvel ezelőtt kiengedte a kezéből . . .

B. Kertész Ellának mai debutje után a *Loute* cimszerepében, szó nélkül alá lehet irni egykori kritikusainak róla mondott véleményét. Ebből a fiatal asszonykából semmi se hiányzik azokból a kvalitásokból, amelyekből egy érdekes és értékes müvészi egyéniség összeszövődik. Külső szépség, intelligencia, szív, kedély, temperamentum, organum, — mindnek birtokában van s az alatt az idő alatt, amelyet távol töltött a szinpadtól, semmit sem veszteti *szinpadra való* hivatottságából.

Erről tett tanubizonyságot a *Louteban*, anélkül, hogy ezzel azt is akarnók mondani, hogy *Louteja* kerekded müvészi alkotás lett volna. De nem is lehetett az. Aki csak valamennyire is ismeri a szinpadot, az eleve tisztában lehetett vele, hogy a legnagyobb tehetség is, amely éveken át távol volt a szinpadtól, nem veheti azt egyszerre korlátlan birtokába ismét. B. *Kertész* Ella, mint nagyrahivatott kezdő hagyta ott a deszkákat s ma a legnehezebb vigjátéki szubrett-szerepek egyikében állt ujra a lámpák elébe. Jussa volt hozzá a nagy tehetsége révén s merész kisérlete a legnagyobb reménységekre jogositja a jövőre nézve. *Louteja* egy zseniális szinpadi tehetségnek a dadogása volt, de ebben a dadogásban a jövő legszebb zenéje fejeződött ki. Egészében helyes felfogás, sok finom; ötletes részlet jellemezte alakitását, sőt egynémely helyütt, mint a harmadik felvonás végső s a szerep legnehezebb jelenetében, a pityókás jelenetben, a nagyszabásu kezdőben a szunnyadó müvészi bevégzettségnek sok jelével lepett meg bennünket.

De kritikai szempontból — szerintünk — nem is az volt a kérdés a mai debutben, vajjon *B. Kertész* Ella milyen *Loute* lesz, hanem az, ha vajjon a müvészi frigyet, amelyet a szinpaddal megszakitott, ujra megkösse-e? És erre a kérdésre csak egy lehet a felelet: *B. Kertész* Ellában, mint egykori kritikusai *akkor*, mi *ma is* a jövendő egy „star"-ját sejtjük. A *Vigszinház*on áll, hogy ezt a nagyon értékes erőt reaktiválja. Nagy nyeresége lesz a *Vigszinház*nak is, a szinmüvészetnek is.

A közönség a legmelegebb érdeklődéssel kisérte a debut-t s az egyes felvonások vége, de különösen a harmadik felvonás nagy zárójelenete a legszebb tapsokat és számtalan kihivást hoztak az est érdekes hősnőjének, akit tisztelői egész virág- és babérerdővel árasztottak el.

A pompás bohózat többi szereplője *Hegedüs*, *Góth*, *Tanai*, *Szerémi*, *Vendrey*, *Nógrády* Jolán, *Hunyadi* Margit, *Nikó* Lina teljes bohózati vénával játszották.

(*M—s.*)

** **A Nemzeti Szinház bemutatója.** Ma délelőtt tartották meg a *Nemzeti Szinház*ban a jelmezőpróbát *Gárdonyi* Géza *Annuska* cimü háromfelvonásos vigjátékából, amelynek holnap, pénteken lesz a bemutatója. A darab főszerepeit Szacsvai, Vizváriné, Ligeti Juliska, Rózsahegyi, Gál, Mihályfi, V. Molnár Rózsi, Gabányi, Molnár László, Egressy, Hetényi játszszák. A második előadás szombaton, a harmadik pedig vasárnap este lesz.

** **Blaha Lujza** asszony vasárnap délután vendégje lesz a Népszinháznak és ezuttal 71-edszer eljátszsza a *Gyimesi vadvirág*ban Magdolna szerepét, egyik legkiválóbb alakitását. Az előadást mérsékelt helyárak mellett tartják meg.

** **Az Operaházban** holnap nincs előadás, a Várszinházban *Hunyadi László* kerül szinre *Ney* H., *Payer* M. *Palóczyne*, *Pichler*, *Kornai*, *Gábor*, *Várady*, *Mihályi* közreműködésével.

** **Az Aranylakodalom felujitása.** *Beöthy* László és *Rákosi* Viktor látványos szinművét *vasárnap délután* ujitja föl a Magyar Szinház. A főszerepeket *Angyal* Ilka, *Sziklayné*, *Tomcsányi* Rusi, *Szelestei* Elza, *Kornai* Berta, *Lányi* Edith; továbbá: *Hidvéghy* Ernő, *Ráthonyi*

Akos, *Szíklai*, *Rubos*, *Szilágyi* játszszák. Az előadás iránt nagy érdeklődés mutatkozik.

** **A Vigszinház ujdonsága.** A vidám darabjairól híres *Palais-Royal* színháznak a párisi sajtó egybehangzó véleménye szerint egy évtized óta nem volt olyan szerencsés darabja, mint a *La Carotte* cimü bohózat, amelynek mult év novemberében volt a bemutatója és amelyet azóta nap-nap után adnak. E kivételes siker hatása alatt a *Vigszinház* mindjárt a bemutató után megszerezte a bohózatot, *Molnár* Ferenccel lefordittatta és a forditás elkészülte után, minden egyebet félretéve, azonnal kitüzte előkészületre. Ezek az előkészületek már annyira haladtak, hogy a bemutatót a jövő héten megtarthatják. A darab magyar cime: *A kis fészek* lesz.

** **Maróthy Margit a Magyar Szinházban.** A Magyar Szinház müvészszemélyzete ebben az esztendőben igen kiváló és értékes müvészi erővel gyarapodott. *Ráthonyiné Maróthy* Margit asszony ugyanis, a Nemzeti Szinház volt müvésznője, a Nemzeti Szinháztól megvált és a Magyar Szinház kötelékébe lépett. A müvésznő első fellépése a *Raquin Terézben*, *Zola* Emil drámájában lesz, amelyet *Rajna* Ferenc forditott magyarra. A darabból, mely a Magyar Szinház legközelebbi ujdonsága lesz, már megkezdték a szinpadi próbákat.

** **Raskó Géza Szegeden.** *Raskó* Géza, a kitünő baritonista, a hét elején nagy sikerrel szerepelt a szegedi szinházban. *Rip van Winkle* cimszerepét játszotta el s pompás énekével, átgondolt, finoman kidolgozott s drámai játékával nagy sikert aratott s a közönség tetszését oly mértékben vivta ki, hogy legközelebb ujra fellép Szegeden. Carmenben fogja a toreador szerepét énekelni.

** **„Herr Oberst."** A mult héten a *pozsonyi* szinházban *Mária Anna* főhercegnő és vőlegénye, *Illés* pármai herceg tiszteletére előadták gróf *Zichy* Géza *Alár* cimü operáját. Előkelő főuri társaság gyült össze ez alkalomra az előadásra s nagy tömeg várakozott a szinház foyerjában a főuri vendégek megérkezésére. *Szendrey* igazgató frakkban, fehér nyakkendőben izgatottan járkált a páholy-feljáró előtt, hogy főhercegi vendégeit fogadhassa. Pontban hét órakor robogott a szinház elé az első udvari fogat, amelyből ezredesi egyenruhájában *Frigyes* főherceg lépett ki. A főherceg nyájasan köszönve kérdezte meg a direktortól, hogy megkezdődött-e már az előadás.

— *Nein, Herr Oberst!* — válaszolt a direktor s azzal engedte tovább menni a főherceget, hogy fogadhassa a pármai herceget s menyasszonyát. Szünet közben kivánesian nézegette látcsövén az udvari páholy vendégeit a direktor.

— Vajjon ki lehet az az ezredes, aki az imént megszólított? — kérdezte szomszédjától.

— Valószinüleg báró *Prónay*, a főherceg hadsegéde, — volt rá a válasz.

Később ismét találkozott a direktor az ezredessel, akit most állandóan bárónak szólított. Előadás után aztán megtudta Szendrey, hogy a báró és ezredes tulajdonképpen Frigyes főherceg, aki hónapok óta páholy-bérlője a szinháznak...

** **Vendégszereplések az aradi szinházban.** Az aradi szinházban a héten *Ujházy* Ede és *Török* Irma lépnek fel, előbbi a *Lengyel zsidóban* és a *Zalameai bíróban*, utóbbi a *Vasgyárosban*, *Komédiásokban*, *Dolovai nábob leányában*. E hónap közepén *Szoyer* Ilona és *Takáts*, a magyar kir. Opera tagjai lesznek vendégei a szinháznak.

** **A szövegiró és a zeneszerző.** *Zola* Emil élete utolsó éveiben különös előszeretettel foglalkozott a zenével. Egyik tanulmányában az opera és a zenedráma kérdését tejtegette és ez alkalomból igy irt a szövegirónak a zeneszerzőhöz való viszonyáról:

„A zenedráma kérdésében mindennap ujra meg ujra csodálkozom a nagy befolyáson, melyet a jó szövegkönyv a zeneszerzőre gyakorol. Gounod halála alkalmával elolvastam mindazon cikkeket, melyek életének munkásságát birálták s azt vettem észre, hogy a kritikusok azt a sok kudarcot, melyet Guonod a szinpadon vallott, mindig a szerencsétlen szövegnek rótták fel. Pedig ez volt az a korszak, amelyben a költemény csak ürügy volt a komponáláshoz. Ma, midőn a zenedráma uj alakban diadalmaskodik, lehetetlen fel nem ismerni a jó szöveg rendkivüli fontosságát. Meggyőződésem az, hogy több fiatal és tehetséges zeneszerző balsikerét csakis a szöveg rossz megválasztásának tulajdonithatjuk. Azt hiszem, hogy a megzenésitendő drámában feltétlenül szükséges a logikusan indokolt miliő, a husból és vérből való szereplők, egyszóval a cselekmény emberi volta; a zeneszerző egyedüli teendője azt kommentálni, az eseményeket zeneileg szemléltetni. Szóval, elsősorban minden a személyektől és a miliőtől függ; hiába pazarol a komponista óriási tehetséget, sohasem fog érdeklődést kelteni, nem fog nagyot és igazat alkothatni, ha arra kényszeritik, hogy valószinütlen cselekvénynyel szivés értelemnélküli bábukkal küzdjön. Utóbbi időben gyakran vitatkoznak azon a lapokban, hogy a komponista és librettista miként osztozzanak a darab anyagi és erkölcsi sikerén. És ugy hallom, hogy a szövegirót csak kontárnak tekintik, kioek feladata a másiknak a dolgát elrontani. Csakugyan ugy látszik, hogy mi sem könnyebb, mint egy operaszöveg megirása; annál is inkább, mivelhogy verselés dolgában igen türelmesek vagyunk. Gondoljuk meg, hogy ezzel szemben mekkora a komponista munkája: a partitura megirása hónapokat, némelykor éveket követel; aztán a hangszerelés, több mint ezer lap irott hangjegy. Az a gondolat, hogy a szinháztól a librettista ugyanannyit kapjon, mint a komponista, igazságtalannak látszhatik. Másrészt a szövegek általában — még a müsoron megmaradt operáknál is — olyan rosszak, hogy értheto az emberek csodálkozása, ha azt halják, hogy a szöveg és a zene irója egyenlően osztoznak. De az is bizonyos, hogy az igazság végül mégis kiderül, mert csakis a komponista neve marad fenn. Mégis éppen az imént állitottam, mennyire ritka egy jó költemény, természetesen olyan szöveget értek, mely segiti a komponistát, ahelyett, hogy hátrányára volna. Kérdezzük csak meg a fiatal zeneszerzőket és ők el fogják panaszolni gondjaikat és kétségbeesésüket, melyeket a jó librettóra való vadászat okoz, olyan librettóra, amilyenről álmodnak és amilyent nem találnak. Tehát nem helyes, ha kicsinyeljük a szövegiró feladatát. Bármily szerény is az, kiváló fontosságu lesz abban a pillanatban, midőn az egész mü sikere függ tőle. Sajnos, erre elég példánk van: minden kárbavész, ha a költő nem támogatta a komponistát.

** **A Magyar Női Karének-Egyesület** s a vele kapcsolatos Budapesti Zeneiskola e hó 11-ikén délelőtt 10 órakor rendezi idei első hangversenyét a Terézvárosi Társaskör disztermében *Major* J. Gyula vezetése mellett. A müsor hét csoportra van osztva a tanitványok fejlettségi foka szerint s hazai és külföldi szerzők müveiből vegyest van összeállitva. Meghivók kaphatók a Budapesti Zeneiskolában (V. ker., Váczi-körut 16.).

** **Öt magyar dal.** Ezzel az egyszerü cimmel adta ki gróf *Wass* György öt igen finoman átérzett és hangulatos magyar nótáját. Az öt igazán magyaros, melódikus nóta vérbeli zenei tehetségről tesz tanuságot, a szövegek pedig, melyeket szintén gróf Wass György irt, kedves poétát sejtetnek a szerzőben.

MÜVÉSZET

□ **Munkácsy képei Budapesten.** A Nemzeti Szalón tavaszi tárlatának legnagyobb érdekessége lesz *Munkácsy Mihály festményeinek gyüjteménye*, melyet a Szalón igazgatósága egy párisi hires mükereskedő közvetitésével szerzett meg a kiállitásra. A mesternek gyönyörü tájképei már uton vannak. Közelebb megérkeznek a bibliai nagy festmények is, melyeknek kiállitására most keresnek alkalmas helyiséget.

TUDOMÁNY, IRODALOM

○ **A magyar földrajzi társaság** ma esle a tudományos Akadémia ülésternében dr. *Erődi* Béla tankerületi főigazgató elnöklete alatt ülést tartott. Az ülésen nagyszámu diszes közönség volt jelen, ami annak is tulajdonitható, hogy ma *György* Ella kisasszony a budapesti egyetem gyakornoka olvasott fel.

Dr. *Erődi* elnök elsőnek ismerteti az *abruzzói* herceg 1899—1900-ban tett korszakalkotó északsarki utazásának leirását és történetét tartalmazó, most megjelent könyvét. Emlékezetes az az utazás, amelyet az *abruzzói* herceg által vezetett expedició tett a Stella Polare hajón. A kutatók tulszárnyalták az eddigi expedicók tudományos eredményeit, amennyiben elérték a 86°34 láb, egy oly szélességet, melyet még ember nem érintett. A mü három részre oszlik. Az első rész magában foglalja az abruzzói herceg jelentését, a második részben van *Cagni* kapitány jelentése, mig a harmadik rövidebb részben *Cavallio* orvos teszi meg jelentését. A nagy mü teive van tudományos megfigyelésekkel s nagy nyereséget jelent az éjszaki sark ismeretlen geografiai viszonyainak megismerésével. A magyar földrajzi társaság sietett az expedició hősei iránt bámulatának és hódolatának kifejezést adni, amennyiben *Luigi Amadeo* abruzzoi herceget s hősiekü társát *Cagni* Umbertót megválasztotta tiszteletbeli tagjává. A herceg azzal viszonozta a társaság hódolatát, hogy expediciójáról kiadott munkáját sajátkezü ajánlásával ellátva a társaságnak megküldötte. *Erődi* érdekes felolvasását a közönség zajosan megéljenezte.

Ezután *Schajarzik* Ferenc a földrengéstan mai állásáról értekezett. Előadó kifejti, hogy a földrengés lényege egy oly probléma, melynek megoldását a legkitartóbb seismografiai megfigyelésektől várhatjuk. Ez inditja világszerte mindenütt az államokat, társulatokat és egyéseket, hogy seismologiai állomásokat állitsanak föl. Hazánkban két ily állomás van: a budapesti és az ó-gyallai. A földrengés valószinü okairól elmondja, hogy az eddig divott tektorikai elmélet, mely szerint a földrengések rétegszakadások és szilárd közettömegek zökkenése folytán keletkeznének, nem minden irányban kielégitő. Sokkal valószinübb, hogy a földrengés explozióktól kisért vegyi folyamatokra vezethető vissza. A földben ugyanis exploziók történnek a belső komprimált gázszerü tömeg és külső szilárd házag között levő cseppfolyó átmeneti zónában.

Végül *György* Ella kisasszony a kis magyar Alföld közepes magasságáról és területének domborzatáról tartott igen tudományos magaslatu előadást. A kis Alföldnek a geológiai harmadkorban lesüllyedt medencéjét a folyók és patakok törmeléke töltötte részben fel s ez a feltöltés különböző domborzatot okozott az Alföldön. Az egész Alföld közepes magassága 138 méter a tenger szine felett, mig a nagy Alföld közepes magassága csak mintegy 100 méter. A részletes magassági viszonyok számitása fáradságos munka volt s hosszas mérések és szerkesztések eredménye.

Mind a két felolvasás tetszett s a közönség zajos tapsokkal adott kifejezést elismerésének. Dr. *Erődi* elnök külön is megköszönte a kisasszony alapos képzettséggel megirt s kitünően előadott értekezését.

○ **Az izr. magyar irodalmi társaság** tegnap este a pesti izr. hitközség székházának disztermében felolvasó-ülést tartott nagyszámu közönség jelenlétében. Az első felolvasó dr. *Steinherz* Jakab volt, aki *A gondolatszabadság a zsidóságban* cim alatt értekezett. Ezután *Szilágyi* Vilmos, a *Magyar Szinház* tagja, *Feleki* Sándornak *A kalács*, *Gyászforduló* és *Az óvatos kisleány* cimü három kedves gyermekversét olvasta fel a közönség nagy tetszése mellett. Végül *Gerő* Ödön adta elő *A te sátraid* cimü sikerült szatirikus versét.

○ **Látszattan.** *Mátrai* Vilmos tanár munkája a látszattannal, a perspektivával foglalkozik s a perspektivikus képek keletkezését, elméletét s gyakorlati alkalmazását tárgyalja. Mindezideig épitészeink, festőink, rajztanáraink, ha perspektivával akartak foglalkozni, kénytelenek voltak idegen nyelvü szakmunkákhoz folyamodni, mivel magyar perspektiva nem volt. A mü bármely könyvkereskedésben és a szerzőnél (IX. Ferenc-körut 39.) kapható. Ára 10 korona.

SPORT

*** **A Budapesl (Buda!) Tornaegylet** kedvező időjárás esetén vasárnap, e hó 11-ikén a II. kerület Széna-tér mellett levő jégpályán jégünnepélylyel kapcsolatos korcsolyázási háziversenyt rendez, amelynek egyes számai ezek:

1. Ifjusági sikverseny 500 m.-re. 2. Ifjusági sikverseny hátrafelé 200 m.-re. 3. Felnőttek müversenye. 4. Ifjusági sikverseny 1000 m.-re. 5. Ifjusági vegyes párok sikversenye 300 m.-re. 6. Felnőttek sikversenye 1000 m.-re. A versenyek után a tényesen kivilágitott jégpályán csoportos korcsolyagyakorlatok és táncok kerülnek bemutatásra; terveznek azonkivül lampionos felvonulást is az idei szezon ez első jégünnepélyére.

Nyilttér.

Dr. Kovács kézpasztája csakis félhold alakú védjegygyel valódi, 3 nap alatt minden kezet gyönyörüvé és fehérré varázsol. Egy tégely ára 1.20 korona.

International szőrvesztő. Néhányszori használata után az arcról és közről a szőrt észrevehetetlenül eltávolitja. Egy üvegtégely ára 6 korona.

Főraktár Dr. Kovács Ernő gyógyszertára
Budapest, VI., Gyár-utca 17. szám.
Megjelent „Toilette-titkok" kivánatra ingyen és bérmentve.

(Az e rovat alatt közlötteknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

VIDÉK

— **(Pestmegye közigazgatási bizottsága)** ma délelőtt ülést tartott *Beniczky* Ferenc főispán elnöklete alatt. A pénzügyigazgatóság jelentése szerint *egyenes adóban* befolyt december hónapban 709.508 korona, mig tavaly decemberben az eredmény 684.627 korona volt; igy tehát az idei december hónapban 24.881 koronával *többet fizettek be*. A kivetett adók kedvező módon folytak be. — *Tóth* József királyi tanfelügyelő bejelentette s ezt éljenzéssel vette tudomásul a közigazgatási bizottság, hogy a bíboros hercegprimás, ugyancsak a bizottság főlterjesztése alapján, elrendelte, hogy *a visegrádi népiskola régi német főlirását eltávolitsák* s helyébe magyar főlirást alkalmazzanak. Bejelentette a tanfelügyelő, hogy az elmult hónapban 43 községi- és felekezeti-iskola részesült államsegélyben s hogy ő tizenöt iskolát látogatott meg. — Főlebbezések eldöntése után az ülés véget ért.

TÖRVÉNYSZÉK

§§ **Nessi Pál sajtópöre.** A mult év december havában a *Népszava* azt irta *Nessi* Pál képviselőről, hogy egy *Dick* Péter nevü egyéntől 1000 forintot fogadott el, hogy ezért katonai szállitást szerez neki. Később pedig még 400 forintot fogadott el katonaszabaditási célból. *Nessi* Pál e cikk miatt rágalmazás és becsületsértés vétségeiért sajtópört inditott a Népszava ellen. A sajtóközleményért a törvény előtti felelősséget *Garbai* Gyula, a Népszava segédszerkesztője vállalta el, aki a vizsgálóbiró előtt kijelentette, hogy bizonyitékait esküdtszéki tárgyaláson terjeszti elő. — A sajtóügyi vizsgálóbiró erre felhivta *Nessi* Pált, hogy tegyen 8 napon belül inditványt a vizsgálat elrendelése iránt. Nessi e felhivásra inditványát

elkésetten — a 11-ik napon — adta csak be, miért is a vizsgálóbiró e sajtópörben *Garbai* ellen a további eljárást megszüntette.

§§ **Ujpest pöre gróf Károlyi Sándor ellen.** Abban a kártérítési pörben, amelyet *Ujpest* község a káposztásmegyeri vizmüvek létesítésével kapcsolatban gróf *Károlyi* Sándor ellen inditott, a budapesti kir. törvényszék megitélte a községnek 315.917 K-nyi követelését és ennek járulékait, ez itélettel szemben a kir. *itélőtábla* a *Rajner* Béla ügyvéd által képviselt gróf Károlyi Sándor fellebezésére a községet kereshetőségi jog hiányában elutasította és a költségek fizetésére kötelezte. A *kir. Kuria*, a dr. *Sámuel* Lázár ügyvéd által képviselt Ujpest község fellebezése folytán, *Szabó* Miklós elnöklete alatt tegnap foglalkozott ezzel a perrel és *Ádám* András kuriai biró előadása alapján megállapitotta a községnek kereshetőségi jogát és a kir. táblát érdemleges itélet hozatalára utasitotta.

§§ **A Magyar Jogászegylet** f. hó 10-én (szombaton) délután 6 órakor az ügyvédi kamara helyiségében (Szemere-utca 10. sz.) teljes ülést tart, melynek tárgya: *Az uj bünvádi perrendtartás alkalmazásáról* megindult vita folytatása. Szólásra jelentkeztek: Dr. *Polák* Illés, dr. *Bleuer* Samu és dr. *Gál* Jenő.

§§ **Zugiráskodással vádolt vasuti főfelügyelő.** Dr. *Polák* Illés, a budapesti ügyvédi kamara ügyésze tudvalevőleg dr. *Bartsch* Gusztáv főfelügyelő igazgatóhelyettes, a magyar királyi államvasutak jogi képviselője ellen zugiráskodás miatt büntető feljelentést tett. A budapesti kir. büntető-járásbiróság ebben az ügyben 1902. B. II. 2093. számu végzésével az eljárás megindítását a bünt. perrendtartás 527. §-a alapján mellőzendőnek rendelte a következő megokolással:

A m. kir. államvasutaknak és az ezekkel együttesen kezelt magánvasutaknak jogi képviselete a m. kir. igazságügyi minisztériumnak 1885. évi február 23-ikán kelt valamennyi e. f. kir. birósághoz intézett 7922. számu körrendelet értelmében a m. kir. államvasutak igazgatósága számára a m. kir. közmunka- és közlekedésügyi miniszter által kiadott szervezeti utasitás 30. §-ának B. pontja értelmében, amennyiben a kir. kincstári jogügyek igazgatósága nem jár közben, a m. kir. Államvasutak kebelében szervezett jogügyi osztályra bizatott. A m. kir. közmunka- és közlekedésügyi minisztériumnak a fentebbi igazságügyi körrendeletre való hivatkozással a M. A. V. igazgatósághoz 1885. évi február 11-én kiadott 4648. számu rendelete értelmében pedig arra utasittatott a nevezett igazgatóság, hogy a jogügyi osztály főnökének és tagjainak az ügyvédi kamarába való bejegyeztetését mellőzze.

Amikor tehát dr. *Bartsch* Gusztáv főfelügyelő, mint a M. A. V. igazgatósága jogi osztályának főnöke a fentebb hivatkozott miniszteri rendeletek értelmében a M. A. V. igazgatóságát annak dacára, hogy az ügyvédi kamarába bejegyeztette volna magát, a biróságok előtt képviselte, illetve az annak nevében beadott beadványokat ellenjegyezte, sem a feljelentésben emlitett 1874. évi XXXIV. t. c. 39. §-ában megh határozott zugiráskodási kihágás fogalma alá nem vonható, sem egyáltalán semmi büntetendő cselekményt el nem követett.

Nem áll tehát, hogy a biróság a feljelentés folytán tárgyalást tüzött ki, mert ezt a limine elutasitotta és nem áll, hogy a panaszlott jogi képviselő privát pereket folytatna, mert ő kizárólag a magyar királyi államvasutakat képviseli.

§§ **Humberték vallomásai.** *Párisból* irják, hogy *André* vizsgálóbiró tegnap hallgatta ki elsőizben a *nagy* Teréz férjét, *Humbert* Frigyest. Ismételt kérdésekre folytonosan azt hangoztatta, hogy a *Rente Viagère* birtositó-társaság alapitása a legnagyobb rendben és a törvény szabályainak értelmében történt. A Crawford-testvérek léteznek és a milliós örökség is megvan. Humbert Frigyest a vallatás alatt láz fogta el és eláju t. Amikor magához tért oly gyönge volt, hogy kihallgatását nem folytathatták és azonnal a rabkórházba vitték. Az ő vallomásával nagyon ellenkezik *Daurignac* Román ama beismerése, hogy a Rente Viagére megalapitása fiktiv vállalkozás volt. Daurignac Emil, akit szintén tegnap hallgattak ki, azzal védekezett, hogy nem tudott Teréz nénjének üzelmeiről és csak félfüllel hallott a Crawford-örökségről, de nem érdeklődött iránta. Azt határozottan tagadta, hogy ő játszotta volna az egyik Crawford-testvér szerepét.

Humbertnének az ujságirókkal folytatott interviujaiból olyanféle célzásokat olvastak ki, mintha Humberték 40.000 frankot bocsátottak volna Pelletan hadügyminiszter rendelkezésére választási célokra. A vádat több párisi lap felkapta, annál is inkább, mivel Pelletan annak idején Frédéric Humbert ellenjelöltje mandátumának megsemmisitése mellett lépett föl. Pelletan, aki ezidőszerint Nizzában időzik, a *Petit Niçois* egyik munkatársának kijelentette, hogy ez is csak olyan rágalom, mint a többi, amelyekkel régóta üldözik.

— Ismertem — ugymond — Frédéric Humbert apját, a volt minisztert, de soha meg nem fordultam náluk. Mikor 1889-ben Grőfülbe vicomte, Frédéric ellenjelöltje megválasztásának megsemmisitését helyeseltem, csupán elvi okból tettem azt, mivel egész életemben ellensége voltam az olyan pénzen vásárolt mandátumoknak. Ezért tettem és nem Frédéric Humbert kedvéért, akitől különben soha egy centimeot se kaptam, nem is kérlem, de aki nem is kinált vele soha.

Páris, január 8.

Humbertné mai kihallgatása alkalmával kijelentette továbbá, hogy feltétlenül megtagad minden feleletet a Crawffordok örökségére vonatkozólag és hozzátette, hogy fenntartja magának, hogy a tárgyalás nagy napján beszéljen, amikor aztán mindent meg fog mondani. *Humbertné* hozzátartozóiról elháritani igyekezett a bünösséget és azt mondotta, hogy az egész felelősséget magára vállalja.

Páris, január 8.

Leydet vizsgálóbiró ma kihallgatta *Humbertnét*. Arra az első kérdésre, hogy kijelentette, sőt határozottan ragaszkodott-e ahhoz, hogy minden, ami a Crawfford-féle örökségre vonatkozik, igaz, Humbertné merészen azt válaszolta, hogy a Crawfford-testvérek élnek és hogy mind őket, mind az örökséget látni fogják.

BUDAPESTI NAPLÓ.

Ujév napján nyolcadik évfolyamába lépett a *Budapesti Napló*. Nyolc év talán nem is hosszu idő, az ember meg sem érik nyolc év alatt, a tölgy alig nő észrevehetően ennyi idő alatt. De az ujság életében nyolc esztendő egész emberöltőnek látszik, mert az ujság nyolc esztendejében száz uj világ támadt, száz másik süllyedt el, uj eszmék nőttek és a régiek számára egész temetőket bontogatott az idő. Nyolc évfolyam hirlapjai, amint itt állanak előttünk sorba rakva, egész tárháza az eseményeknek, irott története és kritikája egy egész korszaknak.

S egyébről is tudjuk, hogy nyolc év nagy idő. Arról, hogy emlékezni kezdünk s hogy hátra is tekintünk már olykor arra az utra, amelyen idáig jöttünk. Ussük föl a *Budapesti Napló* hét éven át elkészült köteteit. Ebben a végtelen betütengerben, a hasábok és ivek rengeteg utvesztőjében mi el nem tévedünk, biztosan járunk köztük, mert ugyanavval a becsületes tárgyilagossággal nézzük nyolc évünk munkáját, mint amelylyel biráltuk benne a világ eseményeit, korunk erköcseit és korunk eszméit. Nem tévedhetünk el e milliónyi betü közt, melyet kezünk vetett papirra, mert e sorok közt megvannak azok a világitók eszmék, melyek bennünket is hevitenek: a nemzeti élet szeretete s a demokratikus törekvések.

És van még egy világosságunk, amely mindig ébren tart bennünket s amely mindig megmutatja utjainkat: a *Budapesti Napló* közönségének ragaszkodása. Ennél a világosságnál látjuk legjobban, hogy nyolcéves utunk alatt milyen könnyen tiportuk le a bogáncsot s hogy milyen örömmel szedtünk föl minden virágot, amelyre utunkban akadtunk. Ennél a világosságnál látjuk, hogy gyönyörü tájakon keresztül jutottunk idáig s hogy további utunkon milyen sok virág nyilik még.

Mi szeretettel gyüjtjük a világ országutjain nyiló virágokat, szeretettel gyüjtjük bokrétába s szeretettel viszszük közönségünk asztalára. Boldogok vagyunk, hogy hét év után, a nyolcadik elején, önhittség nélkül, becsületes meggyőződéssel azt a megnyugvást merithetjük ujságunk köteteiből, hogy szolgáltunk ennek a nemzetnek, védtük és tiszteltük hagyományait, biztunk jövőjében, harcoltunk erköcseinek tisztaságáért, népünk föllvilágosodásáért, müvészetéért, igazáért, az emberszeretet és humanizmus megszentelt követelményeiért. Tudjuk, hogy mindez kevés bér azért a bizodalomért, melyben közönségünk részesitett, de ha nyolc évet sok időnek monditunk arra, hogy dolgozzunk, kevés volt ez a nyolc év arra, hogy megháláljuk olvasóink ragaszkodását.

Igérjük, hogy a jövőben még az eddiginél is hálásabbak lesz ünk.

Január 1-jén uj előfizetés nyilt a *Budapesti Naplóra*. Kérjük azokat az olvasóinkat, akiknek az előfizetése december 31-én lejárt, kegyeskedjenek megujitásáról gondoskodni.

A *Budapesti Napló* uj előfizetőinek tüstént megküldjük *Jókai* Mór hasábjainkon most folyó uj regényének addig megjelenendő folytatásait.

TÁVIRATOK

London, január 8. A winchesteri püspököt kinevezték canterbury érsekké.

Uralkodók látogatása.

Róma, január 8. A *Tribuna* szerint az *orosz cár* látogatását *Rómában* április végére és a *német császárét* május közepére várják.

A pápa köszönete.

Bécs, január 8. *Talliani* pápai nuncius ma délelőtt *Nicotra* uditore társaságában megjelent a városházán, ahol ünnepiesen fogadták és a polgármester fogadótermébe vezették. A nuncius a pápa nevében köszönetet mondott a polgármesternek Bécs városa jubileumi emlékérméért és a pápa sajátkezü aláirásával ellátott levelet nyujtott át a polgármesternek.

Az osztrák ipar segitése.

Bécs, január 8. *Koerber* miniszterelnök a bánya-, vas- és gépiparosok egyesületének memorandumára válaszolva, az egylet elnökségéhez levelet intézett, melyben közli, hogy az illető iparágak által várható állami megrendeléseket sürgősen összeállitják, még pedig nemcsak a folyó évi, hanem a következő két évi szükségletre vonatkozólag is, hogy az ipar, amennyire az állami megrendelésekről van szó, egyenletes és állandó foglalkozásra berendezkedhessen.

E szerint az államvasuti kormányzat a három évben a vasiparnak 80 millió korona értékü megrendelést szándékozik juttatni, mely összeg a többi tárcák keretében tervezett megrendelések által még közel öt millióval emelkedik, nem számitva a viziutak és az uj alpesi vasut épitését. Ugyane célból a kormány tárgyalásokat kezdett a magánvasutakkal is. A miniszterelnök hangsulyozza, hogy nem osztozik abban a nézetben, mintha az iparnak egyedül az állami segély alapithatná meg boldogulását, hanem felszólitást intéz a termelők egyesüléséből származó szövetségekhez, hogy a maguk részéről okos, mértékletes árpolitikával járuljanak hozzá a fogyasztás emelkedéséhez, ami bizonyára el fogja hárítani a termelők most szokásos szervezkedése ellen felmerült aggályokat is és megkönnyiti az üzleti pangás megszüntetését. Végül a miniszterelnök behatóan vázolja a kormány eddigi beruházási intézkedéseit, melyekből kiderül, hogy alaptalan az az aggodalom, mintha a kormány nem tulajdonitana kellő fontosságot az állami beruházási tevékenységnek, vagy a törvényes beruházási programm végrehajtását késleltetné.

Ausztria a tengeren.

Bécs, január 8. Az ipartanácsnak a tengeri forgalomra vonatkozó kérdések előzetes tárgyalására kiküldött albizottsága *Krupp* Alfréd elnöklésével ülést tartott, amelyen a kereskedelmi vasuti és pénzügyi miniszteriumok képviselői és a hadügyminiszterium tengerészeti osztálya is résztvett. Az elnök elsősorban megemlékezett az iparra és kereskedelemre nézve oly fontos kiegyezés létrejöttéről, köszönetet mondván az ebben közreműködött összes tényezőknek. Azután áttértek a napirendre: lovag *Schöller* titkos tanácsos inditványára, mely a kereskedelmi hajók gyorsaságának emelésére szoknak a honvédelem céljaira való felhasználására vonatkozó intézkedésekkel foglalkozik. Beható vita után elhatározták, hogy az inditvány felett véglegesen a hajózási szubvenció szerződések tárgyalásánál fognak határozni. A trieszti kikötő sürgős kibővitésére vonatkozó jelentést, valamint az ehhez benyujtott inditványokat egyhangulag elfogadták. Kolischer ezután referált a dunai utnak egy kombinált vasuti folyam és tengeri forgalomba való bevonásáról és cáfolta azt az állitást, mintha e terv kivitele Triesztnek árthatna.

A szász király állapota.

Drezda, január 8. A király állapotának javulása tovább halad. A hurut kevésbé kinozza a beteget.

A déli vasut.

Páris, január 8. A külföldi érdekek francia birtokosainak nemzeti egyesülete a *cs. k. szabadalmazott déli vasuttársaság* kölvénybirtokosaihoz körlevelet intézett, mely közli az egyesület által az idevágó érdekek védelme céljából kiküldött bizottság jelentését a folytatott tárgyalásokról. A Párisban tartott értekezlet

következtében elhatározták, hogy elsősorban kiegészítő tanulmányokat tesznek a déli vasuttársaság helyzetéről, tekintettel annak jövendőbeli szükségleteire. A bizottság azt hiszi, hogy a tanulmányokat februárig befejezik. Ezután egybehivhatják a kötvénytulajdonosokat, hogy nyilatkozzanak. Végül a bizottság emlékeztet arra, hogy a szelvények rendes beváltása minden kötségen felül áll.

A nisi okmánylopás.

Belgrád, január 8. A lapoknak az a híresztelése, hogy Nisben a király asztaláról elloptak *Lamsdorff* miniszter missziójára vonatkozó okiratokat, már azért sem lehet igaz, mert nincsenek erre a misszióra vonatkozó okiratok.

A bolgár pénzügyminiszter utja.

Bécs, január 8. A Pol. Corr. illetékes helyről arról értesül, hogy *Szárájov* bolgár pénzügyminiszter, aki tegnap Bécsen átutazott, kizárólag azért utazott Párisba, hogy a legutóbbi kölcsönszerződés némely rendelkezéseinek értelmezése körül támadt nézetkülönbségeket szóbeli eszmecsere utján megszüntesse. A miniszter utjának állitólagos más céljára vonatkozó hiresztelések teljesen alaptalan kombinációk.

A svájci vámtarifa.

Zürich, január 8. A *svájci vámtarifa* legközelebb szavazás alá kerül. Ma a szövetségtanács irodájába egy 50.000 aláirással ellátott kérvényt küldtek be. Ezzel megkezdődött a hatalmas agitáció a lakosság körében.

Forradalom Honduraszban.

New-York, január 8. Panamai jelentés szerint a honduraszi forradalmi mozgalom komoly arányokat kezd ölteni. *Sierra* köztársasági elnök vonakodik az elnökséget átadni *Bonillának*, aki Alamapala szigetén várja meg a kongresszus állásfoglalását. Bonillának hadikészületei vannak és az alamapalai parancsnok katonai támogatásban részesiti.

Földrengés.

Bozen, január 8. Kedden este ½11 óratájban Alában kétszer egymásután néhány másodpercig tartó hullámos földrengést éreztek. Kárt nem okozott a földrengés.

Közgazdasági táviratok.

New-York, január 8. A New-York-Herald jelentése szerint a Pennsylvánia vasut eladta a Baltimore-Ohio vasut javára a *Vanderbilt-csoportnak* a birtokában levő Philadelphia-Reading részvények felét. E hirt állitólag Vanderbilthoz közelálló körökből megerősitették.

Washington, január 8. Az e hó 5-iki hivatalos földmivelési jelentésben kitett 9,311.835 bál kihántott gyapotmennyiség megfelel 8,905.503 bál forgalomképes gyapotnak.

New-York, január 8. (*Terménytőzsde.*) (*Zárlat.*) *Gyapot:* New-Yorkban helyben 8.90 (8.90). Januárra 8.62 (8.57). Áprilisra 8.65 (8.60). New-Orleansban helyben 8.⁹/₁₆ (8.⁹/₁₆). — *Petroleum:* Stand white New-Yorkban 8.30 (8.30). Stand white Philadelphiában 8.25 (8.25). Rafined in Cases 9.60 (9.60). Credit Balances at Oil City 1.54 (1.51). — *Zsir:* Western steam 10.30 (10.30). Rohe és Brothers 10.50 (10.50.) — *Tengeri* irányzata szilárd. — Januárra 57.¾ (57.—). Márciusra 53.— (—.—). — Májusra 49.— (48.⅝). *Buza* irányzata szilárd. — Piros őszi helyben 79.¾ (79.⅛). Januárra —.— (—.—). Márciusra —.— (—.—). Májusra 80.¼ (79.⅛). Jul.-ra 78.¼ (77.¾). Gabona szállitási dija Liverpoolba 1.⅛ (1.⅛). — *Kávé:* fair Rio 7. sz. 5.⅛ (5.⅛). — Jan.-ra 4.20 (4.25). Áprilisra 4.50 (4.50) — *Liszt:* Spring Wheat clears 3 — — 3.10 (3.— — 3.10). *Cukor:* 3.⁷/₁₆ (3.⁷/₁₆). *Ón:* 27.15—27.32. (27.¼—27.½). — *Rés:* 12.25— —.— (12.20—12.40). (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Chicago, január 8. (*Terménytőzsde.*) (*Zárlat.*) *Buza* irányzata szilárd. — Jan.-ra 72.⅛ (71.⅞). — Márciusra —.— (—.—). — *Tengeri* irányzata szilárd. — Jan.-ra 47.¼ (47.—). — *Zsir:* Jan.-ra 10.90 (10.82). Máj.-ra —.— (—.—). — *Szalonna* short clear 9.06 (9.06— —.—). — *Sertéshus:* Májusra —.— (—.—). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

KÜLÖNFÉLÉK

Fata morgana.

Tüzel a déli nap, lánggal ég a puszta,
Szikrázó menny boltját felhő meg nem uszsza,
Tovehátról vándor hiába tekintget,
Oázisra nem lel sovárgó tekintet.

Egyszín piros minden: csak fehérlő csontok
Mutatnak itt, amott szemvakitó pontot.
Néha árny is suhan, ha kibontott szárnyval
Zsákmányt kisérő sas száll a légen által.

Ellankad a teve, eleped a vándor,
Szomjúságtól, hőtől támad lázas mámor.
Táguló szemében délibáb tükröződik,
Pálmák közt fakadó csermely fut a földig.

Húrik táncot járnak, hívják ölelésre,
Kéjtől buzog ismét megsürüdött vére,
Ott látja köztük azt, kiért minden vágya
Mint a lepke, repült . . . s most csókját kinálja.

Kitárja két karját, s a fényalak lebben,
Selymes, szép fejecske pihen széles mellen,
Már az ajkát éri, övé lesz hát végre . . .
De a halál gyorsabb, az kapja ölébe.

Sivatag éltemben soká remény hurcolt,
Perzselő nap heve én felettem úr volt,
Prédát leső ölyvek feketén kisértek,
En türtem, szenvedtem, reménykedtem érted.

El nem érhettelek: mindig a magasban
Lebegett a képed. Csókom el nem csattant
Soha az ajkadon. Kéjvágytól remegve
Nem mondottad soha: Szeretlek. Szeretsz-e?

És ha én sóhajtom, még csak meg se hallod,
Elnyeli a puszta a kiáltó hangot,
Tűz a nap, kiégek, reményem is elhágy,
Nincsen már velem más, csak a féktelen vágy.

S hogy az éj rám borul, — élet éje, halál! —
Képzeletem mégis, liliom, rád talál,
Lázas agygyal látom, hogy leszállasz hozzám,
Virágszirom-kézzel cirogatod orcám.

Csillagragyogású szemeidből könny hull,
Elkisér emléke siromba földön túl,
Ajkaddal fogod fel utolsó sóhajom . . .
Boldog vagyok. Álom, ejts rabul, alhatom!

Dénes Tibor.

Az udvari bál toalettjei.

A tegnap este lezajlott bécsi udvari bál káprázatos toalett-pompája az idei divat fényes bevonulása volt. Noha az udvari etikett korlátai miatt stilben és szabásban nem nyilvánulhatott meg kellőképpen, részleteiben érdekesen és szinesen mutatkozott be. A szabászat remekműveinek tömkelegében a farsangi divat két elonja tünt fel: a rojt és a márványszinekben tündöklő paillette. Az előbbi szerpentinszerü hullámzásban pompásan simul a legdivatosabb szabáshoz; az utóbbi pedig, melyet divatszalonokban nacrée-nek hivnak, szivárványszineivel, csudás effektusaival szinte elkápráztatja szemünket. E két momentumon kivül feltünnek a Louis XV. motivumok; a rózsa-guirlandok és stilizált csokrok s a szőlőminta gyakori alkalmazása. A fehér és ezüst-szinek ezuttal is dominéltak a bálteremben.

Mária Jozefa főhercegasszony, aki Albert szász királyt gyászolja, káprázatóan szép lila duchesse-öltözéket viselt, amelynek fehér tüll voilirozása remekbe készült; a paillettek és az à la Grécque bordureök pompásan festettek. A csodaszép öltözéken rokoko-koszoru volt a diszités, amelyeket gyémántszegélyek fogtak körül. A koszoruk közepén liaszinü krizantémumok a himzés mestermüvei. A főhercegasszony igazgyöngy-colliertés remek brilliánsdiadémot viselt.

Mária Valéria főhercegasszony toalettje fehér ezüst-brokát öltözék ezüsthimzéssel és orchideákkal; az uszályt és az aljat köröskörül cobolyprém övezte. A derék brilliánsokkal van telehintve és élővirágokkal feltüzdelve. A fenséges asszony nyakán és haján gyönyörü gyémántok csillogtak.

Koburg Karolin hercegnő virággal átszőtt zöld brokát toalettet viselt, zöld mousselinnel. Nagyon izlésesek a toalett marguerite-tüllből készült szárnyalaku ujjai s a derék diszitése. — *Kapnist* grófné, az orosz nagykövet felesége gyönyörü szép kék mousselin-toalettet öltött, szivárványszinü paillette-tüll diszszel. A szoknyát virágguirlandok szegélyezik, a derekat pedig kék tüll ékesiti. — *Lady Plunkett*, az angol nagykövet felesége fehér duchessruhában jelent meg, krémszinü csipkeapplikációkkal s ezüst paillette-diszszel. — *Montenuovo* hercegné toalettje: Zöld liberty fehér ezüst paillette-tüll. A derekat gyöngyrojtok fedik s zöld levelekre tüzött pompás liliombokréta disziti. A toaletthez csodásan illettek a hercegnő remek smaragdékszerei. — *Esterházy* hercegné: Almazöld velour-mizorir öltözék. Az alj diszitése: szőlőfürtök gyémántokból. — *Cziráky* Mária grófné: Mária Lujza-stilü fehér duchesse princesse-ruha, ezüst himzéssel. — *Erdődy-Draskovich* grófné: fehér csipke-applikációs öltözék, virágokkal és drágakövekkel diszitve. — *Harrach-Taxis* grófnő: Lila atlasz-toalett babérlevélalaku ezüsthimzéssel és csokrokkal. Az uszályon gyönyörü duchess-csipkedisz, a derékon ezüst-himzés és csipkék. — *Attems* Carola grófné: Arany pálmalevélmintával átszőtt fehér brokát toalett. — *Fürstenberg* Irma hercegnő: Rendkivül bájos toalett. Iris és opál csillámmal átszőtt fehér selyem, szőlőfürt-csipke és gyémántdiszszel. — *Schwarzenberg* Teréz hercegnő: Csipkével diszitett zöld atlaszruha, széles ezüst Van-Dyck gallérral. — *Esterházy* Móricné grófnő: Ezüsttel átszőtt fehérselyem, remek strucctoll-diszszel és gyémánt-ékszerekkel. — *Kinsky-Metternich* Lily grófné: Fehér ezüsttoll, opálpaillette-tel s szivárványszinü kristály-gyöngyrojtokkal. A derékon fehér rózsaguirlande s egy szál kék szalagra tüzött rózsaszinü rózsa. — *Esztáray-Hadik* grófnő: Fehér toalett csipkékkel s neuve és zöldszinü orchidea-applikációkkal. — *Chotek-Rédey* grófné: Fehér atlaszruha, zöld és kék applikációkkal, rózsaguirland, prém és csipkediszszel. — *Kinsky Elisa* grófné: Zöld toalett, ezüsttollal. — *Clary-Pejachevich* grófné: Kék moire-Tyaryne-toalett, cobolyszegélylyel és világoskék mousselinnel. — *Wyndenbruck Esterházy Misa* grófné: Tüllruha paillette és gyöngydiszszal. A derékon s a decolletagenál chinchillaprém és orchideák.

+ **Bismarck és a franciák.** Nosch tábornok emlékiratai most jelennek meg egy német folyóiratban. Egyik legérdekesebb fejezete ennek, amelyben az 1871-iki előzetes béketárgyalást irja le a tábornok a poroszok és franciák közt, igy hangzik:

— Érdekes tárgyaláson vettem részt tegnap, — irja Nosch — alkalmam nyilt meghallgatni Bismarcknak Thiers-rel és Favrerral való tanácskozását. Bismarck alaposan megkinozta a franciákat. Éppen kifelé indultam, amikor Thiers ablakot nyitott; csakhogy éppen szóljak, azt mondottam, nagy a meleg. Amire Thiers igy felelt:

— Kivált, ha igy bánnak az emberrel.

A két francia roppant bőbeszédü volt. Bismarck végre ki is fakadt:

— Ez nem járja, igy soha tovább nem jutunk. Arra kérem az urakat, szíveskedjenek ellenkező ajánlataikat egészen kurtán megtenni.

Thiers: De csak meg kell okolni őket?

Bismarck: Arra semmi szükség. Annyi készültséget föl kell tételezniök rólam, hogy magam meg tudom találni az okokat. Egyáltalán arra kell kérnem az urakat, szíveskedjenek szavaikat jobban fékentartani. Franciaországnak önök az urai és tehetnek, amit akarnak, hölott engem utasításaim kötnek. Méltóztatik tudni, hogy hétfőn megkezdjük Páris bombázását, ha addig el nem készülünk, s ezt a nyelvet majd bizonyára megértik önök. Hét órája ülünk már ma együtt s még se készültünk el; az egészségem el nem birja ezt.

A franciák egészen összezsugorodtak, amig Bismarck beszélt s végre távoztak.

•

+ **A hajdarabadi nizám ünnepélye.** A delhii indiai császári koronázási ünnepélyek alatt a hajdarabadi nizám a durbarra összesereglett indiai fejedelmek tiszteletére nagyszerü éjjeli ünnepélyt, egy *arab éjszakát* rendezett a történelmi nevezetességü Ludlow kastélyban. A Ludlow-Castle most az európai klubé s a nizám százezer koronát fizetett azért, a miért két hétre átengedték. A nizám vendégeit egy emelvényen fogadta, mely pazar, aranyhimzésü, sárga selyemtakarókkal volt leteritve. Hasonló keleti pompával voltak felszerelve azok a pavillonok és sátrak, melyekben remek ételeket és italokat szolgáltak fel. Semmi sem hiányzott, amit pénzen meg lehetett szerezni. A legnagyobb pavillon kivül-belül aranyhimzésü, drága selyemmel volt kibélelve s a földet mérhetlen becsü szőnyegek boritották. Ahova az ember csak nézett, mindenütt drágakövekkel kirakott vertaranytálakon és tányérokon akadt meg a szeme. Az utakat fantasztikus ruhába bujtatott hindu szolgák szegélyezték, akik ugy álltak ott, mintha szobrok lettek volna, mindaddig, mig föl nem váltották őket. Mikor beállt az est, pazar világosság gyult ki a kert utain, lugasain és a bokrok alatt. A legnagyobb feltünést azonban mégis a nizám lovas-testőrsége képezte, ragyogó ruháju, szénfekete nubiai szerecsenek, hófehér lovakon.

•

+ **Érdekes névjegy-gyüjtemény.** Egy előkelő francia tudósnak, aki az Institutnek is tagja, még fiatal korában, ezernyolcszázötvennyolcban az az ötlete támadt, hogy a császárság kikiáltása után két-három miniszter-ismerősénél leadja névjegyét. Udvariasságának persze hasonló eljárás volt a következése s ez a körülmény azt az elhatározást keltette benne, hogy valamennyi miniszterrel végigcselekedje ugyanezt a processzust. Azóta ujesztendő napján évről-évre, de meg minden kormányváltozáskor is leadta névjegyét az uj miniszteréknél s a viszonzásul kapott névjegyek az évek során — ötven év alatt — egész gyüjteményvé szaporodtak, amelyben ötven év összes miniszterei képviselve vannak névjegyükkel.

•

+ **A börtönélet Marokkóban.** *Griffith* Artur angol írnagy nagyon zord képet fest egy folyóiratban a marokkói börtönökről. Tangerben például a bünösöket csak nem szerint választják el egymástól, különben pedig egybe vannak préselve gyilkosok, kikre kivégzés vár, adósok, kiknek vagyonát elárverezték és kisebb kihágás miatt elitélt emberek, akik csak megkorbácsolásra vannak elitélve. Ez ugy történik, hogy a delikvenst hasra fektetik lefogják kezeit és lábait s azután sodrott bőrostorral véresre korbácsolják. Ezt a sorsot az asszonyok sem kerülik el, ezeknek azonban csak a talpukat korbácsolják meg. Az arabok azt állitják, hogy a megkorbácsolás után az ember sokkal egészségesebb s rendesebb a vérkeringése. Minden kadinak joga van testi fenyitékre itélni valakit, még pedig korlátlan mérvben, de viszont őket is megkorbácsoltathatja a szultán. Sok mór börtönben az őrülteket összezárják a gonosztevőkkel, mert Marokkóban csak egyetlen tébolyda van, egy tető nélküli karam, hol a szegény őrülteknek az időjárás minden viszontagságát el kell szenvedniök. A veszedelmes őrülteket egész napra karóhoz kötik s láncukat csak éjszakára hosszabbitják meg annyira, hogy lefekhessenek. Akinek nem küldenek be élelmet a hozzátartozói, az rendesen éhen hal.

*

+ **Titkos asszony-szövetség Angliában.** Radnor grófság Rehoyader nevü városkájában furcsa dolgok történtek a minap. A város házait, kerítéseit és jáit szines falragaszokkal ragasztottak tele, melyre ökölnyi betükkel a következő felhivás volt nyomtatva:

— Rebekha és leányai a mai naptól kezdve minden este a sziklákon gyülekeznek.

Este felé száznál több kendőbe burkolt asszony bandukolt apró lámpással és szigonnyal kezében a megjelölt helyre. A rendőrség azonban megakadályozta a gyülekezést, mire az asszonyok a lazacokban bővelkedő Wye folyó partjára siettek. A lámpások fénye a partra csalogatta a halakat, ugy, hogy a szigonnyal felfegyverzett nők csakhamar dus zsákmányra tehettek szert. Rebekha és leányai végül lassu és ünnepélyes léptekkel a rendőrfőnök és a polgármester lakása elé vonultak s a halakat ajtaikra, valamint a városháza kapujára szegezték. Rhoyader halászai másnap tiltakoztak az asszonyok garázdálkodása ellen, mely mindnyájukat megfosztja keresetüktől. Ám a hatóság tehetetlen volt a fehérnéppel szemben. A dühös asszonyok több izben a halászokat is alaposan elnáspágolták s midőn az előljáróság a szomszéd fővárosból rendőri asszisztenciát kért, megakadályozták, hogy a rendőrök szállást kapjanak. Egy fogadós mindazonáltal kvártélyt adott a rendőröknek, mire az asszonysereg lerombolta házát és a romokon máglyát gyujtott.

*

+ **A költő hirneve.** Björnstjerne Björnson egy stockholmi látogatása alkalmával Hedberg Ferenc költővel sétálgatott a Norrbro-n, a nagy hidon, amely a régi városrészt köti össze Norrmalm-mal. Björnson csodálkozott, hogy Hedberget, aki végre is hires költő, senki sem üdvözli.

— Norvégiában — mondta Björnson — mindenki ösmer engem és mindenki köszön nekem. Mindjárt be is bizonyitom, ha akarja, éppen itt jön egy norvég.

A közeledő norvég az akkoriban Stockholmban állomásozó norvég vadászezred egyik gárdistája volt. Björnson megszólitotta a katonát és megkérdezte:

— Nem ismer engem?

— Nem, — felelt zavarodottan a katona, — de mégis, mintha már láttam volna, nem maga a Nielsen sertőző innen Drammelből?

Hedberg nem fojthatott el egy csendes mosolyt, Björnson pedig megnyult arccal hallgatott.

*

+ **Iszákosok egyenruhája.** Saigonban szokatlan módon bünteti meg *Coronat* tábornok az iszákos katonákat. Az ottani csapatokban nagy mértékben dul az iszákosság, s minthogy minden szigor hiábavaló volt, elrendelte a tábornok, hogy akit háromizben büntetnek meg iszákosságért és ezután is visszaesik ebbe a bünbe, az külön egyenruhát fog kapni, amely csakis az iszákosok megbélyegzésére szolgál.

KÖZGAZDASÁG

Ipar és kereskedelem.

Az Iparegyesületből. Az *Országos Iparegyesület* összes szakosztályai ma este lovag *Falk* Zsigmond elnöklete alatt látogatott ülést tartottak, amelyen dr. *Kunos* Ignác, a keleti kereskedelmi akadémia igazgatója tartott felolvasást a *magyar ipari termékek keleti vonatkozásairól.*

Előadását két részre, egy tudományosan elméletire és egy gyakorlatira osztotta. Az előbbiben azt a hatást mutatta ki, melyet a Kelettel való érintkezést gyakorolt ugy az iparossági fogalmakra, mint azok nyelvi elnevezéseire, megvilágitva azokat a különböző korszakokat is, melyekben e hatások történtek. Különösebben érdekes a török hódoltság kora, melynek másfélszázados uralma alatt sokat tanultunk a nálunk letelepedett török iparosoktól. Az előadás másik része a fogyasztó Kelettel és azzal a kérdéssel foglalkozott, hogy mi módon volna a magyar ipar belevonható a keleti szükségletek érdekkörébe. Fontos dolognak tarja az előadó, hogy akt a Kelet részére gyártani akar, annak mindenekelőtt az illető országok izlését és mindennapi szükségletét kell ismernie és hogy tanulmányoznia kell az illető népek kezdetleges iparában megnyilatkozó müzlést és mindazokat a mellékkörülményeket, melyekhez a kivitelre szánt cikkeknek alkalmazkodniok kell. Erre pedig a legalkalmasabbnak találja az előadó egy oly gyüjtemény összeállitását, mely egyfelől azt mutatja meg, hogy mit és miły módon termelt maga a Kelet, másfelől meg azt, hogy az európai ipartermelés miket produkált már eddigelé a Kelet részére. Csak ily szemléltető gyüjtemény mellett válhatnék lehetségessé, hogy szinről-szinre meg lehessen ismerkedni a keleti népeknek hagyományosan átörökött ipari izlésével és a mindennapi élet ezernyi részleteiben megnyilatkozó szükségleteivel. Ily gyüjtemény létesitése már folyamatban van. A keleti kereskedelmi akadémia már hozzájutott a balkánbeli országok ipari, nemzetgazdasági és néprajzi életére vonatkozó tárgyak gyüjteséhez és teljes hatóságának, a tanügyi kormánynak erkölcsi és anyagi támogatásával a közel jövőben meg is fogja e gyüjteményt nyilatkozni; hasznos okulására tanulékony iparosainknak és Kelet piacai felé törekvő gyárosainknak.

A rendkivül érdekes előadásért, amely a hallgatóság figyelmét mindvégig lekötötte, az elnök meleg köszönetet mondott az előadónak és az ülést bezárta.

A miskolczi kereskedelmi kamara uj titkára. *Miskolcz*ról táviratozzák: A kereskedelmi és iparkamara ma közgyülést tartott, amelyen bejelentették *Szentpály* István volt titkár lemondását ez állásáról, mert Miskolcz város polgármesterévé választatott. *Radvány* István királyi tanácsos, elnök elismerő szavakban bucsuzott el a jelenvolt Szentpálytól, mire *Szentpály* mély megbatottsággal mondott köszönetet a kamarának, melynek tizenkét éven át volt titkára. Ezután *Sugár* Ignác másodtitkárt választották meg a miskolczi kereskedelmi kamara titkárává.

A M. Kir. Államvasutak áruforgalma az elmult évben *kedvezőbb* volt, mint ahogy várni lehetett. Feladatott a mult évben 2,542.341 kocsirakomány fizető áru, ami 1½%-kal több, mint az előző évben, megjegyezvén, hogy ezen többlet csak az utolsó évnegyed eredménye, mig az előző időben a forgalom az 1901. évi rossz termés után kisebb volt, mint ezen évben. Igy pedig a mult évi feladás a legnagyobb lett, amely eddigelé a M. Kir. Államvasutakon és az általuk kezelt helyiérdekü vasutakon eléretett, amihez első sorban a nagyobb gabona-, másodsorban a nagyobb élőállat- és harmadikban a nagyobb kőforgalom járult hozzá. De nagyobb volt a liszt-, szilva-, mész- és répafeladás is, mig a szén-, érc-, fa-, vas- és cukorfeladás kisebb volt 1902-ben, mint 1901-ben.

Mennyiségre nézve a feladott áruk között elsősorban állott a mult évben is a szén 619.670 (— 9896) kocsival, második sorban a fa 288.226 (— 12.287) kocsival, harmadikban a gabona 248.976 (+ 19.997) kocsival. Érdekes, hogy a lisztfeladás 98.080 kocsi, ami 1750 kocsival több, mint az előző évben. Ugyanez áll az élőállatok feladására nézve is, amelyekből feladatott 1902-ben összesen 127.423 kocsi, ami 11.268 kocsival, vagyis kerek 10%-kal több, mint az eddigi legnagyobb állatforgalmi évben (1894.), amidőn sertéskiviteli forgalmunk, az 1895. évben fellépett sertészvész előtt, tetőpontját elérte. Megemlitjük végül, hogy a darabáruk szállitása a mult évben 621.115 kocsit vett igénybe, ami 15.432 kocsival több, mint az előző évben és csaknem negyedrésze az inditott egész kocsimennyiségnek. A fenti adatokban az érkezett (leadási), valamint az átmeneti áruk mennyisége, amely eddigelé még pontosan meg nem állapitható, nincsen beszámitva; a feladási árukra vonatkozó fenti adatok után is az általános gazdasági viszonyok némi javulására lehet következtetni, ugy hogy kivált a folyó évi jótermés és a most már több év óta stagnáló vasuti és egyéb épitkezés fellendülése esetében ismél jobb reményekkel nézhetünk a jövő elé.

A magy. kir. Államvasutak igazgatósága közli, hogy a folyó évi szeptember hó 3-tól életbeléptetett azon határozmányok, amelyek szerint a Fiumeba és a vámkülföldre rendelt gabonaszállitmányok és őrlemények soronkivül szállittatnak és a rakodási idő kileno nappali órára korlátoztatik, 1903. január 1. napjától kezdve hatályon kivül helyeztetett. Ebből folyólag a jelzett naptól kezdve a szállitmányok felvételére, továbbitására és rakodására az üzletszabályzat és díjszabások általános határozmányai ismét korlátozás nélkül mérvadók.

A Dunagőzhajózási Társaság közli, hogy az árufelvételt *Linz, Korneuburg, Nussdorf, Bécs* (Práterrakpart, északi vasut rakodó és dunaparti pályaudvar) *Pozsony, Budapest* (dunaparti pályaudvar is) állomásoknak egymásközti forgalmában január hetedikén megnyitotta.

Szeszárak. A kontingens nyerssszesz ára *Budapesten* 36.— korona pénzben, 37.— korona áruban. *Bécsben* a kontingentált készáru 35.80 korona pénzben, 36.20 korona áruban.

Szarvasmarhavásár. (A budapesti marhavásártéri vásári pénztár részvénytársaság tudósitása.) Felhajtás: Vágómarhák. Magyar ökör 984 darab, magyar tehén 489 darab, szerbiai ökör 954 darab, szerbiai tehén 70 darab, növendékmarha 20 drb, bivaly 75 drb, bika 126 darab, összesen 2718 drb. Gazdasági marhák: Igás- és hizlalni való ökör — darab, fejőstehén 126 darab, igás bivaly — darab, tinó — darab, bika — darab, üsző — darab. Eladási árak ezen tudósitás zártáig: Vágómarhákért: Magyar hizott ökör, legjobb minőségü 64.— K.-tól 68.— K.-ig, kivételesen 70.— K., 100 kilónként élő sulyban, középminőség 56.— K.-tól 62.— K.-ig, silányabb minőség 50.— K.-tól 54.— K.-ig. Magyar legelőmarha jobb minőségü 50 K.-tól 58.— K.-ig, kivételesen —.— K.-ig. Silányabb minőségü 44 K.-tól 48 K.-ig. Tarka hizott ökör, legjobb minőségü 66.— K.-tól 70.— K.-ig, kivételesen — K.-ig, középminőség 56 K.-tól 64.— K.-ig, silányabb minőség 48 K.-tól 54 K.-ig. Szerb és boszniai ökör legjobb minőség 50 K.-tól 60.— K.-ig, kivételesen 62 K.-ig, silányabb minőség 42.— K.-tól 48.— — K.-ig. Bika jobb minőségü 56 K.-tól 70.— K.-ig, kivételesen 73.— K.-ig, silányabb minőségü 44.— K.-tól 54.— K.-ig. Bivaly 32 K.-tól 42 K.-ig, kivételesen 46.— K.-ig. Magyar tehén 40.— K.-tól 56.— K.-ig, kivételesen —.— K.-ig. Tarka tehén 42.— K.-tól 68.— K.-ig, kivételesen 72.— K.-ig. Mind 100 kilónként élő sulyban. Gazdasági marhákért: Igás ökör elsőrendü —.— K.-tól —.— K.-ig kilogrammonkint, kivételesen —.— koronától —.— K.-ig páronkint, középminőségü —.— K.-tól —.— K.-ig 100 kilónként —— K.-t — K.-ig páronkint, silányabb minőség —— K.-tól — K.-ig 100 kilónként, — K.-tól —— K.-ig páronkint. Hizlalni való ökör fehér — kg.-kint —.— K.-tól —.— K.-ig. Fejőstehén keresztezett szines 150 K.-tól 240 K.-ig darabonkint, bonyhádi faj 220 K.-tól 320 K.-ig darabonkint, kivételesen — K.-tól — K.-ig. Igás bivaly —.— K.-tól —.— K.-ig páronkint.

Vágómarhából a felhajtás 300 drbbal nagyobb volt, mint a mult héten, minőségre nézve jobb áru volt felhajtva, mint az utolsó időszakban, miért is a jó közepes és gyengébb minőségek árai 1—2 K.-val métermázsánkint hanyatlottak, a vételkedv kielégitő lévén, a készlet elfogyott. A fejőstehén-üzlet változatlan maradt.

Borjuvásár. 1903. évi január hó 8-án. (A budapesti marhavásártéri vásár-pénztár részvénytársaságtól.) Felhajtás: Belföldi élő borju 378 drb, leölt borju 5 db, bécsi borju —— db. — db., növendékmarha 25 darab, bárány élő 25 darab, leölt bárány 258 darab. Árjegyzések. — Belföldi élő borju I. rendü 86—100 f.-ig, kivételes 104 f.-ig, II. rendü élő borjukért 74—84 f.-ig, 1 kilónkint, leölt borju I. r. 100—108 f.-ig, II. r. — f.-tól —— f.-ig, kivét. f. kilónkint levonás nélkül. Rugott borjukért 40—54 f.-ig. Növendékmarha — f.-tól — f.-ig. I. r. —— f.-ig, középminőségü 42—56 f.-ig. alárendelt —— f.-ig, 1 kilónkint. Bárány élő 14—16 k., leölt bárány —— K. kivételesen ár —— k.-ig páronkint. — Az irányzat általában élénk, a vásár gyors lefolyásu volt.

Sertéskonzumvásár. (A székesfővárosi sertésvásár és közvágóhid intézősége.) Január 8-án. Felhajtás: Zsirsertés, ugymint öreg I. rendü 350 kilogrammon felül —— darab, II. rendü 280—350 kilogrammig —— darab, kanló — darab, silány — darab, fiatal nehéz 300 kilogrammon felüli — darab, közép 220—300 kilogrammig — darab, könnyü 220 kilogrammig — darab, süldő — darab, malac — kilogrammig — darab. Összesen — darab. Hussertés ugymint: nehéz 300 kilogrammon felül — darab, könnyü 250—300 kilogrammig — darab, süldő — darab, malac 40 kilogrammig — darab. Összesen — darab. Felhajtás összege 1485 darab. Előző napi maradvány 93 darab, összesen 1568 darab. Eladatott 1181 db. Maradvány 387 db. A vásár irányzata élénk. Az árak változatlanok. — Következő árak jegyeztettek: Zsirsertés: Öreg I. r. 350 kgr.-on felül 94—100 fillérig, II. rendü 280—350 kilogrammig 94—98 fillérig, selejtezett — fillérig, silány 87—90 fillérig, fiatal nehéz 300 kilogrammon felül 96—102 fillérig, fiatal közép 220—300 kilogrammig 90—100 fillérig, fiatal könnyü 220 kilogrammig 87—92 fillérig, süldő ——— fillérig, malac ——— fillérig. Hussertés: Nehéz 300 kilogrammon felül ——— fillérig, könnyü 140—300 kilogrammig ——— fillérig, süldő ——— fillérig, malac 40 kilogrammig ——— fillérig. Árak minden levonás nélkül kilogrammonkint, élősulyban.

A budapesti gabonatőzsde.

Budapest, január 8.

A mai buzaüzlet szilárd irányzattal nyilt meg. Forgalomba került 15.000 métermázsa buza 2½—5 fillérrel magasabb árakon.

Rozsban 5 fillérrel emelkedtek az árak.

Zabban nyugodt volt az irányzat.

Uj tengeriben jóminőségü árura élénk volt a kereslet, selejtesebb árut csak alacsonyabb áron lehetet elhelyezni.

Eladatott:

Buza. Tiszavidéki: 500 mm. 81·5 k. 8 K. 57½ f., 500 mm. 81·5 k. 8 K. 50 f., 100 mm. 82 k. 8 K. 47½ f. 500 mm. 81 k. 8 K. 50 f., 2000 mm. 81 k. 8 K. 50 f., 100 mm. 80·5 k. 8 K. 45 f., 500 mm. 80·5 k. 8 K. 45 f., 100 mm. 80·5 k. 8 K. 47½ f., 100 mm. 82 k. 8 K. 47½ f., 800 mm. 80·5 k. 8 K. 40 f., 300 mm. 80 k. 8 K. 40 f., 100 mm. 80 k. 8 K. 40 f., 400 mm. 80 k. 8 K. 50 f., 100 mm. 80 k. 8 K. 22½ f. sárga, 100 mm. 79·5 k. 8 K. 27½ f., 1050 79·5 k. 8 K. 22½ f. felső, 750 mm. 79·5 k. 8 K. 22½ f. felső, 100 mm. 79·5 k. 8 K. 22½ f. sárga 300 mm. 79 k. 8 K. 05 f. sárga, 400 mm. 77·5 k. 8 K. 05 f. sárga.

Fejérmegyei: 1000 mm. 77·5 k. 8 K. — f., 500 mm. 77 k. 8 K. 05 f., 200 mm. 77 k. 8 K. — f., 350 mm. 76 k. 7 K. 92 f. sárga.

Pestmegyevidéki: 100 mm. 80 k. 8 K. 35 f.. 100 mm. 79 5 k. 8 K. 35 f., 300 mm. 79·5 k. 8 K. 35 f., 250 mm. 77·5 k. 8 K. 15 f., 200 mm. 78 k. 8 K. 25 f., 400 mm. 77·5 k. 8 K. 05 f. sárga. 300 mm. 79 k. 8 K. 05 f. Budára szállitva, 400 mm. 77 k. 8 K. 10 f., 200 mm. 76 k. 8 K. 05 f., 250 mm. 76 k. 7 K. 90 f. Budára szállitva.

Felsőmagyarországi: 200 mm. 77 k. 8 K. — f.

Bánsági: 300 mm. 77·5 k. 8 K. 15 f., 200 mm. mm. 77·5 k. 7 K. 75 f. keverékes.

T.-Becsei: 500 mm. 79 k. 8 K. 22½ f.

T.-Kanizsai: 500 mm. 79 k. 8 K. 20 f.

Pádéi: 100 mm. 78·5 k. 8 K. 15 f.

Kulai: 100 mm. 78·5 k. 8 K. 15 f.

Bácskai: 100 mm. 78·5 k. 8 K. 30 f.,

Mind három hónapra.

Rozs: 300 mm. 6 K. 72½ f., 200 mm. 6 K. 70 f. paritásra, 1000 mm. 6 K. 70 f., 100 mm. 6 K. 70 f.

Tengeri: 200 mm. 5 K. 50 f. ab Kőbánya, 100 mm. 5 K. 20 f. parításra.

Készpénzfizetés mellett.

A készáru hivatalos jegyzése a budapesti áru- és értéktőzsde szokásai szerint készpénzben 50 kilogrammonkint. — A minőség hektoliterenkint és kilogrammonkint.

Buza		Kilós	50 kilogramm ára K.-tól	50 kilogramm ára K.-ig	Kilós	50 kilogramm ára K.-tól	50 kilogramm ára K.-ig
Tiszavidéki	uj	76	0.—	0.—	80	8.20	8.25
"	"	77	0.—	0.—	81	8.2[illegible]	8.3[illegible]
"	"	78	8.10	8.15	82	8.30	8.45
"	"	79	0.—	0.—	—	—.—	—.—
Fehérmegyei	"	76	7.85	7.95	80	8.10	8.15
"	"	77	7.90	8.—	81	8.15	8.25
"	"	78	8.05	8.15	82	8.20	8.35
"	"	79	0.—	0.—	—	—.—	—.—
Pestvidéki	"	76	7.85	7.90	80	8.—	8.15
"	"	77	7.85	8.—	81	8.15	8.25
"	"	78	7.00	8.15	82	8.20	8.3[illegible]
"	"	79	0.—	0.—	—	—.—	—.—
Bánsági	"	76	7.80	7.85	80	8.05	8.20
"	"	77	7.90	7.95	81	0.—	0.—
"	"	78	7.95	8.05	82	—.—	—.—
"	"	79	0.—	0.—	—	—.—	—.—
Bácskai	"	76	7.85	8.05	80	0.—	0.—
"	"	77	8.—	8.15	81	—.—	—.—
"	"	78	8.15	8.20	82	—.—	—.—
"	"	79	—.—	—.—	—	—.—	—.—

Egyéb gabonanemüek			Kilós	50 kilogramm ára K.-tól	50 kilogramm ára K.-ig
Rozs	uj	elsőrendü	70—75	6.55	6.70
"	"	másodrendü	—	6.40	6.15
Árpa	"	takarmány	60—62	5.70	5.90
"	"	égetni való	62—64	5.50	5.60
"	"	sörfőzésre való	64—66	6.40	6.50
Zab	"	—	39—41	6.25	6.35
Tengeri	ó	bánsági	—	5.10	5.40
"	"	másnemü	—	0.—	0.—
Repce	uj	káposzta	—	10.—	10.50
"	"	bánsági	—	0.—	0.—
Köles	"	—	—	5.75	6.—

A határidőüzlet folyamán a következő kötések történtek:

Aprilisi buza 1903. : 7.70—7.72—7.70—7.71
Aprilisi rozs 1903. . 6.66—6.67
Aprilisi zab 1903. . 6.08—6.07
Májusi tengeri 1903. . 5.68—5.67—5.66
Augusztusi repce 1903. —.——.—

Déli egy órakor a következő záróárakat állapították meg hivatalosan a tőzsdén:

Aprilisi buza 1903. . . . . . . 7.71— 7.72
Aprilisi rozs 1903. . . . . . . 6.66— 6.67
Aprilisi zab 1903. . . . . . . 6.07— 6.08
Májusi tengeri 1903. . . . . . . 5.66— 5.67
Repce augusztusra 1903. . . . —.——.—

Délután fél 5 órakor zárul:

Aprilisi buza 1903. . . . . . . 7.70— 7.71
Aprilisi rozs 1903. . . . . . . 6.67— 6.68
Aprilisi zab 1903. . . . . . . 6.07— 6.08
Májusi tengeri 1903. . . . . . . 5.66— 5.67
Augusztusi repce 1903. . . . . —.——.—

A budapesti értéktőzsde.

Budapest, január 8.

Az előtőzsde alacsonyabb külföldi jegyzésekre lanyha irányzatot követett, az árak mérsékelten visszaestek.

Délben a forgalom igen szük korlátok között mozgott, mihez képest az árak ingadozása is csekély maradt.

Az előtőzsdén kötöttek: Osztrák hitelrészvény 689.25—691.75. Magyar hitelrészvény 730.25—732.50. Leszámitolóbank részvény 451.50. Államvasuti részvény 690.25—696.—. Koronajáradék 98.57—98.65 korona.

A *déli tőzsdén* a következő értékekben volt forgalom: Aranyjáradék 120.40—120.90 százalék. Koronajáradék 98.69—98.67½%. Magyar Hitelbank részvény 731.——732.—. Jelzáloghitelbank részvény 483.50—484 —. Leszámitolóbank részvény 458.50. Osztrák hitelrészvény 688.75—689.25. Salgótarjáni kőszénbánya részvény 528.—. Rimamurányi vasmü-részvény 482.——483.—. Közuti vaspálya részvény 624.——626.—. Városi villamos vasut részvény 322.50—323.50. Déli vasut részvény 61.——62.—. Államvasut részvény 689.75—691.—. Hazai Bank részvény 205.—. Cukorrészvény 1455—1465. Jégviszontbiztositási részvény 288.— korona.

Az utótőzsdei zárlat: Osztrák hitelrészvény 692.—. Magyar hitelrészvény 733.25. Leszámitolóbank részvény 453.50. Rimamurányi vasmü részvény 484.—. Osztrák-Magyar államvasuti részvény 692.75. Közuti vasut részvény 625.—. Városi villamos vasut-részvény 322.50 korona.

A budapesti terménytőzsde.

A terményüzletben a szezonszerü hangulatnak megfelelően alakultak az árak és végül a terményüzleti árjegyző-bizottság hivatalosan a következő árfolyamokat állapitotta meg:

Jegyzések: Heremag: lucerna magyar 50.—58.— korona, vörös aprószemü 54.—58.— korona, vörös erdélyi —.——.— korona, vörös bánsági —.——.— korona, középszemü 59.——64.— korona, nagyszemü 64.——70.—, korona. Disznózsir: budapesti 73 ——73.50 korona, vidéki —.——.—— korona. Táblaszalonna: légenszáritott vidéki —.——.— korona. városi 4 darabos 64.——64.50. korona, 3 darabos 65.50—66 — korona, füstölt —.——.— korona. Szilva: bosznıai, szokás szerinti minőség 14.50—15.— korona. 120 darabos —.——.— korona. 100 darabos 15.50—16.— korona, 85 darabos 19.25—19.75 korona, azonnali szállitásra. Szerbiai szokás szerinti minőség 13.25—13.75 korona, 100 darabos 14.75—15.— korona, 85 darabos 18.75—19.— korona. Szilvaiz: slavóniai 17.75—18.— korona, szerbiai 15.50—16.— korona azonnal való szállitásra.

A bécsi gabonatőzsde.

Bécs, január 8. (A *Budapesti Napló* telefonjelentése.) A kereslet gabonanemüekben ma is csekély volt s ezért nem fejlődhetett ki jelentékenyebb üzlet. Az irányzat valamivel szilárdult s buzáért és rozsért 5 fillérrel többet kellett volna megadni, mint a mult héten, mert a tulajdonosok felhagytak tartózkodásukkat. A határidőpiacon a jelenlegi viszonyok között nem lehetett nagyobb tevékenységre számitani, az üzlet nagyon csendes volt, az irányzat buzában változatlan, rozsban és zabban valamivel nyugodtabb.

Buza tavaszra 7.81—7.89, rozs tavaszra 6.95, zab tavaszra 6.34—6.35 korona.

A bécsi értéktőzsde.

A Berlinen át terjesztett nyugtalanitó politikai hirek éreztették hatásukat a mai *előtőzsdén* dacára annak, hogy ezeket a hireket sehonnan meg nem erősitették. Az igy előállott hangulatváltozás következtében eladásokat eszközöltek, mire különösen a vezető kulissza-értékek árfolyamai több izben észrevehetőleg gyöngültek, annál inkább, mert a helyi spekulációba a budapesti arbitrizs is eladásokkal lépett közbe. Ellentétben a kulisszával a korláton belül a hangulat szilárd maradt és különösen ipari részvények és bolgár kötvények magasabb árfolyamokon kerültek forgalomba. Magyar koronajáradék és Déli vasuti elsőbbségek szintén szilárdak.

A *déli tőzsdén* az árfolyamok kereslet hiányában további csökkenésnek voltak kitéve. Korlát-értékekben teljesen pangott a forgalom.

Bécs, január 8. *(Magyar értékek zárlata.)* 4%-os aranyjáradék 120.65. Tiszai és szegedi kölcsön-sorsjegy 160.—. Magyar vasuti kölcsön ezüstben —.—. Magyar keleti vasuti állami kötvény —.—. Magyar leszámitoló- és pénzváltóbank —.—. Rimamurányi vasmürészvény 480.—. Magyar koronajáradék 98.60. 4%-os Magyar földteherm. kötvény 98.50. Magyar hitelbank részvény 730.50, Magyar nyeremény kölcsön sorsjegy 202.—. Kassa-oderbergi vasuti részvény 381.—. Magyar keresk. bank 2670. Magyar cukoripar 1445.

Bécs, január 8. *(Osztrák értékek zárlata.)* 4·2%-os papirjáradék 100.85. 4%-os osztr. aranyjáradék 120.95, 1860-os sorsjegy 154.25. Osztrák hitelsorsjegy 435.—. Angol-osztrák bank —.—. Bécsi bankegyesület 458.50. Osztrák-magyar bank 1550. Déli vasut 59.50. Dunagőznajózási részvény 901.—. Dohányrészvény 335.—. Császári és királyi arany 11.31. Német bankváltók 117.07. 4·2%-os ezüst járadék 100.70. Osztrák koronajáradék 100.50. 1864-iki sorsjegy 250.—. Osztrák hitelintézeti részvény 691.—. Unionbank 543.—. Osztrák Länderbank 399.—. Osztrák-magyar államvasut 691.50. Elbavölgyi vasut 449.—. Alpesi bányarészvény 387.—. 20 frank. arany 19.05—. Londoni váltóár 239.40 Bécsi Tramway Litt B. —.—. Bécsi Tramway Litt A. —.—. Lipót kohó 330.—. Az irányzat szilárd.

Bécs, január 8. (A *Budapesti Napló* tudósitójának telefonjelentése.) A *délutáni magánforgalomban* a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 691.—. Magyar hitelrészvény 732.—. Angol-Osztrák bank 273.50. Bécsi bankegyesület 459.—. Union bank 544.—. Länderbank 398.75 Osztrák-magyar államvasut részvény 691.50. Déli vasut 59.50 Elbavölgyi vasut 459.— Északnyugati vasut részvény —.— Dohányrészvény 335.50. Rimamurányi vasmü 483.—. Alpesi bányarészvény 387.50. Májusi járadék 100.85. Magyar korona járadék 98.70. Török sorsjegyek 117.12. Német birodalmi márka 117.11——.—. Napoleond'or 19.05

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, január 8. *(Tőzsdei tudósitás.)* A new-yorki tőzsde tegnapi gyengülésére a mai tőzsde kedvetlenül nyilt meg. Kanada-Pacific-részvények New-Yorkra, szénrészvények az enyhe időjárás miatt hanyatlottak. Járadékok jól tartották magukat. Később Laura- és Bochumi-részvények emelkedtek, mert a Köln. Ztg.nak egy cikkét szignalizálták amely a vaspiacot kedvezően itéli meg. Ebből kiindulva, az egész irányzat barátságosabb lett, de a forgalom nem öltött nagy arányokat. Magánkamatláb 2½%.

Berlin, január 8. *(Zárlat.)* 4·2%-os papirjáradék 101.10. 4%-os osztrák aranyjáradék 103.30. Elbavölgyi vasut —.—. Magyar koronajáradék 99.25. Osztrák-magyar államvasut 148.25. Kassa-oderbergi vasut —.—. Bécsi váltóár 85.35. Magyar vasuti beruházási kölcsön —.—. Alpesi bányarészvény —.—. Disconto-Commandit 192.40. Általános villamossági Edison 171.—. Gelsenkircheni 173.—. Laura-kohó 215.—. 4·2%-os ezüstjáradék 101.—. 4%-os magyar arany járadék 101.75. Osztrák hitelrészvény 218.—. Déli vasut 15.90. Károly Lajos vasut —.—. Orosz bankjegyek 216.10. 4%-os uj orosz kölcsön 97.80. Török dohányrészvény —.—. Olasz járadék —.—. Magyar hitelbank —.—. Dynamit Trust 167.60. Harpeni 168.90. Az irányzat szilárd.

Berlin, január 8. (A *Budapesti Napló* tudósitójának távirata.) *Esti forgalom.* 4%-os magyar aranyjáradék 101.75. Magyar koronajáradék 99.25. Osztrák hitelrészvény 218.25. Osztrák-magyar államvasut 148.60. Déli vasut 16.—. Északnyugati vasut 216.10. Elbavölgyi vasut —.—. Orosz bankjegy készpénz —.—. Buschtiehradi —.—. Orosz bankjegy —.—. (Ultimo.) Lombard —.—.

Páris, január 8. *(Zárlat.)* Osztrák-magyar államvasut —.—. 4%-os osztrák aranyjáradék 104.10. Osztrák Länderbank 438.— 3%-os francia járadék 100.22. Ottomanbank 595.—. 3½%-os francia járadék —.—. Alpesi bányarészvény —.—. Déli vasut —.—. 4%-os magyar aranyjáradék 102.—. Párisi bankrészvény 1085. Olasz járadék 102.40. Francia törleszth. járadék 99.80. Osztrák földhitelintézeti részvény 1300. Török dohányrészvény 367.—. Az irányzat nyugodt.

Frankfurt, január 8. *(Zárlat.)* 4·2%-os papirjáradék 101.15. 4%-os osztrák aranyjáradék 103.35. Magyar koronajáradék 99.30. Osztrák-magyar bank 111.50. Déli vasut 15.80. Elbavölgyi vasut —.—. Londoni váltóár 204.32. Bécsi bankegyesület 116.50 Villamos részvény 124.80. 3%-os magyar aranykölcsön 88.10. 4·2%-os ezüstjáradék 101.10. 4%-os magyar aranyjáradék 101.65. Osztrák hitelrészvény 217.30. Osztrák-magyar államvasut 148.30. Északnyugati vasut 109.—. Bécsi váltóár 853.33. Párisi váltóár 813.33. Unio bank —.—. Alpesi bányarészvény —.—. Az irányzat szilárd.

Frankfurt, január 8. (A *Budapesti Napló* tudósitójának távirata.) Árfolyamok januárra. *Esti forgalom* Osztrák hitelrészvény 218.10. Német bank —.—. Disconto 192.40. Berlini kereskedelmi bank 158.80. Gelsenkircheni 173.—. Harpeni 170.40. Laura-kohó 2 8 30. Olasz járadék —.—. Az irányzat szilárd.

Hamburg, január 8 *(Zárlat.)* 4·2%-os ezüstjáradék 101.—. 1860. sorsjegy 154.75. Déli vasut 15.75. 4%-os osztrák aranyjáradék 103.—. Osztrák hitelrészvény 218.20. Osztrák-magyar államvasut 148.—. Olasz járadék 103.—. 4%-os magyar aranyjáradék 101.80. Az irányzat szilárd.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Január 8. A sertésüzlet irányzata szilárd.

A) *Hizott sertések ára:* I. A) Magyar elsőrendü: Öreg nehéz (páronkint 400 kilogrammon felüli sulyban) 120—122 fillérig. Öreg közép (páronkint 300—340 kilogrammig terjedő sulyban) ——— fillérig. Fiatal nehéz (páronkint 320 kilogrammon felüli sulyban) 121—122 fillérig. Fiatal közép (páronkint 251—320 kilogrammig terjedő sulyban) 120—122 fillérig. Fiatal könnyü (páronkint 250 kilogrammig terjedő sulyban) ——— fillérig. — II. Magyar szedett: Nehéz (páronkint 280 kilogrammon felüli sulyban) ——— fillérig. Közép (páronkint 240—260 kilogramm sulyban) ——— fillérig. Könnyü (páronkint 240 kilogrammig terjedő sulyban) ——— fillérig. — III. Romániai: Nehéz (páronkint 320 kilogrammon felüli sulyban) ——— fillérig. Közép (páronkint 250—320 kilogrammig terjedő sulyban ——— fillérig. Könnyü (páronkint 250 kilogrammig terjedő sulyban. ——— fillérig. IV. Romániai eredeti (Stachl). Nehéz (páronkint 240 kilogrammig terjedő sulyban) ——— fillérig. Könnyü (páronkint 240 kilogrammig terjedő sulyban) ——— fillérig. — V. Szerbiai: Nehéz (páronkint 260 kilogrammon felüli sulyban) 118——120 fillérig. Közép (páronkint 240—260 kilogrammig terjedő sulyban) 118——119 fillérig. Könnyü (páronkint 240 kilogrammig terjedő sulyban) 117—118 fillérig.

Sertéslétszám 1903. jan. 6. napján volt készlet 23.467 darab. — 1903. jan. 7. napján felhajtatott 470 darab. — 1903. jan. 7. napján elszállittatott 566 darab, 1903. január 8. napjára maradt készletben 23.371 darab.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Január 8. —

Kinevezés. A pénzügyminiszter a budapesti kincstári jogügyi igazgatóságához dr. Marinovich Imre jogügyi tanácsosi cimmel és jelleggel felruházott kincstári ügyészt jogügyi tanácsossá, dr. Schwartzmayer Gyula és dr. Trux Hugó jogügyi fogalmazókat kincstári ügyészekké és dr. Lázár Ottó és dr. Müller Gyula jogügyi segédfogalmazókat jogügyi fogalmazókká, a nagybecskereki pénzügyigazgatósághoz Szilágyi Gyula pénzügyi titkárt és szegzárdi pénzügyigazgató-helyettest pénzügyi tanácsossá és pénzügyigazgató-helyettessé végleges minőségben, a rimaszombati adóhivatalhoz Stritzky Árpád kolozsvári adóhivatali segédet adóhivatali ellenőrré, a temesvári pénzügyigazgatóhoz Szász Gábor dohányjövedéki igazgatósági irodatisztet pénzügyi irodavezetővé végleges minőségben, a berettyó-ujfalui adóhivatalhoz Konetsny Aladár székesfehérvári adóhivatali gyakornokot adóhivatali tisztté ideiglenes minőségben, a budai adóhivatalhoz Czukor József budai adóhivatali gyakornokot adótisztté ideiglenes minőségben, a rimaszombati adóhivatalhoz Kovács Dániel buttyini adóhivatali gyakornokot adótisztté ideiglenes minőségben, az országos kataszteri felmérés rendszeresitett tiszti létszámában Széll Márton, Buócz János, Kanizsai Gyula, Princz János, Hödl Fridolin, Gombos László, Rusz Kornél, Kovács Károly, Heyda János, Kinzel Gusztáv, Endrődi József, Madócs István és Gánóczy Sándor kataszteri mérnököket, kataszteri főmérnökökké a IX., Gyenes Ferenc, Horváth Viktor, Klimkó Sándor, Füssl Emil, Szavoneszku Romulus, Rihmer Bódog, Gáspár József, Miklós Bertalan, Martos Béla, Mihályi Gyula, Kubinyi Ferenc, Vidák István, Zarubay István, Török János, Veress Zsigmond, Orosz József, Mészáros Péter, Dologh Jenő, Vida Ferenc, Klekner Károly, Zelko József, Krivényi Károly és Reindl György kataszteri mérnöksegédeket kataszteri mérnökökké, a X., Pap Zoltán, Görcs Péter, Malatinszky László, Klobucki Márton, Bozics Gergely, Zákó György, Bobek Antal, Blasins Mihály, Nagy Miksa, Mutin Sándor, Csomor Elemér, Münzger Gyula, Tibai István, Bonk Árpád, Siposs Rezső, Nagy József, Brumm Teofil, Schulz Péter, Breberin Miklós, Buda Ferenc, Koncz Károly, Merzliák Károly, Obenan József, Anderton Ferenc, Lupkovics Endre, Tımár Manó, Privári István, Beké Gyula, Makai Gyula, Péchy Tibor, Poljugán Emil, Erdőss László, Rozgonyi Dezső, Orosz Géza, Beke Béla felmérési növendékeket és Prázsmári József dijnokot pedig a XI. fizetési osztály harmadik fokozatába való sorolási kataszteri mérnöksegédekké, végre Csiha András, Takács Lajos, Külley Vilmos, Schleiffer Rezső, Ivosevic Dusán, Bajáki Antal, Cuckovic Ljubomir, Braun Gyula, Ulferth József, Fényes Lajos, Sobát Milán, Saula Szaniszló, Mayer János, Boódor Sándor, Farkas Sándor, Dragon Gyula, Molnár Lajos, Megyessy László, Jevrics Szilárd, Pulmann Endre, Robicsek Endre, Robicsek Henrik, Szentandrási István, Vesel István, Langguth Oszkár, Godán András, Ruzic Lajos, Wittig Gusztáv, Bosanac Ljubomir, Gaál Imre, Pátkay Pál, Szabó Jenő, Mavric József, Asztalos Imre, Maun Gyula, Klein Sámuel, Zaitsek Ottó,

Streimmelvöger Mihály, Fekete Lajos, Dienes Gyula, Vimpulsek Vladimir, Mersich Róbert és Snapp Szilárd dijnokokat ideiglenes minőségü felmérési növendékekké. Az igazságügyminiszter Martinu Gábor aradi tövényszéki telekkönyvvezetőt jelenlegi alkalmazása helyén a IX. fizetési osztály harmadik fokozatába telekkönyvvezetővé és Holló Béla brassói törvényszéki dijnokot a kézdivásárhelyi törvényszékhez és Galambos István királyhelmeczi járásbirósági dijnokot az edelényi járásbirósághoz irnokokká; Morvai Jenő pénzügyminiszteri napidijast ideiglenes minőségü kataszteri irattártkezelő irodatiszttė az ottani pénzügyigazgatósághoz; Schmack István nagykárolyi lakost ideiglenes minőségü dijtalan pénzügyi számgyakornokká. Az igazságügyminiszter dr. Franz József szegedi járásbirósági joggyakornokot a püspökladányi járásbirósághoz aljegyzővé. A belügyminisztérium vezetésével megbizott miniszterelnök a székesfővárosi államrendőrséghez Pap János rendőrségi dijnokot segélydijas gyakornokká. A dohányjövedéki központi igazgatóság főnöke Sulyok József dohányjövedéki segédtisztet tisztté, Farkas Ferenc segélydijas gyakornokot segédtisztté és Kenessey Ernő dijtalan gyakornokot. A budapesti itélőtábla elnöke Battlay Geyza budapesti lakos végzett joghallgatót a budapesti itélőtábla kerületére ideiglenes minőségü dijtalan joggyakornokká; továbbá dr. Labán János és Reismann Rezső budapesti lakos ügyvédjelöltet a budapesti itélőtábla kerületére dijas joggyakornokká. A kassai itélőtábla elnöke Kobulniczky Miklós kassai lakos végzett joghallgatót a kassai itélőtábla kerületében dijtalan joggyakornokokká nevezte ki.

Megerősités. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Abafi Béla és Pittner Aurél makói állami főgimnáziumi id. rendes tanárokat rendes tanári minőségökben megerősitette.

Áthelyezés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Fazekas Lajos hagymás-láposi állami elemi iskolai tanitót az avasvámfalusi állami elemi iskolához jelen minőségében áthelyezte.

Berendelés Az igazságügyminiszter Kelemen Imre budapesti IV. kerületi járásbirósági albirót a budapesti itélőtáblához tanácsjegyzőül rendelte be.

Napirend.

Naptár. Péntek, január 9. — Római-kath.: Julian. — Protestáns: Julian. — Görög-orosz (december 27.) Isván fődiak. — Zsidó: Tebeth 10. Jer ost bj. — Nap kél: 7 óra 32 perckor. — Nyugszik: 4 óra 11 perckor. — Hold kél: 12 óra 39 perckor délután. — Nyugszik: 2 óra 28 perckor éjjel.

A kereskedelmi miniszter fogad délután 4 órától 5 óráig.

A képviselőház elnöke fogad 9—10-ig.

Téli kiállitás a Mücsarnokban. Nyitva délelőtt 9 órától 4-ig. Belépődij 1 korona.

Téli kiállitás a Nemzeti Szalonban nyitva 9 órától 8-ig. Belépődij 50 fillér.

Az iparmüvészeti társulat téli kiállitása nyitva délelőtt 9 órától este 5-ig. Belépődij nincs.

Nemzeti Muzeum. Régiségtár. Nyitva van délelőtt 9 órától délután 1 óráig.

Országos képtár az Akadémiában délelőtt 9—1 óráig.

A M. Nemzeti Muzeum történeti és irodalomtörténeti kiállitása. Nyitva d. e. 9 órától d. u. 1 óráig dijtalanul, 1—2 óra között 1 koronáért.

Technologiai iparmuzeum nyitva délelőtt 9—1-ig.

Mezőgazdasági Muzeum (Kerepesi-ut 72. sz.) délelőtt 9-től 1 óráig.

Szabadalmi levéltár (Erzsébet-körut 19.) nyitva délelőtt 9—1 óráig.

Az Akadémia Goethe-szobája nyitva délelőtt 10—12-ig.

A fővárosi könyvtár (Károly-körut 28.) mindennap nyitva van, köznapokon délelőtt 9—1-ig, vasár- és ünnepnapokon 9—12-ig.

A kereskedelmi és iparkamara könyvtára (Szemere-utca 6. sz.) nyitva minden hétköznap fél 10-től fél 2-ig.

Muzeumi könyvtár nyitva délelőtt 9 órától 1-ig.

Akadémiai könyvtár nyitva 3—7-ig.

Egyetemi könyvtár nyitva délelőtt 9—12-ig és délután 3—8 óráig.

Állatkert a Városligetben nyitva egész nap. Belépődij 60 fillér.

Magyar Kereskedelmi Muzeum. Igazgatóság, kereskedelmi szakkönyvtára, tudakozó-osztálya és keleti mintatár: V. kerület Váczi-körut 32. szám alatt. Hivatalos órák: délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 3 órától 6 óráig. Hazai termékek állandó kiállitása és kereskedelemtörténeti gyüjtemény, továbbá a házi-ipari kiállitás (melyben az üzletvezetőség árusitásokat is eszközöl) a városligeti iparcsarnokban nyitva délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 3 órától 6 óráig. A külföldi kirendeltségek központi üzletvezetősége (Magyar kereskedelmi részvénytársaság) V., Váczi-körut 32. szám alatt.

Időjelzés.

— *Az Országos Meteorologiai Intézet hivatalos jelentése.* —

Budapest, január 8.

A depresszió Északeurópát, a magas levegőnyomás pedig Déleurópát boritja.

Európában az idő változóan felhős, enyhe és szárazabb lett. Esők jobbára Északon, meg Északkeleten fordultak elő.

Lényegtelen hőváltozással változékony idő várható, semmi vagy csak kevés csapadékkal és helyenkint köddel.

Kilátás: Hazánkban az idő, a szórványosan előfordult ködlecsapódásoktól eltekintve, száraz volt, a felhőzeti és hőmérsékleti viszonyok pedig az előző napihoz hasonlók.

Vizállás.

		Jan. 7. méter	Jan. 8. méter
Inn	Schärding	1.46	1.—
Duna	Passau	4.40	4.69
"	Linz	1.88	1.50
"	Bécs	2.70	2.10
"	Pozsony	4.17	4.30
"	Komárom	3.42	4.36
"	Budapest	2.25	3.32
"	Paks	2.38	1.97
"	Mohács	4.06	3.77
"	Gombos	3.96	3.94
"	Ujvidék	3.16	3.19
"	Pancsova	2.48	2.48
"	Orsova	2.98	2.92
Morva	Magyarfalva	2.94	2.99
Vág	Zsolna	0.—	0.20
"	Trencsén	0.72	0.75
"	Szered	0.98	0.93
Rába	Sz.-Gotthárd	0.08	0.08
"	Sárvár	0.30	0.32
"	Győr	2.78	3.60
Dráva	Pettau	0.54	0.62
"	Zákány	0.62	0.52
"	Barcs	0.15	0.16
"	Eszék	1.35	1.26
Mura	M.-Szerdah.	0.30	0.30
Száva	Zágráb	0.34	0.30
"	Sziszek	1.30	1.08
"	Mitrovica	3.49	3.34
Szamos	Deés	0.06	0.20
"	Szatmár	2.66	2.56
Kraszna	N.-Majtény	3.00	3.60
Latorca	Munkács	0.15	0.00
Laborca	Homonna	0.46	0.31
Ung	Ungvár	0.20	0.18

		Jan. 7. méter	Jan. 8. méter
Tisza	M.-Sziget	0.01	0.05
"	Tekeháza	0.46	0.60
"	V.-Namény	3.55	3.72
"	Tokaj	4.17	3.87
"	Tisza-Füred	4.56	5.04
"	Szolnok	2.53	2.98
"	Csongrád	2.12	2.36
"	Szeged	2.28	3.11
"	Török-Becse	1.16	1.48
"	Titel	2.86	2.89
Ondova	Bártfa	0.60	0.62
Topolya	Hoór	0.78	0.60
Bodrog	Zemplén	3.29	3.28
Sajó	Zsolca	1.80	1.78
Hernád	H.-Németi	0.12	0.15
Berettyó	Margita	0.92	0.78
"	B.-Ujfalu	1.18	1.20
Körös	Csucsa	0.—	0.—
"	N.-Várad	0.32	0.30
"	Belényes	1.10	1.92
"	Tenke	1.20	0.92
"	Gurahonc	1.50	1.16
"	Borosjenő	2.52	1.88
"	Békés	3.90	4.50
"	Gyoma	3.78	4.16
Maros	Gy.-Fehérvár	0.48	0.24
"	Branyicska	1.12	1.04
"	Soborsin	0.—	0.—
"	Arad	0.46	0.08
"	Makó	0.60	0.75
Temes	K.-Kostély	1.80	1.10
Béga	Kiszető	1.32	1.18
"	Temesvár	0.44	0.47
"	Becskerek	0.44	0.58

Magyar Könyvtár.

Szerkeszti **Radó Antal.**

Kiadja Lampel R. (Wodianer F. és fiai)

cs. és kir. udv. könyvkereskedése

Budapest, Andrássy-út 21. szám.

Egy-egy szám ára 30 fillér. Minden füzet egyenkint is kapható.

Verses müvek. (Lyra és epika.)

Arany iskolai kiadás. Válogatott balladái. (11—12.)
Toldi. (69—70.)
Toldi estéje. (87—88.)
Toldi szerelme. Szemelvények. (102—105.)
Kisebb költeményei. Szemelvények. (74—75.)
Az első lopás. Jóka ördöge. (101.)
Katalin. Keveháza. Szent László füve. (121—122.)
Buda halála. (137—139.)
Vojtina Ars poétikája. (144.)
Ábrányi Emil. Márciusi dalok és egyéb költemények. (85.)
Balassa Bálint. Válogatott költeményei. (186.)
Berzsenyi Dániel. Válogatott versek. (3).
Csokonai. Dorottya. Vig éposz. (10.)
Coppée. A kovácsok sztrájkja. — Radó Antal. (4.)
Faludi Ferenc. Versei. (249.)
Gvadányi. A peleskei nótárius. (79.)
Heine költeményeiből. Endrődi Sándor. (182.)
Kalevala. Részlet. Vikár B. (209.)
Kisfaludy Károly. Válogatott költeményei. (19.)
Kisfaludy Sándor. Válogatott regéi. (125.)
Kölcsey Ferenc. Válogatott versei. (95.)
Lenau verseiből. Feleki Sándor. (262.)
A kurucvilág költészete. (42.)
Magyar népballadák. (52.)
Magyar népdalok. (150.)
Ovidius költeményeiből. Faulovics. (192.)

Petőfi összes költeményei.

A legolcsóbb jegyzetes, tárgy szerint csoportositott kiadás. **Akantisz, Neogrády, Telegdy, Tull** képeivel. Szerkesztette **Bánóczy József.**

A helység kalapácsa. János vitéz. (163.)
Elbeszélő költ. I—II. Radó V. (230 és 240.)
Az apostol. Jakab Ödön. (220.)
Románcok. Lenkei Henrik. (235.)
Haza és Szabadság. I—II. Radnai Rezső. (280. és 290.)
Barátság és szerelem. I—II. Ferenczi Zoltán. (250. és 270.)
Családi versei. Szinnyei F. (158.)
Táj- és életképek. Vajda Gyula. (171)
Vegyes költemények. I—II. Balassa J. 181. és 310.)
Élete és költészete. Somogyi Gy. (210.)
Elbeszélések és hirlapi cikkek. (44.)
Utirajzak. (14.)
Két olasz költőnő. Radó A. (173.)
Szabolcska Mihály. Versek. (34)
Tennyson. Arden Enoch. (50.)
Tinódi Sebestyén. Válogatott históriás énekei. (145.)
Vergilius Aeneise. I. Baróti Szabó Dávid. (236—237.)
Verseghy Ferenc. Válog. költeményei. (166.)
Virág Benedek. Válogatott költeményei. (115.)
Zrinyi Miklós. Szigeti veszedelem. (8.)

Teljes jegyzék ingyen kapható minden könyvkereskedésben,

Biztos gyógyulást keresőknek

kik bármily

nemi betegségben szenvednek

mint hugycső és hólyagbajok, hugycsőszükületek, vizelési zavarok, éjjeli magömlések, sebek és bujakóros bántalmak (syphilis) az önfertőzés utóbajaiként fellépő idegbajok, **korai férfierő elgyengülés,** bármily bőrkiütések stb. nőknél fehérfolyás, mely bajok **alapos, gyors és gyökeres gyógyitására, szigoruan tudományos és lelkiismeretes gyógymódjánál fogva** legjobban ajánljuk

Dr. Garai Antal

v. cs. és kir. osztály főorvos **országos hirü és legrégibb** 30 éve fennálló rendelő-intézet

Budapest, VI. ker., Andrássy-ut 24. sz.,

Rendelés naponta 10—4-ig és 7—8-ig este. Idült hugycső és hólyagbajok vizsgálata villamos hugycsőtükör segélyével,

Vidékiek levelekre kimeritő választ és szakszerü tanácsot nyernek, gyógyszerekről gondoskodva lesz. Titoktartás biztositva.

Nőknek külön váróterem.

895. sorozat. 030. szám.

BON

POLGÁR SÁNDOR

m. kir. szab. nyert orvosi mü- és kötszerész

Budapest, VII. Erzsébet-körut 50.

kötelos ezen utalvány beküldése mellett, minden megrendelőnek 15% azaz tizenöt százaléknyi árkedvezményt adni, az **eredeti F. Berguerand Fils párisi különlegességek (óvszerek)** gyártmányaiból. Kimeritő képes árjegyzék dijmentesen zárt levélben küldetik, Kivágatott: a BUDAPESTI NAPLÓ-ból.

A 17873. számu

„Csuszó ágyazás lövegek számára"

cimü, 1899. junius 14-ről kelt magyar szabadalomra

vevők vagy engedményesek kerestetnek.

Szives ajánlatok **„W. M. 8279"** alatt **Mosse Rudolfhoz Bécs,** I. Seilerstätte 2. intézendők.

Szőlőoltványok

szokványminőségben és európai nemes, gyökeres és sima vesszők mélyen leszállitott árakon. Oltványok ezre 90—100 frt. Mindenik a legkiválóbb bor- és csemegefajokból, fajtisztán, teljes jótállással. Ha a szállitmány a megrendelésnek meg nem felelne, ugy az oda- és visszaszállitási költséget, valamint a megrendelő által kifizetett összeget hiány nélkül azonnal visszafizetem. Igy mindenki ebbeli szükségletét az én költségemen házához szállitva tekintheti meg.

ÉLŐKERITÉS.

Gleditschia-csemeték és magvak.

Óriás tövisü, igen gyorsan fejlődő sövény-növény. Ez az egyedüli, melyből oly örökös kerités nevelhető pár év alatt, rendkivül csekély kiadással, melyen nemhogy ember, de semmiféle állat, még az apró nyulak sem hatolhatnak át, ugy, hogy a bekeritett részek teljesen kulcsal zárhatók. **Minden rendeléshez rajzokkal ellátott ültetési és kezelési utasitás mellékeltetik.** Bővebb tájékozás végett szines fénynyomatu disze árjegyzékek ingyen és bérmentve küldetnek, rendelési kötelezettség nélkül. Az árjegyzéken kivül egy oly könyvet kap ezzel, ki cimét egy levelezőlapon tudatja, hogy nincsen az a ház vagy család, ahol annak tartalmát haszonra ne forditatnák, városon, falun, pusztán, gazdag vagy szegény családnál egyaránt. Igy még azoknak is érdekében áll, kik rendelni semmit sem akarnak, mert benne számos oly közlemény foglaltatik, melyek mindenkinek nagy szolgálatot tesznek.

Diócsemeték. Kétéves, óriási jövedelmet biztositó voltánál fogva ennek tenyésztése majd minden gazdaságban az utóbbi időben rendkivül elterjedt.

Cim: **„Érmelléki Első Szőlőoltvány-Telep" Nagy-Kágya, u. p. Székelyhid.**

FÉRFIAK ÉS NŐKNEK

egmakacsabb heveny és idült folyásoknál **befecskendezés nélkül a legbiztosabb** gyógyszernek a

„Sanid labdacsok"

bizonyultak. Egy **doboz 100 labdacs** tartalommal és pontos használati utasitással 6 korona. Vidékre utánvét mellett diszkréten küld a

„Magyar Király" gyógyszertár

Budapest, V., Marokkói-utca 3/a sz. (Erzsébet-tér sarok

14392/T. a.

Téli üdülő- és gyógyhelyek a déli vasut mentén.

Vonatösszeköttetések és menetárak Budapestről (déli vasut pályaudvara).

Abbazia	N.-Kanizsa-Pragerhofon át	Budapest d. v. ind. gy. v. 8.00 regel, 8.00 este Abbazia-Mattuglisérk. „ 9.37 este, 9.17 d. e.	Menettérti jegyek 30 napig érvényesek gyorsvonatokra: I. oszt. 104·16 K., II. oszt. 74·55 K., III. oszt. 47·78 K.
Görz	N.-Kanizsa-Pragerhofon át	Bpest d. v. ind. gy. v. 8.00 reggel, 8.00 este, sz. v. 10.00 este — Görz érk. gy. v. 10.00 este, 10.07 d. e. sz. v. 6.34 este	Menettérti jegyek 30 napig érvényesek gyorsvonatokra: I. oszt. 111·58 K., II. oszt. 80·16 K., III. oszt. 51·16 K.
Bozen-Gries	N.-Kanizsa-Pragerhof-Marburgon át	Budapest d. v. ind. sz. v. 6.50 reggel, gy. v. 8.00 reggel, 8,00 este, sz. v. 10.00 este Bozen-Gries érk. sz. v. 11.42 d. e., gy. v. 6.00 reggel, 1.45 d. u., sz. v. 11.17 éjjel	Menettérti jegyek 30 napig érvényesek gyorsvonatokra: I. oszt. 124·68 K., II. oszt. 89·32 K., III. oszt. 57·30 K., továbbá 90 napig érvényes menetjegyfüzetek megszakitható utazásokra, gyorsvonatokra: I. oszt. 128·20 K., II. oszt. 90·40 K., III. oszt. 63·18 K.
Meran	N.-Kanizsa-Pragerhof-Marburgon át	Budapest d. v. ind. sz. v. 6.50 reggel, gy. v. 8.00 reggel, 8.00 este Meran érk. sz. v. 1,30 d. u., gy. v. 7.51 d. e., 3.19 d. u.	Menettérti jegyek 30 napi érvényességgel **Bozen-Griesig** gyorsvonatokra: I. oszt. 124·68 K., II. oszt. 89·32 K., III. oszt. 57·80 K., továbbá **Bozen-Griesig** 90 napig érvényes menetjegyfüzetek megszakitható utazásokra, gyorsvonatokra: I. oszt. 128·20 K., II. oszt. 90·40 K., III. oszt. 63·18 K.
Arco	N.-Kanizsa-Pragerhof-Marburgon át	Budapest d. v. ind. sz. v. 6.50 reggel, gy. v. 8.00 reggel, 8.00 este Arco érk. sz. v. 3.14 d. u., 9.50 d. e., 5.09 d. u.	Menettérti jegyek **Mori** állomásig 30 napig érvényesek gyorsvonatokra: I. oszt. 132·10 K., II. oszt. 94·92 K., III. oszt. 61·54 K.

RENDELŐ-INTÉZET.

Dr. Halász

Orvos, sebésztr., nőorvos s mütő, 37 év óta a hugy- s nemi bajok **szakorvosa,** s a budapesti „Nyilvános Gyógyintézetben" ezen betegségeknek v. osztály főorvosa.

Gyógyit minden idevágó bujakóros bajt utókövetkezményeivel, bujasenyves fekélyeket, vérbajokat s bőrkütegeket, hugycsőszórt, folyást nőknél **befecskendezés nélkül.** Feltünő eredménynyel kezelem továbbá nemcsak a **heveny, hanem elhanyagolt** hugycső s hólyagbajokat is **az általam szerkesztett s igen számos esetben fényes sikerrel alkalmazott irrigátiós készülékeimmel,** melyeket az 1881-iki londoni nemzetk. orv. kongresszus alkalmával több kórházban bemutattam s betegeknél is alkalmaztam, miáltal más helybeli kezelés szükségtelenné válik. Az ágybavizelést, hátgerincbajokat, az **elgyengült férfierőt electro-mechanikus** gyógymóddal bő tapasztalataim nyomán gyorsan s tartósan gyógyitom.

Budapest, IV., Városház-utca 12. II. em.

Bejárat **a lépcsőháznál. Külön várótermek.**

Rendelés d. e. 9—4-ig és este 6—8-ig. Mérsékelt kezelési dij. Csak 10 koronával dijazott levelekre válaszolok s gyógyszerekről is gondoskodom.

Színházak, szórakozó helyek.

M. KIR. OPERAHAZ.
Péntek, 1903. január hó 9-én.
Zárva.

NEMZETI SZINHAZ.
Péntek, 1903. január hó 9-én.
Először:
Annuska.
Vigjáték 3 felvonásban. Irta Gárdonyi Géza.
Személyek:

Nagy Péter	Szacsvay	Balogh	Rózsahegyi
Anna, felesége	Vizvárinó	Téting	Gál
Annuska	Ligeti J.	Vass Imre	Mihályfi
Prépost	Egressy	Plébános	Molnár
Sári	Molnár R.	János, barát	Gabányi

Kezdete 7 órakor.

VIGSZINHAZ.
Péntek, 1903. január hó 9-én.
[B. Kertész Ella vendégfelléptével.
Loute.
Bohózat 4 felvonásban. Irta: Pierre Veber. Fordi totta: Heltai Jenő.
Személyek:

Dupont	Góth	Échanguettené	Hunyadi
Castillon	Hegedüs	Renée, leánya	Nógrádi
Francolin	Tanay	Bruné	Makrócyné
Baburon	Szerémy	Chevrelné	R. Rostagni
Bru	Vendrei	Petitboisné	Erdei
Loute	Kertész E.	Marchaisonné	Nikó

Kezdete 7½ órakor.

NÉPSZINHAZ.
Péntek, 1903. január hó 9-én.
Bob herceg.
Regényes nagy operett 3 felvonásban. Irták Martos Ferenc és Bakonyi Károly. Zenéjét szerz. Huszka J.
Személyek:

A királynő	Krecsányi	Táncmester	Ujvári
György, fia	Fedák Sári	Tom bátya	Szerdahelyi
Viktória	Dóri	Annie, lánya	Ledofszky
Lancaster	Raskó	Plumpudding	Nyárai
Pompoinus	Kovács M.	Gipsy	Kiss M.
Hopmester	Solymosi	Pickvick	Németh

Kezdete 7 órakor.

MAGYAR SZINHAZ.
Péntek, 1903. január hó 9-én.
Pálmay Ilka asszony vendégfelléptével.
Niniss.
Énekes bohóság 3 felvonásban. Irta Hennequin és Millaud. Fordította Csepreghy Ferenc.
Személyek:

Korniszky	Faragó	Narciss	Delly
Niniss	Pálmay	Pincér	Lenkeffy
Gregoire	Sziklai	Vadász	Szabó
Anatol	Ráthonyi	Amanda	Abelovszky
Desablette	Giróth	Silleryné	Sziklainé
Dupiton	Mátrai	Georgine	Almássy

Kezdete 7½ órakor.

URANIA SZINHAZ.
Péntek, 1903. január hó 9-én.
A megváltás.
Irta és felolvassa Hock János országgy. képviselő.
Kezdete 7½ órakor.

VÁRSZINHAZ.
Péntek, 1903. január hó 9-én.
Hunyadi László.
Nagy opera 4 szakaszban. Zenéjét szerzette Erkel Ferenc. Szövegét irta Egressy B.
Személyek:

V. László	Gábor	Mária	Payer
Czillei Ulrik	Kornai	Erzsébet	Ney H.
Hunyadi L.	Pichler	Rozgonyi	Mihályi
Hunyadi M.	Palóczyné	Egy nemes	Kósa
Gara	Várady		

Kezdete 7 órakor.

„ANKER"
Porosz-Szalon-Briket
a legjobb
a legtakarékosabb
a legolcsóbb
teljesen szagtalan
a legtisztább
tüzelőanyag
vagy fával vagy alágyujtóval gyujtható és órákhosszat egyenletes, tartós, kellemes meleget terjeszt. A fát teljesen fölöslegessé teszi, nem törékeny, nem porlódik, a legtisztább és legfinomabb porosz szénből áll, minden keverék nélkül, egyenlő darakokban jön forgalomba és éppen ezért a legtökéletesebb ellenőrzést és a legtakarékosabb tüzelést teszi lehetővé. **Ára 1000 darabonkint 18 korona** házhoz szállítva. — Megrendelhető az
„ANKER"
Porosz-Szalon-Briket Részvény-Társaság Berlin.
Magyarországi központi képviselete
Budapest, V. Lipót-körut 16. sz.

Kávé és tea közvetlenül a termelőtől a fogyasztónak.
Legfinomabb és legolcsóbb **Kunz testvérek**
22 saját fiók. Számos raktár a vidéken.
Budapest, Fürdő-utca 9.

FŐVÁROSI ORFEUM
Waldmann Imre igazgató
Nagymező-utca 17.
3 csattanó
Georg Hartmann
Negyedórai családás
Lorrison kvintett
a legelegánsabb hölgy-együttes
Belloni és Marietta
az idomitás csodái.
Továbbá!
Egy kellemetlen ember
Luna asszony
Fifi Renée — Sylvia Bjerring
Les Arbras — Rosa de Orth
Kozmográf
A télikertben reggel 5 óráig Vörös Elek cigányzenekara hangversenyez.

Horváth Elemér és Dayka Balázs
Művészeti és hangverseny-rendezési irodája
BUDAPEST,
VII., Erzsébet-körut 37. sz.
Elvállalja egyesületeknek, kaszinóknak, hangversenyek, családoknak háziestélyek rendezését, ugy a fővárosban, mint a vidéken. Összeköttetésben áll a legelőkelőbb művésznőkkel, művészekkel és irókkal. Eljár mindenféle művészeti ügyben.

Nélkülözhetetlen minden háznál, a hol nagyobb Lexikon nincsen:
AZ ATHENAEUM KÉZI LEXIKONA.
A tudományok enczyclopédiája, különös tekintettel Magyarországra.
Szakférfiak közreműködésével szerkeszti:
Dr. ACSÁDY IGNÁCZ.
Két diszes félbőrkötésben 20 korona.
Az Athenaeum Kézi Lexikona az emberi tudomány és ismeret összes ágait felöleli.
A Kézi Lexikon első sorban magyar olvasók számára készült s minden részében, egész tartalmában magyar.
A Kézi Lexikon kiállítása rendkivül fényes, 16 remek szines melléklet, 32 térkép, 34 kétoldalu fekete képtábla és 14 táblázat diszíti.
A Kézi Lexikon összesen 120 ivet, vagyis 3840 hasáb szöveget tartalmaz s ugy mint önálló enczyklopédia, valamint a német Lexikonok kiegészítése gyanánt is nélkülözhetetlen első áru ismerettárt képez.
A nagymélt. vallás- és közokt. miniszterium által az iskoláknak, a nagymélt. belügyminiszterium által a községeknek beszerzésre ajánlva.
Kapható az ATHENAEUM kiadóhivatalában Budapest, VII., Kerepesi-ut 45., valamint minden könyvkereskedésben.

A m. kir. szabad. osztálysorsjáték
III. osztályának nyereményhuzása
f. é. január hó 13. 14. és 15-én lesz.
A III. oszt. sorsjegyek megujitási árai:
(melyek a II. osztályban már játszottak.)

1/1	eredeti sorsjegy	korona	32.–
1/2	„ „	„	16.–
1/4	„ „	„	8.–
1/8	„ „	„	4.–

A III. osztályu vételsorsjegyek árai:
(az ujonnan belépők részére.)

1/1	eredeti sorsjegy	korona	64.–
1/2	„ „	„	32.–
1/4	„ „	„	16.–
1/8	„ „	„	8.–

Török A. és Tsa
bankhàza, Budapest.
Központ: VI. TERÉZ-KÖRUT 46/b.
Fiókok: Váci-körut 4., Muzeum-körut 11., Erzsébet-körut 54.
Legnagyobb osztálysorsjegyüzlet hazánkban.

Csodálkozni fog!
hogy miért oly feltünő elegáusak és szépek
az idei báli- és alkalmi cipöim
De nem csoda, mert eredeti párisi modellek után készittettem. Ezideig nem sikerült ezt senkinek sem utánozni. VAVAVAVAVAVAVAVAVAVA

Mesés olcsó árak.

Férfi-cipők:		Női-cipők:	
Lakk v. box angol bakancs	4.50	Lakk kivágott	1.50
Szalon v. oroszlakkcipők	4.—	Keresztcsattos	2.–
Elegáns francia sevró cipők	4.50	Atlasz minden szinben	1.50
Lakk füzős, cugos, gombos	4.—	Glaszé fehér és rózsaszinü bőr	2.–
Lakk regatta cipők	3.50	Lakk v. sevró félcipő (reg.)	2.50
Posztó, cugos bőrrel 3.20 oroszlakkal	3.80	Füzős, cugos v. gombos	3.40
Derbi borjubőr angol bakancs	3.50	Fehér füzős magas szárral	3.20
Borjubőr v. vix füzős 3.20, cugos	3.—	Bárányhőr béléssel, posztó szárral	4.—
Borjubőr cipők magas szár. bárányb. bél.	4.50		

Csizmák 2 évi jótállással, vizmentes bagaria 7.—, halina csizma alacsony bőrrel 4.50, halina csizma magas bőrrel 6.—, vix-bőr. oroszlakk, szalonlakk 9 frt. Gyermek csizma 4 évtől 10 évig 2 frt, 10 évtől 12 évig 2.40. Sárcipő, női 1.40, férfi 1.80, nyelves 2.—, orosz hócipő 4—4.50-ig.
A meg nem felelő árut készséggel kicserélem v. kivánatra a pénzt minden levonás nélkül visszaadom. Árjegyzék ingyen és bérmentve.
Agulár Dávid Budapest, VII., Erzsébet-körut 6/0.

Makói takarékpénztár részvénytársaság.
Meghivás.
A „Makói takarékpénztár részvénytársaság"
XIX. évi rendes közgyülését
1903. évi január hó 25-én délelőtt 10 órakor Makón, a takarékpénztár saját helyiségében fogja megtartani, melyre a t. részvényesek ezennel tisztelettel meghivatnak.
Tanácskozási tárgyak:
1. 2 közgyülési tag kijelölése a jegyzőkönyv hitelesitésére.
2. Igazgatósági jelentés az 1902. üzletévről.
3. Felügyelő-bizottsági jelentés. — Az 1902. évi mérleg megállapitása és a felmentvény iránti határozat.
4. Határozat a tiszta haszon hovaforditása iránt és az osztalék megállapitása.
5. Elnök, esetleg alelnök, vagy más netán üresedésbe jövő tisztség betöltése.
6. Felügyelő-bizottsági elnök, két rendes és egy póttag választása egy évre és tiszteletdijak megállapitása.
Makón, 1903. évi január hó 6-án.
Jegyzet. Részvényesek, kik szavazatjogukkal élni kivánnak, kötelesek a közgyülés összeülte előtt legalább két nappal részvényeiket a még le nem járt szelvényekkel a társaság pénztáránál letenni.
Az 1902. évi mérleg és jelentés az érdekeltek által a közgyülést megelőző nyolc napon belül a hivatalos órák alatt a takarékpénztár helyiségében betekinthető.
Szentes Vidor s. k. alelnök.

STANDARD életbiztositó-társaság
Edinburghban (Angolhon.)
Alapittatott 1825-ben.
Magyarországi fiók: Budapest IV., Kossuth Lajos-u. 4.

	Korona
Évi bevétel	31,800.000
Kiutalt nyereményrészek	170,000.000
Vagyon	249,300.000
Halálesetek folytán kifizetve	500,000.000

A Standard kötvényeinek nevezetesebb előnyei:
Kétségtelen biztonság. Alacsony dijak. Szabad világkötvények. A kötvények érvényben tartása dijfizetések elmulasztásánál. Tőkesités és előre megállapitott visszaváltási érték. Megtámadhatatlanság. Feltétlen fizetés öngyilkosság esetében egy évi fennállás után. Szabad háborubiztositás népfelkelők részére.
Dijtáblázatok kivánatra küldetnek.

Színházak heti müsora.

	M. kir. Operaház	Nemzeti szinház	Vigszinház	Népszinház	Magyar szinház
Szombat	Tannhäuser	Annuska	A doktor ur	Bob herceg	Niniss
d. u. Vasárnap este	Berlichingeni Götz	Fedóra Annuska	A brezováci hős Loute	A gyimesi vadvirág Bob herceg	Aranylakodalom Niniss

Minden szó egyszeri beiktatása nonpareille betükből 4 fill. **Vastagabb betükből 8 fillér.**

APRÓ HIRDETÉSEK

A hirdetésekre díjmentesen ad felvilágositást a kiadóhivatal: József-körut 18. szám.

Levélbeli tudakozódásra ingyen adunk **felvilágositást, csak a válaszra szükséges** bélyeget kell mellékelni. Tudakozódásoknál **a hirdetés számát** a kiadóhivatallal mindig közölni kell.

Apró hirdetéseket központi irodánkban és eredeti nyugta mellett még a következő fiókokban lehet föladni:

Breuer nővérek dohánytőzsdéje Teréz-körut 54. szám alatt.

Deutsch Miksáné Andrássy-ut 38.

Eckstein Bernát hirdetési iroda V. ker. Fürdő-utca 4. szám.

Engelmann Mór gyorssajtónyomda IV. ker., Kálvin-tér 2. szám.

Franke Pál könyvkereskedése IV., Gróf Cziráky-féle palota. Kossuth Lajos-utca. Kigyó-tér, (Koronaherceg-utca sarkán.)

Fischer J. D. hirdetési iroda IV. Gerlóczi-utca 1.

Goldberger A. V. hirdetési iroda V. ker., Váci-utca 17. szám.

Goldner Jozefin Andrássy-ut 50.

Goldgruber Mór könyvkereskedő II. ker., Fő-utca 17. szám.

Haasenstein és Vogler hirdetési iroda V. ker., Dorottya-utca 9. szám.

Jambrikovits dohánytőzsdéje Kerepesi-ut 50. (Takarékp.épül.)

Kernberg Rozália dohánytőzsdéje VIII. ker., Muzeum-körut 18.

Leopold Gyula hirdetési iroda VII., Erzsébet-körut 54. I. em.

Mosse Rudolf hirdetési iroda Ferencziek-tere 8

Hezei Antal hirdetési iroda IV. ker. Eskü-ut 9. szám.

Nemetsek A. J. ujság-árudája IV. ker. Petőfi-tér 3. szám.

Ifj. Nagel Ottó könyvkereskedő Muzeum-körut 2. sz. (Nemzeti Szinház bérháza.)

Rohonczi Ilona dohánytőzsdéje VI. Andrássy-ut 48. szám.

Sikray Samu hirdetési iroda VI. ker., V[illegible] körut 33. szám.

Sopronyi V. dohánynagyárus VIII. ker., Kerepesi-ut 1. szám.

Szántó Mór dohánytőzsdéje IV., Kecskeméti-utca 14. szám.

Schwarz József hirdetési iroda V. ker., Marokkói-utca 4. sz.

Schönwald Ferencné dohánytőzsdéje Ferenc-körut 32. szám.

Schődl Gyula dohánytőzsde és postagyüjtőhely V. Lipót-körut 8.

Tenczer Gyula hirdetési iroda IV. ker., Szervita-tér 8. szám,

Toldi Lajos könyvkereskedése II. ker., Fő-utca 2. szám,

Weltzenfeld Jakab Király-utca 1.

Sváb Eliz dohánytőzsde Nagymező-u. 12.

Minden apróhirdetés, melyet **itt este 6 óráig föladnak, már másnap megjelenik a Budapesti Naplóban.**

Villamoson.
Nem jött az kapóra — de el voltam a vagyok keseredve az incidensen. Érzelmeimet itt nem írhatom le — idők mulva talán lesz rá alkalom. Nem vádolok én senkit, csak magamat. Most persze már minden késő. Ne fájlalja, de inkább vigasztalja siron tul is szerető haragosát. 14310

Életem!
Több vagy nekem: a szerelmem, az édes egyetlen, boldogitó, egyedül üdvözitő, drága szerelmem! Életem nélküled sivár, veled szép, reményteljes, rózsás, illatos, mámoros, felér mindennel, mindennel! Összes reményeim, minden vágyam. Te vagy csak Te, egyedül csak Te! Boldogságod. 14823

Mamuskám.
Nagyon okos voltál, hogy ki sem mozdultál ebben a csunya ködös időben. De nekem kellett járnom, kelnem. Nagyon szeret, imád, ölel, csókol forrón a te hü Apuskád. 14323

Intelligens
barna fiatal ember, szép hölgy érdeknélküli ismeretségét keresi, kinek igazán jó barátja lenne. Megkeresések „Jolanda" alatt továbbit a kiadóhivatal. 6349

Feltünően
szép, egészen fiatal uriasszony. — lehetőleg idősebb gavallér uriember barátságát keresi. A megkeresők leveleiket „Nóra 22" cimen, e lapban jelezve, főposta restante küldjék. 14311

KERESLET.

Egy jókarban
levő rövid zongora azonnali megvételre kerestetik. Ajánlatok az ár megjelölésével „Készpénz" jelige alatt Andrássy-ut 60. tőzsdébe intézendők. 4734

13—14 éves
leány elárusitónőnek kerestetik. Cim: József-körut 2. sz. Dohánytőzsde. 6470

Kisasszony
kerestetik a Faugó-gyógyintézethez 400 korona kaucióval a ki magyarul és németül ir és könyvelni tud. Irásbeli ajánlatokkal személyesen jelentkezhetni 12-től 1 óráig, Kovács gyógytárában, Gyár-utcza 17. 14321

17000 korona
amortizációs kölcsönt keresek vidéki házak és földekre való I. helyi betáblázásra. Szives megkereséseket e lap kiadóhivatalába „Cz. B." jeligealatt kérek. 6001

Kereskedelmit
kitünően végzett fiatal leany, ki már mint könyvelő egy nagyobb részv.-társaságnál alkalmazva volt, ehhez hasonló, vagy pénztárnoki állast, szereny igények mellett keres. Szives megkereséseket e lap kiadóhivatalába „B. F." jelige alatt kér. 60001

Társ kerestetik
600—1000 frtig egy vállalathoz, mely két hó alatt 2—3000 frtot biztosan jövedelmez, rizikó vagy rossz eredmény kizárva. Ajánlatok „Biztos kereset" alatt a kiadóba. 4722

Műkedvelők
kerestetnek szórakozó-estélyekre kiváló erőnek vezetése alatt. Király-u. 16. sz. I. udvar III. em. 30. ajtó.

Fehérnemü varrónő,
Ki himezni is tud, munkát kér, hogy gyermekeit a nyomortól megmenthesse. Elvállal minden munkát olcsón és lelkiismeretesen, Cim özv. Fuchs Adolfné VI., Szondy-utca 48—50, ajtó 28. 6349

Intelligens
ember volt földbirtokos, ki a termény és gabona szakmában tökéletesen jártas, nagyon szerény feltételek mellett keres e szakmában állást vagy bármily foglalkozást. Szives megkeresések „Gabona" jeligével a kiadóba kéretnek. 6439

Hirdetmény.
Egy idősebb francia nő, francia országi vagy Schweici születésü ki magyarul, vagy németül is beszél, nagyobb gyermekek mellé kerestetik. Ajánlkozások fogadtatnak Erzsébet-körut 44-ik szám alatt II. emelet 16. ajtós lakáson. 4716

KINÁLAT.

500—1000 korona
jutalmat annak, aki egy elméletileg és gyakorlatilag képzett gazdatisztnek hasonló vagy más megfelő állást szerez. Ajánlat „Alföld" alatt a kiadóhivatalba cimzendő. 6479

Egy okleveles
ügyes maszirozónő ajánlkozik jobb házakhoz szerény dijazás mellett czim: Király-utcza 75. II. 29. 6347

Figyelem!!!
Egy vendéglő lakással, biztos ebédkosztosokkal és egy kisebb bor-, sör- és pálinkamérés állás elfoglalás végett tulajdonostól azonnal átvehető. Cim: Dembinszky-u. 21. vendéglő és Wesselényi-u. 54. Hársfa-utca sarok. 6346

Fehérvarrónő,
ki szakmájában teljesen jártas, házakhoz ajánlkozik és lakásán is elvállal munkát. Papp Gizella, Nyár-utca 6. I. 6. 6346

Nevelőnek
ajánlkozik helyben vagy vidékre bárminő tanulók mellé jeles képzettségü egyetemi hallgató, kinek a tanitásban nagy jártassága van. Ajánlatok„Lelkiismeretes" jeligével a kiadóhivatalba kéretnek. 6472

Intelligens
gyermektelen izraelita családnál jó izletes ebédkoszt olcsón kapható. Cim: Főherceg Sándor-u. 30b. földszint 7. 6450

Izr. III. éves
egyetemi hallgató helyben vagy vidékre nevelőnek ajánlkozik. Kitünő referenciák; igen lelkiismeretes. Perfect francia, Levelet „S. G." főposta restante kér. 6845

Kerékpárok
néhány darab becserélt, de jókarban levő használt kerékpár, — mig a készlet tart, — 30 frttól feljebb kapható. Láng kerékpárüzlet Budapesten, József-körut 41.

Kőbányán
ház eladó a Jászberényi-ut **legszebb és** legélénkebb helyén, földszintes épület, 522 négyszöglés területen, melyben van 13 lakás és 3 üzlethelyiség, **az egész épület alatt pincze,** gyönyörü kerthelyiség, 40 darab termő gyümölcsfával 52.000 koronáért eladó, melyen terhenként 10.000 korona maradhat, a ház mostani évi jövedelme 5950 korona. Bővebbet Niemetz Gyula ingatlanok adásvételi irodájában, Budapesten, Rökk Szilárd-u. 22. 51085

Kávémérés
a főváros igen élénk forgalmu **helyén,** csinosan berendezve, mely naponta bebizonyithatóan **10 koronát egész** tisztán jövedelmez, minden elfogadható árért sürgősen eladó. Bővebbet Niemetz Gyulánál, Rökk Szilárd-utca 22.

Varrógép
alig használt Singer gyártmány családi körülmények folytán potom áron eladó. Baross-tér 4. III. em. 15. 6349

Magyar házikoszt
kitünő izletes uri magyar házikosztot, ebéd és vacsorát, 18 forintért adok kiszolgálással együtt. József-körut 25. vendéglő. 6338

Telek
(villa rayonban) a Kamaraerdő legszebb helyén, igen olcsón s pedig négyszögölenkint 3 koronájával eladó. Az egyik telek 24 8 négyszögöl, a másik 2600 négyszögöl, mindkettő egy-egy darabban van s parcellázható. Bővebbet Niemetz Gyula ingatlanok adásvételi irodájában Bpesten, Rökk Szilárd-utca 22.

Ház a Csömöri-ut
legszebb helyén 268 négyszögöles telken, modern telkén, modern és szolid épitkezés. 9 évig adómentes, van 5 lakás, fürdőszobával ellátva tiszta évi jövedelme 1000 forint, 24000 forintért eladó. Törlesztéses kölcsön 14,000 forint rajt maradhat. Bővebbet Niemetz Gyula ingatlanok adásvételi irodájában Rökk-Szilárd-utca 22.

Ügyes fodrásznő
ajánlkozik szerény fizetés mellett. Cim Jámbor Józsefné, Istvánut 29. II. em. 16.

Fiatal
amerikai nő angol és német órákat ad olcsón gyors sikerrel. Szerecsen-u. 44. II. 12. 6468

Nagy Meidinger-
kályha helyszüke miatt, minden elfogadható áron eladó, Dóczi, Kerepesi-ut 10.

Nálam
kitünő, igen jó ebéd kapható 4 ur részére. V. Zoltán-utca 13. ajtó 2. 6348

Singer-varrógépe-
ket mélyen leszállitott árban heti 1 frtos részletre szállitunk 6 évi jótállással. Láng kerékpárüzlet, József-körut 41. 4678

Az Orfeum
közelében egy csinosan butorozott féregmentes szoba azonnal olcsón kiadó. Bővebbet Nagymező-utca 10. I. 20. 4717

Szabónő
kitünő gyakorlattal, ajánlja magát elegáns ruhák **készitésére** saját lakásán. Divatos façonok 5 frttól feljebb. Egy kisériet elegendő. Szentkirályi-utca 22. II. 26.

Ebédlő
berendezés, szőnyegdivánnal, alig használt eladó, megtekinthető Podmaniczky-utca 57. sz. IV. em. 21. 14301

Gyakorlati
okl. zongoratanitónő klasszikus valamint könnyü zenében modern rendszer szerint oktatást ad. Ajánlatok „Zene 100" alatt a kiadóhivatalba kéretnek. 14807

Báli alkalmi
és utazó ruhák, legelegánsabb kivitelben jutányos árak mellett készülnek. Maison Cornélia Váci-utca 9. I. emelet. 6349

Magánvizsgálatokra,
érettségire, vasuti altiszti vizsgálatra előkészit „Magántanulók oktatása" Wesselényi-utca 19. **zaksz erü correpititió.** 6349

Zongora játszó
ajánlja magát estélyekre és házimulatságokra (tánczene.) Cim: VII. Kerepesi-ut 60. I. em. 16. 6349

Korcsma
elegáns, szép, jómenetelü üzlet, olcsó házbérrel, lakással, 350 forint, forgalmaz átlag naponta 30 forintot. Hat éve fennáll, mint egészséges üzletet bárkinek melegen ajánlom megvételre, állás betöltése miatt 150 forint potom áron, berendezéssel együtt eladó. **György László** üzletek adásvételi irodájában, Hársfa-utca 29. Budapesten. 645

Igen csinos
és kényelmes szobák teljesen külön bejárattal január 15-re olcsón kiadók. Sándor-utca 30/B I. em. 13.

Éltesebb francia
hölgy mint társalkodónő vagy bonne ajánlkozik felnőttebb gyermekek mellé uri házhoz, szerény feltételek mellett. Elsőrangu referenciák. Hosszu bizonyitványok. Cim: **M. A.** Uj-utca 39. III. 1.

Szőlőkarók eladók.
500.000 drb 6½ és 7 suk elsőrendü hasitott tölgyfa szőlőkarók a ternovai állomáson eladó. Bővebb felvilágositással szolgál Braun Ede Düd. Arad megye. u. p. Ternova. 6485

Narancs
ötkilós postakosár legszebb narancs frt. 1.25, mandarin 2.— Legfinomabb fajalma 2. — Katona Józsefnél, Budapest, Központi vásárcsarnok. 14236

Szabóné
ügyes, a legkomplikáltabb toilletteket is bámulatos olcsó árért elegánsan és izléssel késziti saját lakásán. Vidéki megrendelésekhez a pontos alj-mérték és egy derék beküldése után készitek mindennemü toilletteket. Átalakitásokat és gyermek ruhák készitését elvállalja. Lederer Lipótné, VI. Szabolcs u 30. II. 29. 427

Fodrásznő,
rendkivül ügyes, ismeretség hiányában ezuton ajánlkozik. Özv. Waldné VI., Vörösmarty-utca 48. II. 21. 4247

Meglátja,
hogy igazunk van. Olcsó arany és ezüsteladás; egyetlen forrás, ahol jutányosan lehet vásárolni. Mi alkalmi vételek utján szerezzük be áruinkat és ezért abban a helyzetben vagyunk, hogy igen olcsón eladhatjuk t. vevőinknek és pedig: **12 személyre való komplett evőkészlet 13 latos ezüstből 150 frt, 6 személyre való 65 frt és feljebb, 12 drb 13 latos erős ezüst evőeszköz 6 frt 25 kr.** Továbbá dus választékban **arany férfi és női órák, láncok, gyémánt, brilliánt ékszerek** és minden e szakmába vágó cikkek. Képes árjegyzéket ingyen és bérmentve küldünk. Ékszereket esetleg részletfizetésre is adunk el.

Grünberger Ármin Béla örökösei,
IV., Váci-utca 30. I. em. 23.
(Haris-bazár).
Veszünk és becserélünk aranyat és ékszereket.

Sok pénzt!
100 koronáig kereshetnek havonként, minden állásu egyének (mellékkeresetnek is). Közelebbit „Reell 51" alatt a **MERKUR hirdetési osztályánál Stuttgart,** Schickstrasse 6.

Magy. kir. államvasutak 211.156/902. szhoz.

Hirdetmény.

Gabona és őrlemények soronkivül szállitására az üzletszabályzat 55. §. 3. pontjának alkalmazására és a rakodási idő leszállitására vonatkozó, valamint egyéb korlátozó intézkedéseknek beszüntetése.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága közhirré teszi, hogy a mult évi szeptember hó 3-ától életbeléptetett azon határozmányok, melyek szerint a Fiuméba és vámkülföldre rendelt gabona szállitmányok és őrlemények soronkivül szállittatnak, mig a bel- és a magyar osztrák forgalomban feladásra kerülő kocsirakományu teherárukra nézve a felvétel és a szállitási határidő tekintetében az üzletszabályzat 55. §. 3. pontja alkalmaztatik, valamint, hogy az azonnal el nem fuvarozható vámkülföldre rendelt egyes szállitmányok csakis ideiglenes megőrzésre fogadtatnak el és végre, hogy a raktári idő 9 nappali órára korlátoztatik. 1903. évi január hó első napjától kezdve hatályon kivül helyeztetik.

Ebből folyólag jelzett naptól kezdve a szállitmányok felvételére, továbbitására és rakodására az üzletszabályzat és dijszabások általános határozmányai ismét korlátozás nélkül mérvadók.

Budapest, 1902. december hó.

Az igazgatóság.
(Utánnyomás nem dijazt.)

Tüzmentes pénzszekrényeket, kassettákat,
villamos vészjelző pénzszekrényeket, páncélszekrényeket és másolópréseket legjobb kivitelben és legolcsóbban szállit
HESKY TESTVÉREK
cs. és kir. szabad. hazai pénzszekrénygyára
Budapest. VI., Szabolcs-u. 4.
Erdély részére főraktár:
REMENYIK VIKTOR
vas-nagykereskedés
Kolozsvár.

Elsőrendü borjuhus!
Küldök bárhova bérmentve 5 kilós csomagokban naponta frissen **5 kor. 20 fillérért.**
Ed. Gottlieb
Podwoloczyska 8.

Sérvkötők
valódi angol rugóval **egy oldalra** 3, 4, 5 és 6 frt, **két oldalra** 6, 8, 10 és 12 frt. **Haskötők** 3, 4, 5, 8 és 10 frt. **Suspensor** 25, 50, 80, 1.—, és 1.20 frt. Nagy raktár **gummi-harisnyák,** irrigatorok és mindenféle kötszerekben és **gummiárukban.**
Megrendeléseket eszközöl:
Radványi L.
keztyü- és kötszer-gyáros
Budapest, VI. Andrássy-ut 15. és VII., Erzsébet-körut 36.
Árjegyzék ingyen.

Magy. kir. államvasutak Üzletvezetőség Aradon. 34432I/. szám.

Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak Arad állomásán lévő pályavendéglő bérletére ezennel zárt ajánlatu pályázat hirdettetik.

A bérlet 1903. évi május hó 1-ével kezdődik és tart ezen időponttól számitott 3 éven át, vagyis 1906. évi április hó 30-ig.

A bérleti feltételek a magy. kir. államvasutak aradi üzletvezetőségének I. osztályában a rendes hivatalos órákban megtekinthetők, vagy kivánatra postán megküldetnek, miért is ajánlattevőkről feltételeztetik, hogy azokat ismerik és egész terjedelmükben kötelezőknek elfogadják.

Az 1 koronás bélyeggel ellátott és „Ajánlat az aradi pályavendéglő bérletére" feliratu boritékba zárt ajánlatok lepecsételve 1903. évi január hó 20-án déli 12 óráig alulirott üzletvezetőség általános (I.) osztályánál nyujtandók be.

Bánatpénz fejében 300 kor., azaz háromszáz korona készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban legkésőbb 1903. évi január hó 19-én déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak aradi üzletvezetősége gyüjtőpénztáránál Aradon leteendő.

Takarékpénztári betétkönyvek letét gyanánt nem fogadtatnak el.

Ezen feltételektől eltérő, táviratilag tett, vagy nem a kitüzött határidőre beérkezett ajánlatok nem vételnek figyelembe.

Az ajánlatok közt a választás szabadon a bérösszegre való tekintet nélkül történik.

Aradon, 1902. december hó 11.

A magy. kir. államvasutak aradi üzletvezetősége.
(Utánnyomás nem dijazt.)

Elsőrendü
Singer varrógèpeket
nagybani árban (első kézből)
30% árleszállitással
szállitunk havi 8 és 10 koronás részletre **minden árfelemeles nélkül** vidékre is bárhova.
Láng Jakab és fia
varrógép nagyraktára
Bpest, József-körut 41.
(Baross-kávéház mellett.)
Fiók-üzlet:
Rottenbiller-utca 1
Képes árjegyzék ingyen!!
A cimre ügyelni tessék.
Cégünk kizárólag elsőrendü uj Singer-gépeket tart raktáron, **melyek össze nem tévesztendők** holmi bécsi tucat gépekkel, melyeket egyes, különösen bécsi kereskedők különféle cifra nevek alatt árusitanak

Veszek
zálogházi cédulát
régi arany ezüst árút brillánt és gyémánt árút a legmagasabb árak mellett
FRIED A.
órás és ékszerész
Kerepesi-ut 2. szám.

Kipróbált legjobb reuma szesz a dr. Weisz-féle Kament, ára 1 korona. Főraktár: Szt.-Erzsébet-gyógyszertár, Budapest, VII. ker., Erzsébet-körut 21.

Magy. kir. államvasutak. Budapest-balparti üzletvezetőség. 42679. sz.

Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak budapest balparti üzletvezetősége az 1903. évre szükséges 11500 m³ egymáteres hosszuságu kemény hasábos tüzifa szállitására ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

Az ajánlatok 1903. évi január hó 28-án déli 12 óráig az üzletvezetőség I. általános osztályához (VI. Teréz-körut 62. sz. I. em. 5.) benyujtandók, a bánatpénz pedig január hó 27. déli 12 óráig az üzletvezetőség gyüjtőpénztáránál befizetendő.

Az ajánlattételre vonatkozó egyéb határozmányok, illetve részletes pályázati hirdetmény az üzletvezetőség általános osztályának leltárbeszerzési csoportjánál, valamint a többi üzletvezetőségeknél megtekinthetők. Az általános és a tüzifa szállitásra vonatkozó különleges feltételek pedig az igazgatóság nyomtatványtáránál megszerezhetők.

Budapest, 1902. december 21.

Az üzletvezetőség.
(Utánnyomás nem dijazt.)

Mielőtt
férfi-, fiu- vagy gyermekruhát rendel vagy vesz, sziveskedjék saját érdekében **Koch testvérek Budapest,** Károly-körut 26. legnagyobb áruházából az ujonnan megjelent **nagy képes árjegyzéket** kérni, melyet rögtön bérmentve küldünk.

KIS KÖNYVTÁR
Szerkeszti **Benedek Elek.**
Kiadja:
LAMPEL RÓBERT
(Wodianer F. és Fiai)
cs. és kir. udv. könyvkereskedése
BUDAPEST,
VI., Andrássy-ut 21.

A legkedveltebb ifjusági gyüjtemény 8—13 éves fiuk és lányok számára, izléses kiállitásban, czimképes kötésben müvészi képekkel. A legjelesebb magyar ifjusági irók munkáit tartalmazza. **Ára az** 1—21 számoknak *számonként 40 fillér.* A 22. számtól kezdve nagyobb alaku, diszesebb kiállitásban *egy-egy szám ára 50 fillér.*

Melegen ajánlható mindazoknak, a kik gyermekeik **vagy** tanitványaik kezébe sziv- és léleknemesitő, magyaros, kitünő olvasmányokat akarnak adni.

1. *Jókai Mór*: **A cseregyermek.**
2. *Benedek Elek*: **Mesék és történetek.**
3. *Gaál Mózes*: **Egy plajbász története.**
4. *Bársony István, Abonyi Árpád*: A szabad ég alatt.
5. *Sziklay János*: **Hazy** István története.
6. *Sebestha Károly*: **Fráter György élete.**
7. *Gaál Mózes*: **Két falusi** történet.
8. *Benedek Elek*: **Várhegyi** Zoltán.
9. *Somogyi Béla*: **A legnagyobb magyar.**
10. *Gaál Mózes*: **Az urfi.**
11. *Révay Pál*: **A szunyogkirály fiai.**
12. *Földes Géza*: **Dinka és** Darinka.
13. *Márkus Miksa*: **A kis utazók.**
14. *Bánfi János*: **Regék és** mesék.
15. *Földes Géza*: **A beszélő** arany.
16. *Várnai Sándor*: **Az árvák.**
17. *Böngérfi János*: **Az állatok beszélnek.**
18. *Sebesi Jób*: **Apró történetek.**
19. *Földes Géza*: **Szibériai** képek.
20. *Sziklay János*: **Azok a** jó rátótiak.
21. *Gaál Mózes*: **Sebős.**
22—23. *Benedek Elek*: **Többé** sincs királyfi.
24. *Roboz Andor*: **Történetek** az iskolából.
25. *Gaál Mózes*: **Víg elbeszélések.**
26. *Versényi*: Apróbb **elbeszélések.**
27. *Csulak Lajos*: **Székelyföldön.**
28—29. *Gyulainé Baksay Julia*: **Tündérmesék.**
30. *Gaál Mózesné*: **Két ifjusági** szinmü.
31. *Benedek Elek*: **Két történet.**
32. *Mosdóssy Imre*: **Ut az** ingoványon.
33. *Egry György*: **Bohókás** történetek.
34. *Benedek Elek*: **Történetek öreg emberekről.**
35. *Csulak Lajos*: **Mikor iskolába jártunk.**
36. *Mosdóssy Imre*: **A király** könyve.
37. *Benedek Elek*: **Budapesti** gyermekek.
38. *Egry György*: **Erdőn-mezőn.**
39. *Gerő*: **Az igazság diadala.**
40. *Marcelly*: **Virág Jankó.**
41. *Teveli*: **A zászló.**
42—43. *G. A.*: **Aranyszivü** Bandi.
44. *K. Simó Ferenc*: **Három** fiu története.
45. *Mosdóssy Imre*: **Két sötét** tár.
46. *Csulak Lajos*: **Három ének** története.
47. *Londes Elek*: **Egy falusi** tanitó naplójából.
48. *Lengyel Laura*: **Történetek, mesék.**
49. *Krudy Gyula*: **Kun** László.
50. *Palásty Marcell*: **A 16** barátok.
51. *Pintér Ákos*: **Leánykák.**
52. *Tutsek Anna*: **Történetek kis leányokról.**
53. *Tábori Róbert*: **Történetek és mesék.**

Megrendelhető együtt vagy egyenként a kiadónál *Lampel R. (Wodianer F. és Fiai)* cs. és kir. udv. könyvkereskedésében Budapest, VI. Andrássy-ut 21.

Nyomatott a „Pátria" irodalmi vállalat és nyomdai részvénytársaság körforgógépén, Budapest, IX., Üllői-ut 25.